



PROJECTE
EDUCATIU
DE CENTRE

LLAR D'INFANTS MUNICIPAL
LOLA ANGLADA
CURS 2023-2024



PROJECTE EDUCATIU

LLAR D'INFANTS LOLA ANGLADA

ÍNDEX:

1. Introducció.....	3
2. Anàlisi de l'entorn	
2.1 La història del municipi.....	3
2.2 Situació geogràfica.....	5
2.3 Característiques socioculturals i econòmiques del municipi.....	6
3. Contextualització	
3.1 Referència històrica de la llar d'infants.....	7
3.2 Ubicació dins la ciutat.....	8
3.3 Plànols.....	8
3.4 Descripció de l'edifici.....	8
3.5 Institucions, entitats i equipament.....	10
4. Marc legislatiu	
4.1 Normativa legal.....	10
5. Referents teòrics.....	11
6. Principis i fonaments pedagògics	
6.1 Trets d'identitat.....	20
6.2 Concepte d'infant.....	24
6.3 Persona educadora.....	31
6.4 Elements educadors	
6.4.1 L'espai.....	36
6.4.2 El material.....	38
6.4.3 El temps.....	41
7. Experiències de vida.....	44
8. Desplegament curricular.....	50
8.1 Programació anual.....	63
8.2 Projectes.....	63
9. Normativa general	
9.1 Normativa de funcionament.....	65
9.2 L'ús de la llengua.....	65
9.3 Horari d'atenció als infants.....	66
9.4 Calendari anual.....	66
10. Educació inclusiva i diversitat	
10.1 Criteris de no discriminació i d'inclusió educativa.....	66
10.2 Criteris per a l'atenció a la diversitat de l'alumnat.....	68
10.3 Relació i coordinació amb el CDIAP.....	69
10.4 Pla d'actuació a infants amb NEE.....	70

11. Equip de professionals	
11.1 Equip educatiu.....	72
11.2 Personal de serveis.....	75
11.3 Personal en pràctiques.....	76
11.4 Formació permanent.....	77
12. Acollida d'infants i famílies.....	78
12.1 Portes obertes a la llar d'infants.....	79
12.2 Procés de preinscripció i matrícula.....	80
12.3 Procés de familiarització.....	80
13. Observació i avaluació.....	86
13.1 Avaluació pedagògica.....	86
13.2 L'observació i la documentació pedagògica.....	90
13.3 Seguiment dels infants.....	95
13.4 Pautes d'observació dels infants.....	97
14. Relació amb les famílies.....	98
14.1 Mecanismes d'informació.....	99
14.2 Mecanismes de col·laboració i participació.....	101
15. La comunitat educativa.....	104
15.1 Consell escolar.....	105
15.2 Consell escolar municipal.....	108

1.Introducció

1.1 Procés de redacció i participació de la comunitat educativa

Aquest projecte Educatiu sorgeix de la necessitat de revisar i actualitzar aquest document de centre.

Es realitza entre tot l'equip educatiu de l'escola, en ple confinament de la COVID de març de 2020.

La organització planificada per a la seva redacció i revisió es fa amb grups de treball assignant punts concrets de revisió, reflexió i redacció. Cada grup de treball elabora el seu punt i una vegada el projecte té una primera redacció, es comparteix debatint i construint entre tot l'equip la redacció final.

El procés de redacció s'elabora des de la rigorositat i recerca pedagògica, consultant fonts bibliogràfiques de llibres, revistes educatives i de persones expertes en la matèria; també, fent ús de tots aquells apunts de formacions i cursos realitzats per l'equip.

Es presenta a la comunitat educativa abans de fer la seva aprovació al Consell Escolar de Centre el curs 2021-2022.

S'actualitza al nou DECRET 21/2023 el curs 2023-2024.

Queda aprovat per Consell en data de:

2. Anàlisi de l'entorn

2.1 La història del municipi

Les nombroses excavacions arqueològiques d'indrets del nostre municipi ens demostren que els primers pobladors van pertànyer al paleolític inferior. És probable que al s.I aC. ja arribessin els primers romans a la costa lloretenca.

L'any 966 apareix per primera vegada el nom de Lloret en un document escrit. A l'any 1001 es va formar l'alou de Lloret. El comte de Barcelona va donar el terme de Lloret, segregant-lo de Maçanet, al vescomte de Girona. A la mateixa època es va construir el Castell de Sant Joan.

A l'any 1079, la senyora de Lloret Sicardis va promoure la construcció de l'església de Sant Romà (actual ermita de les Alegries). En aquell moment el poble era un escampall de cases de pagès situades a l'interior (la Sagrera). Algunes famílies es

van establir arran de mar per dedicar-se a comercialitzar llenya i carbó i practicar la pesca i el cabotatge.

A meitat del s.XIV la pesta negra i atacs dels genovesos van fer disminuir el cens a uns 320 habitants.

A principis del s.XVI la població s'havia consolidat arran de mar, per això es va construir una nova església parroquial que es va acabar al 1522, d'estil gòtic català i en funcions de nova parròquia i torre de defensa.

Els s.XVII i XVIII es caracteritzen pels mals i les penúries que van assetjar Lloret: guerres, pestes, temporals, fam, conflictes...

A l'any 1764 es va començar a construir la nova ermita de Santa Cristina.

Hi havia molts navegants lloretencs que anaven a Amèrica. A l'any 1778 es va promulgar el Decret del Lliure Comerç amb les colònies americanes. Deu anys més tard es va produir "la revolta dels joseps". Els pescadors es van negar a pagar el delme del peix o ribatge al Capítol de la Catedral i es va produir un fort enfrontament entre les autoritats i el poble.

L'època daurada del comerç i la navegació transoceànica va ser, específicament, entre els anys 1830 i 1860. Com a conseqüència, en aquesta època es va produir un cert increment de la població. Així el 1840 s'arriba a 3.024 habitants.

La història de Lloret ve marcada pel comerç amb terres americanes, s'importaven i s'exportaven mercaderies i d'aquí van sorgir coneguts personatges de Lloret que van trobar fortuna al continent Americà, són els "americanos" o "indianos". Alguns hi anaven molt joves i s'hi van quedar a viure fent de banquers, financers o propietaris.

La millor època de la presència lloretenca a Amèrica, va ser entre 1840 i 1880. Llavors, fins a 1900, hi va haver una davallada de la marina mercant. L'alt nivell econòmic que s'havia assolit en certs sectors de la població lloretenca (comerciants, naviliers i "americanos") va afavorir que s'enderroquessin les velles cases i que aixequessin petits palaus neoclàssics, modernistes o eclèctics. El 1872 es va inaugurar el nou edifici de l'Ajuntament d'estil neoclàssic. L'any 1898 l'indiano Nicolau Font i Maig, "comte de Jaruco", va reformar i restaurar el santuari de Sant Pere del Bosc.

L'any 1900 es va inaugurar el nou cementiri que reuneix un esplèndid conjunt modernista.

Amb la pèrdua de les colònies americanes es va produir un estancament de l'economia amb la davallada del comerç i la navegació. Va ser compensada amb els primers estiuejants a la vila.

El període de postguerra es va caracteritzar amb restriccions i dificultats econòmiques.

A partir de 1950 es el moment clau de l'eclosió turística i la transformació urbanística, les cases senyoriales es van convertir en hotels i instal·lacions de serveis. Amb pocs anys la vila va créixer cap a l'interior, sorgint els barris de Mas Carbó, Mas Baell i Puig Ventós. Van arribar els primers turistes estrangers.

A la dècada dels anys seixanta i setanta es van aprovar 34 urbanitzacions en el terme municipal. A la dècada dels anys vuitanta, el nombre de turistes a la temporada alta, superava els 150.000.

L'any 1983 es va inaugurar la Llar d'infants Lola Anglada i el 1992 es van obrir les portes del punt d'informació juvenil "El Puntet".

Al segle XXI a Lloret es fan els actes en commemoració del Mil·lenari (1001-2001). Comença a actuar Lloret Turisme, una nova manera de gestionar la promoció turística del municipi. SOS Lloret, plataforma ciutadana a favor del medi ambient i la protecció de la natura, fa acte de presentació en societat denunciant l'estat dels boscos de Lloret i l'urbanisme desafortat. El 2012, Lloret arriba al màxim de població registrada: 40.837 habitants, segons dades de l'IDESCAT.

El març del 2020 sorgeix una pandèmia mundial anomenada coronavirus Covid-19, iniciada a la Xina i escampada per tot el món. A Espanya arriba al març i l'estat espanyol declara l'estat d'alarma demanant el confinament total de la població. Es tanquen doncs, tots els centres educatius fins a nou avís.

2.2 Situació geogràfica

El municipi de Lloret de Mar es troba situat a la façana marítima de la comarca de la Selva. S'estén al llarg de 47,87 Km², disposa de 7 km de costa i de 27 Km² de massa forestal: el territori és molt muntanyós, excepte algun trosset planer o poc accidentat al final de la vall de Fenals on desemboca la riera de Passapera procedent de Sant Pere del Bosc. La riera de Lloret es forma als vessants de les muntanyes del nord del

terme i rep, prop de les Alegries, les rieres de Montbarbat i de Rossell. Limita amb Vidreres i Maçanet a l'oest, amb el mar Mediterrani a l'est, amb Tossa de Mar al nord i amb Blanes al sud. Pertany a la província de Girona.

A Lloret de Mar s'observa un clima mediterrani litoral, amb temperatures sempre molt més suaus a causa de l'efecte tèrmic moderador del mar. Les temperatures durant la primavera i l'estiu oscilen entre els 14 i els 30 graus, a la tardor i l'hivern solen estar entre els 13 i els 5 graus positius. L'estiu sol durar tres mesos i la mitjana anual de precipitacions es de 467,3 mm.

El municipi de Lloret el formen diverses zones urbanes. D'una banda, el nucli antic, situat davant la platja de Lloret i format per una extensa illa de vianants resultat d'un projecte de mobilitat que vol afavorir els desplaçaments a peu, en detriment de l'ús de vehicle privat. És una zona bàsicament comercial que compta també amb hotels, bars i restaurants, destinada fonamentalment al turisme.

El creixement poblacional ha propiciat la creació de tretze barris ocupats per habitatges, amb serveis i comerços; trenta-quatre urbanitzacions disperses pel terme municipal, moltes de les quals són de segona residència; quatre veïnats i dos agrupaments.

Cal tenir també en compte el seu ric patrimoni natural i cultural que ve configurat pels poblats ibèrics, castells medievals, ermites i jardins.

2.3. Característiques socioculturals i econòmiques del municipi

Lloret és un municipi costaner obert al mar que tradicionalment va tenir el comerç i la navegació com a motors de la seva economia. És a mitjans del segle XX quan es produeix un dels canvis més importants, quan la seva economia se centra en el turisme, fet que provoca grans canvis en l'esfera social. En l'actualitat, Lloret de Mar és una destinació turística que acull més d'1,5 milions de turistes anuals. És una Vila mil·lenària de tradició marinera, que destaca per la riquesa del seu patrimoni cultural i natural, la força de les seves tradicions arrelades a la cultura posen de manifest una identitat pròpia. Poblats ibèrics, castells medievals, ermites i jardins són testimoni dels orígens de la població. Lloret proposa una gran varietat d'activitats per descobrir les tradicions, la cultura pròpia, les festes i el tarannà dels lloretencs i lloretenques. En la trajectòria del municipi, al llarg dels anys hi veiem un important increment de població procedent del sud d'Espanya, atreta pels llocs de treball amb persones procedents de l'Índia, Marroc, Gàmbia o dels països de l'est d'Europa. Aproximadament el 42% de

la població és d'origen estranger, amb més de 100 nacionalitats. Aquesta onada migratòria a finals dels anys noranta requereix actuacions per augmentar la vertebració territorial.

Des de fa uns anys s'ha posat en marxa un model de gestió del patrimoni cultural des d'una perspectiva sistèmica i territorial per tal de donar resposta a les demandes actuals. El Museu Obert (MOLL) format pel Museu del Mar, els Jardins de Santa Clotilde, el Poblat Ibèric de Puig de Castellet, el castell de Sant Joan i la masia de Can Saragossa, i més recents com el Teatre Municipal i la Casa de la cultura amb la Biblioteca, són equipaments clau en termes culturals i socials pel poble.

També es posa en marxa el PEE (Pla Educatiu d'Entorn), impulsat per l'ajuntament i el Departament d'Educació, juntament amb les entitats cíviques. El seu objectiu és promoure la cohesió social a través de l'educació intercultural, l'equitat i l'ús de la llengua catalana; incrementar l'èxit escolar i millorar el vincle entre famílies, escola i entorn, així com enfortir les xarxes educatives i la participació en activitats de lleure, reduint desigualtats entre col·lectius. S'adreça a tota la comunitat educativa, però amb una especial sensibilitat als sectors socials més desfavorits i fràgils. Es configura a través de la participació i la implicació dels centres educatius públics, la inspecció educativa, els serveis educatius, els estaments de les administracions locals i de la generalitat implicades en educació, així com les AMPES, les entitats i associacions socials, cíviques i esportives de la població.

3. Contextualització

3.1.Referència històrica de la llar d'infants

El 1977 amb l'augment de la població i en plena expansió turística les famílies demanaven un acolliment ajustat a les necessitats dels infants, i així va néixer el compromís de l'Ajuntament i el departament d'educació amb els més petits del nostre poble.

El juny del mateix any es va posar en marxa una escola bressol amb 4 educadores. El primer emplaçament va ser al carrer de La Sènia Del Rabic amb un edifici de dues plantes, quatre estances, quatre lavabos i el pati. De seguida va quedar petit i es van adaptar quatre aules de l'escola Esteve Carles i més tard una aula de l'escola Pere Torrent. Es va ubicar definitivament en l'actual emplaçament, amb moltes mancances

al principi que es van anar resolvent al llarg dels anys següents, amb el nom de “Lola Anglada” el 8 desembre de 1983 amb nens de 0 a 5 anys.

Va acollir durant uns anys el preescolar de l'escola Pompeu Fabra, en construcció en aquells moments.

Aquest centre és de titularitat pública, depenent de l'administració local i de gestió directa.

Actualment, el nivell educatiu és de 0-3 i el més petit ha de complir l'any abans del 31 de desembre de l'any de matriculació.

3.2. Ubicació dins la ciutat

La llar d'infants Lola Anglada està ubicada al barri de Can Carbó, al carrer Aiguaviva 48-58.

Aquest barri està situat a la part més al nord del nucli històric i va ser dels primers barris en formar-se a Lloret. Aquest barri va anar creixent arrel de la gran immigració que hi va haver al poble als anys 60 i que es va veure incrementada sobretot l'any 2000 i 2001 amb l'arribada de població nouvinguda procedent d'altres països com Sud Amèrica, Amèrica Central i Països de l'Est.

Els primers anys el barri tenia grans mancances de serveis i van ser els veïns que van demanar la creació d'una xarxa bàsica de serveis que els facilités la consolidació al barri. Una de les seves peticions va ser que es creés una llar d'infants municipal que ajudaria a les famílies a compaginar la vida familiar i laboral.

Actualment aquest és un barri de gent treballadora, totalment integrat al poble i amb tota mena de serveis, com un Centre d'Atenció Primària, l'Escola Pere Torrent, instal·lacions esportives, piscina municipal, un centre cívic i un centre obert que depèn de Benestar i Família.

3.3.Plànols

Els plànols estan a l'annex d'aquest document.

3.4. Descripció de l'edifici

L'edifici de l'escola ocupa al voltant d'uns 2938 m², dels quals 814 m² són de construcció edificada, 1382 m² de pati amb 320 m² de porxo. La resta de superfície, 464 m², són passos laterals i posteriors.

L'escola està envoltada d'una tanca metàl·lica que protegeix i alhora deixa veure el

dins i el fora de l'escola per tal de crear una escola propera, no aïllada del barri.

L'entrada de l'escola té un rebedor on ubiquem l'espai familiar, amb dos sofàs i una petita llibreria amb selecció de llibres sobre criança i educació.

Un llarg passadís és el que dóna accés a tots els espais: 4 sectors, sala polivalent, i zona de serveis del personal. El passadís és un espai educatiu més de l'escola on s'ofereixen propostes per a compartir amb les famílies.

Diferenciem 4 sectors/grups:

Sector 1 Grups de caminants: una entrada que dóna accés a dos espais (espai 1 i 2) d'infants d'un a dos anys, un lavabo que comunica directament amb un dels espais i és compartit amb l'altra i una sala polivalent/dormitori. Els espais estan comunicats amb una porta corredissa interior.

Sector 2 Grups de petits: una entrada que dóna accés a dos espais (espai 3 i 4) d'infants d'un a dos anys, un lavabo que comunica directament amb un dels espais. Els espais estan comunicats amb una porta corredissa interior.

Sector 3 Grups de mitjans: una entrada que dóna accés a dos espais (espai 5 i 6) d'infants de dos a tres anys, un lavabo compartit i una sala polivalent/dormitori.

L'espai 6 està comunicat amb l'espai 7 amb una porta corredissa.

Sector 4 Grups de grans: una entrada que dóna accés a dos espais (espai 7 i 8) d'infants de dos a tres anys, un lavabo compartit i una petita sala fosca que anomenem "la sala de la llum".

Totes les aules tenen, com a mínim, un finestral de vidre per rebre llum natural de l'exterior i amb una porta que dóna accés directe al pati.

Hi ha la polivalent al final del passadís, que diàriament s'utilitza com a dormitori dels grups de grans. També té una gran finestra i una porta d'emergències.

El passadís de l'escola dona accés a: sala de material, sala d'educadores, un lavabo, dos vestidors amb lavabo i dutxa, armari amb productes de neteja, comptador de llums, cuina i bugaderia.

Tot l'edifici està envoltat d'espai exterior. Per la part posterior de l'edifici hi ha un espai per guardar cotxets amb un toldo on les famílies poden accedir-hi per la mateixa entrada. També hi ha una habitació exclusiva per la caldera. Hi ha l'accés a la cuina i al final hi ha un espai amb una gran pica i un magatzem per material.

La part anterior de l'edifici hi ha el jardí. Tots els espais tenen sortida directa al porxo del jardí. El jardí disposa d'elements fixos de joc com: dues casetes d'obra, espais per amagar-se (tipi, túnels de salze) i una caseta amb tobogan de fusta, quatre

bancs, dues fonts i quatre rampes que donen accés al porxo. També hi ha elements naturals com arbres i plantes.

3.5. Institucions, entitats i equipament

La llar d'infants Lola Anglada és de titularitat pública depenent de l'Ajuntament de Lloret de Mar. Té un lligam directe amb la Secció d'educació, Regidoria de Recursos humans i Benestar i Família. De forma indirecta amb la Regidoria de Territori i Sostenibilitat (jardins i manteniment).

La llar d'infants forma part del CEM (Consell Escolar Municipal).

Està subvencionada per la Generalitat de Catalunya, pel Departament d'ensenyament.

Es disposa de suport i assessorament pedagògic per part del CDIAP (Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç).

Pel que fa a entitats relacionades amb la llar d'infants hi ha El Vilar (centre social de treball amb iniciativa social), que s'encarrega setmanalment de la neteja de l'espai l'exterior.

S'ha iniciat una relació més activa amb l'escola Pere Torrent (situada al mateix barri) que participa d'algunes de les festes que celebrem a la llar d'infants.

Pel que fa a l'equipament, la llar d'infants Lola Anglada disposa de cuina pròpia, els àpats s'elaboren diàriament i l'empresa que ho gestiona actualment és Serhs.

4. Marc legislatiu

4.1. Normativa legal / de referència

La Llar d'infants Municipal Lola anglada acull el primer cicle d'educació infantil des dels 0 als 3 anys d'edat, etapa no obligatòria dins el sistema educatiu. Aquest projecte educatiu segueix la normativa vigent quant a educació de l'Estat Espanyol i més concretament amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. A nivell general, sobre lleis d'educació, actualment ens regim per:

Llei d'Educació Espanyola LOMLOE (Llei Orgànica de Modificació de la LOE).

Llei 12/2009 d'Educació de Catalunya (LEC).

Decret 102/2010, del 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius. Possibilita que sigui en l'àmbit del propi centre i de la seva direcció on se situï l'eix central de la presa de decisions.

Decret 155/2010 del 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent.

Els decrets vigents específics per la primera etapa d'educació infantil són:

Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil.

Decret 282/2006, del 4 de juliol, dels requisits dels centres del primer cicle de l'educació infantil.

5. Referents teòrics

Segons el Decret 21/2023, L'educació infantil s'organitza d'acord amb els principis rectors del sistema educatiu de Catalunya previstos a la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. L'educació infantil contribueix al desenvolupament integral i harmònic dels infants, en totes les seves dimensions, tant personals com de relació amb les altres persones, en col·laboració amb les famílies i l'entorn, i garanteix la igualtat d'oportunitats.

L'etapa d'educació infantil es basa en les diverses experiències i aprenentatges dels infants, ha de promoure entorns i contextos que potenciïn la seva curiositat natural i els seus desitjos d'aprendre, adaptant-se de manera personalitzada al seu moment evolutiu i al seu ritme d'aprenentatge, dins d'un clima de benestar que ofereixi oportunitats de joc, moviment, relació, experimentació i descans.

Entenent l'educació com una xarxa de relacions que busquen el benestar i desenvolupament de l'infant, la nostra pràctica educativa està influenciada per les aportacions de grans referents teòrics.

Per l'elaboració del projecte educatiu hem tingut en compte tots els pedagogs, psicòlegs i experts en educació que influeixen d'alguna manera en la nostra tasca diària. No seguim cap corrent pedagògica concreta, sinó que estem compromeses amb els aspectes més significatius que alguns referents teòrics ens han regalat al llarg dels temps.

Les línies metodològiques que inspiren el nostre dia a dia, ordenades cronològicament, s'ordenen dins dels moviments següents: el constructivisme i l'Escola Nova.

- **La corrent psicopedagògica del constructivisme.**

Segons el constructivisme, l'educació escolar ha de promoure la creació d'estructures mentals actives que s'han de configurar, a la vegada, com a esquemes de coneixement. Perquè es realitzin aquests esquemes de coneixement cal que l'aprenentatge sigui significatiu i funcional. La intervenció pedagògica ha de consistir, per tant, a afavorir l'elaboració d'aquests esquemes de coneixement. Es tracta que l'alumne, fent ús dels propis esquemes de coneixement, sigui capaç de generar aprenentatges significatius en una àmplia varietat de situacions o circumstàncies. Per tant, l'objectiu principal de la intervenció pedagògica, des d'una òptica constructivista, és que l'alumne aprengui a aprendre. Dins d'aquesta corrent trobem diversos autors amb els quals com escola compartim alguns dels seus principis i postulats:

- Jean William Fritz Piaget (1896-1980): Considerava que el desenvolupament cognitiu és gradual i, malgrat les diferències individuals, totes les persones passen per les mateixes etapes, ja que la maduració de la ment és universal. El nen va construint el seu propi coneixement, va elaborant esquemes cada vegada més complexos a partir d'esquemes previs, incorporant nous coneixements als esquemes ja existents (assimilació o acomodació). Piaget sosté que la intel·ligència (pensar i actuar) es desenvolupa segons una successió d'etapes relacionades amb l'edat. Les organitza en 4 estadis del desenvolupament:
 - Estadi sensoriomotor (0-2 anys): la interacció amb el medi es realitza a través dels sentits i les respostes motores. El subjecte és actiu. Els primers esquemes d'acció són conductes reflexes i percepcions, poc a poc aprèn a coordinar-los i a repetir-los buscant efectes casuals fins arribar a una intencionalitat, com per exemple tirar objectes per veure com cauen. En aquest estadi construeix la idea d'objecte permanent, la relació causa-efecte, l'organització de l'espai i el temps proper, i la funció simbòlica.
 - Estadi preoperatori (2-7 anys): es desenvolupa la capacitat de representació i la intel·ligència verbal, pot preveure i anticipar. Al principi l'acció va per davant de l'explicació i la presa de consciència, poc a poc el llenguatge va sent més elaborat fins que pot arribar a suplantar l'acció. És una etapa molt egocèntrica, és molt difícil posar-se en el lloc de l'altre. Pren importància la funció simbòlica, entesa com la capacitat per utilitzar símbols per representar objectes i experiències.

- Estadi d'operacions concretes (7-12 anys)
 - Estadi d'operacions formals (a partir dels 12 anys)
- Lev Semeónovitx Vigotski (1896-1934): Dins els seus postulats explica que per introduir un nou coneixement cal partir dels previs i tenir en compte què és capaç de fer sol i què pot aprendre amb l'ajuda d'altres persones (observant, imitant, col·laborant...). La distància entre el que pot fer sol i amb ajuda es coneix com la Zona de Desenvolupament Proper (ZDP). Aquesta zona és la que delimita el marge d'incidència de l'acció educativa, i condiciona el tipus d'ajudes que cal donar, i com i quan cal anar retirant-les a mesura que l'alumnat adquireix capacitat d'autonomia en el seu procés d'aprenentatge. Aquest procés d'ajuda (interpretada freqüentment per Brunner) és coneix com la metàfora de la Bastida. També estableix una estreta connexió entre la llengua oral i les connexions mentals, la seva frase més representativa és *Si vols aprendre alguna cosa explica-li a algú*.
- David Paul Ausubel (1918-2008): creador de la Teoria de l'Aprenentatge Significatiu. Aquesta teoria explica com aquest aprenentatge produeix una retenció més duradora, facilita la relació de coneixements, la nova informació relacionada es guarda a la memòria de llarg termini, és un procés actiu i que, alhora, depèn dels recursos cognitius personals de cadascú. L'aprenentatge significatiu permet atribuir significat a l'aprenentatge i donar-li més d'una funció, és a dir, que pugui ser utilitzat en diferents situacions. Tot aquest procés requereix d'una activitat interna per establir relacions entre els nous aprenentatges i els ja disponibles en l'estructura cognitiva dels infants. En aquest procés, destaca la importància de la interacció entre mestre-alumne-continguts. Creant una piràmide que es coneix amb el nom de Triangle interactiu, en aquesta interacció és necessària el llenguatge, el diàleg i la negociació.
- Tot aquests autors ens informen de les pautes de desenvolupament que són habituals entre els infants així com de la importància dels contextos d'aprenentatge com elements afavoridors d'aquest desenvolupament. Com escola tenim en compte totes aquestes teories per tal de poder acompanyar

millor als infants i alhora entendre els processos cognitius que van desenvolupant.

- **El moviment de l'Escola Nova**

És un moviment pedagògic que sorgeix a finals del s.XIX i que pretén promoure un canvi en la manera d'ensenyar impulsant un aprenentatge actiu. Des de l'escola compartim amb aquests autors, precursors de l'Escola Nova, pràctiques educatives com:

- Jean-Jacques Rousseau (1712-1778): l'ensenyament centrat en l'interès natural de l'infant, actiu, intuïtiu, escola i educació en ambient de llibertat. A l'escola l'infant és actiu en el seu procés d'aprenentatge ja que diem que n'és el protagonista.
- Friedrich Froebel (1782-1852): l'aprenentatge es basa en el desenvolupament natural, la lliure expressió dels infants i la intuïció, per tal que aquests puguin actuar i desenvolupar destreses de manipulació i sensorials. Com ell, creiem que l'infant és el centre de l'aprenentatge i que el desenvolupament vertader prové de les activitats espontànies.

Figures més importants de l'Escola Nova:

- Germanes Aggazzi (Rosa, 1866-1951 i Carolina, 1870-1945): el seu mètode es basa en respectar escrupolosament la llibertat i l'espontaneïtat de l'infant. Compartim amb aquesta teoria la idea d'una educació basada en la vida quotidiana i aconseguir, de manera espontània, la motivació dels infants. El més important és el tracte humà, ensenyar amb amor i afecte. Una de les característiques és utilitzar estris casolans econòmics, naturals i de rebuig, objectes que a l'escola també disposem degut a les seves característiques sensorials i de coneixement.
- Maria Montessori (1870-1952): l'objectiu d'aquesta metodologia és desenvolupar al màxim l'autonomia. Basant-se en l'experiència directa i motivant el seu aprenentatge de manera respectuosa i progressiva, per tal de millorar el seu desenvolupament motriu i mental. Aquesta metodologia té uns principis bàsics que compartim des de l'escola.

El respecte a l'infant és un pilar dins la pedagogia de Montessori. Parlem de respecte quan tractem l'infant com a una persona més, tenint en compte els seus desitjos, sentiments i no intervenint en la seva experimentació ni jutjant-los. Els hi donem atenció i els dediquem temps, mitjançant l'escolta i l'observació activa, responem les seves preguntes des del respecte i procurant ser capaços d'interpretar els seus sentiments fins i tot quan no ho verbalitzen.

Cada infant és únic i ha de ser tractat de manera diferent, no tots actuen igual davant dels diversos estímuls i cal que l'infant se senti còmode, per poder sentir-se respectat.

L'aprenentatge a través de l'experimentació els hi permet prendre consciència de les seves pròpies dificultats i habilitats, així com de la complexitat de l'acció. Si observem als infants, veiem que per poder fer un aprenentatge de qualitat, caldrà insistència, paciència, perseverança i concentració. L'experimentació permet l'assaig -error i els hi permet arribar a les seves pròpies conclusions. Respectant així la seva curiositat i aprenentatge autodirigit. Saber i reconèixer quins són els períodes sensitius per poder donar resposta a les seves necessitats, capacitats i al seu moment evolutiu.

L'ambient ha d'estar preparat i condicionat per poder desenvolupar lliurement els períodes sensitius i l'experimentació, permetent que l'aprenentatge es converteixi en una experiència integral i/o global.

Per últim, però molt important, l'adult que ha d'acompanyar a l'infant en el seu desenvolupament, fomentant la confiança, respectant els temps d'aprenentatge individual, donant importància a la vida quotidiana, per nosaltres eix fonamental de l'aprenentatge i creant un clima harmònic que permeti la creativitat, el joc, l'investigació i el desenvolupament emocional.

És per tot això, que compartim la seva visió i l'adaptem a la nostra escola, a la nostra realitat i a les nostres necessitats.

- Ovide Decroly (1871-1932): afirma que l'ensenyament ha de ser individualitzat i ha de partir de l'interès de l'infant; d'aquesta manera afirma que sorgirà la necessitat i curiositat de moure's per ell mateix i aprendre allò que li hagi cridat l'atenció. Les seves aportacions les veiem reflexades en el nostre dia a dia ja

que l'escola s'ha d'adaptar a l'infant i la tasca no és "ensenyar", sinó fer viure l'infant.

- Alexander Neill (1883-1973): l'educació s'orienta cap al desenvolupament d'infants lliures i autoregulats i dóna molta importància a l'amor, la llibertat d'expressió, la creativitat, els espais naturals i el joc. Creiem en la importància d'un desenvolupament adequat de les emocions, ja que així, l'infant es podrà enfrontar al futur amb seguretat. Compartim amb Neill la seva idea de llibertat: el fet que els infants disposin d'un ampli marge d'autonomia i llibertat no implica que a l'escola regni el llibertinatge. El concepte de llibertat va associat al respecte i la responsabilitat.
- Célestine Freinet (1896-1966): La seva pedagogia és realista i pràctica. Parteix de la vida quotidiana dels infants i a l'escola creiem que aquest és l'eix vertebrador. Entenent a l'infant com una persona de la mateixa naturalesa que l'adult, mereixedor de drets i de tracte respectuós. El seu mètode natural diu: "la mainada aprèn de debò emprant les seves experiències reals". És per això que Freinet parla de mètodes naturals d'aprenentatge, i destaca la gran importància de les tècniques en aquesta pedagogia activa i vitalista. Des de l'escola ens sentim reflexades amb aquest pedagog per la seva concepció d'infància.

Renovació pedagògica de l'Escola Nova:

- Emmi Pikler (1902-1984): Va crear un sistema educatiu basat en el respecte de l'infant, en el que l'adult adopta una actitud no intervencionista que afavoreix al desenvolupament. Pikler estava convençuda que el desenvolupament motor és espontani, i assegurava que si els hi proporcionem certes condicions, els infants arribaven per si mateix a un desenvolupament motor adequat. Emmi Pikler té un visió d'infant actiu, competent, i capaç en iniciatives, unes aportacions que tenim molt en compte en la nostra visió d'infant.

Principis fonamentals del pensament Pikler que compartim com escola:

- El valor de l'activitat autònoma: el pensament de Pickler té com a base la confiança i el respecte a l'infant. El considera persona activa en la seva pròpia evolució. Confia en la capacitat innata i social de l'aprenentatge, i la capacitat de desenvolupament autònom. Respecta la

seva iniciativa en el procés d'evolució dels seus moviments lliures, en el joc, en el pensament i en la comunicació. Quan l'infant actua per iniciativa pròpia i interès, aprèn i adquireix capacitats i coneixements més sòlids.

- El valor d'una relació afectiva privilegiada i la importància de la mateixa: per el desenvolupament autònom fa falta primer un vincle segur i afectiu. L'adult no intervé de forma directa en l'activitat del nen, només estimula d'una forma indirecta creant condicions d'equilibri del desenvolupament emocional, afectiu, psicomotor i intel·lectual:
 - Seguretat facilitada per un vincle profund i estable, actitud de respecte per part de l'adult cap a l'infant.
 - Valor afectiu del sentiment de competència que rep l'infant per part de l'adult quan s'inicia a l'activitat autònoma.
 - Riquesa i adaptació de l'entorn de l'infant, diversitat de material, responent a gustos, interessos i possibilitat d'experimentació en funció al seu moment evolutiu.
 - Riquesa en el llenguatge durant els intercanvis: gestos, paraules...
 - Respecte cap al ritme de les adquisicions motrius de cada infant.
- La necessitat d'ajudar a l'infant a prendre consciència de si mateix i de l'entorn: és imprescindible proporcionar un marc de vida estable, atencions personalitzades al màxim, perquè l'infant tingui la seguretat necessària per actuar lliurement. Facilitar un entorn i material adequat a les necessitats funcionals i interessos.
- El desenvolupament del moviment del nen/a en autonomia i per la seva exclusiva iniciativa (el moviment lliure):
 - Es basa en plena confiança en la iniciativa de l'infant i la seva capacitat per moure's i relacionar-se amb el món que l'envolta, tant objectes com persones.
 - El desenvolupament psicomotor és un procés maduratiu.
 - S'han de desenvolupar en el seu propi ritme, marcat per la seva iniciativa i no per l'adult.

El més important és la presència de l'adult i la seva mirada.

- Loris Malaguzzi (1920-1994): Les seves aportacions pedagògiques van ampliar la mirada i l'enfocament educatiu de la concepció d'escola i d'infància fins al moment. Moltes de les seves aportacions ens representen i són motiu emmirallament. Algunes d'aquestes es centren en la consciència de la infància com a portadors de cultura, concebre la cultura de la infància com una identitat social i que mereix ser respectada i valorada des de les nostres institucions per tot el que aporten a la societat i a la vida. Creure en aquesta cultura de la infància és tenir present que l'aprenentatge no és només unidireccional (mestre-infant), sino que és i ha de ser bidireccional. L'aprenentatge pot sorgir també dels infants, aprenem amb els infants, escoltant, observant i acompanyant. Dins d'aquesta concepció d'aprenentatge, Malaguzzi considerava que tot allò amb el que ens relacionem (persones, materials, propostes, espais, experiències, temps...) pot ser motiu d'aprenentatge. Per tant, no tancava el procés d'ensenyament aprenentatge el mestre i l'infant dins l'espai de l'aula, sinó que aquest es podia veure ampliat i enriquit per totes les situacions on l'infant es veia relacionat. Per exemple: amb altres famílies, amb altres professionals de l'educació, amb persones externes de l'escola, amb el barri, la comunitat...

Una altra aportació que tenim molt present en el nostre dia a dia és que l'aprenentatge i l'acció educativa ha de partir de l'infant, de les seves inquietuds i dels seus interessos. Ha de ser el veritable protagonista i en tot moment, ha de donar sentit a les seves experiències educatives. Un infant únic i diferent a la resta, amb moltes maneres d'expressar-se, de relacionar-se, d'aprendre (Metàfora els Cent Llenguatges dels Infants). A més, en relació a aquesta concepció d'infant va construir un paper de l'adult que pogués estar en equilibri amb aquesta escola que imaginava. Un adult compromés de manera ètica, social, professional i personal en l'educació de qualitat. Un adult acompanyant, despert, amb capacitats actives d'escolta, d'observació, de reflexió, de crítica, de formació continuada i de treball en equip per tal de construir l'escola adient. Per a ell, l'escola s'ha de considerar un espai on es produeix i reproduïx cultura i a més, l'escola ha de ser motor de transformació social. Una de les seves aportacions és la cura de l'estètica i la preparació d'espais provocadors i cuidats. Considerava l'ambient com el tercer educador, capaç de crear

experiències d'aprenentatge, si aquests espais estaven pensats i reflexionats per a les inquietuds reals dels infants i del grup que hi habitava. Seguint amb les aportacions que Malaguzzi va fer a l'educació i amb les que ens sentim identificades, podem destacar el valor de la documentació pedagògica com a eina imprescindible per donar sentit a l'acció educativa. Per acabar, volem destacar que una de les aportacions que més ens ha fet créixer com a escola és garantir una organització metodològica que pugui garantir el concepte d'infant i d'escola que ens plantejem. Una organització que pugui donar resposta a les experiències individuals, a les estones compartides, als diferents ritmes d'aprenentatges i a les múltiples inquietuds i interessos que dins del grup poden habitar. Una organització respectuosa, rigurosa en la qualitat, activa i comunicable. Que garanteix un espai d'investigació, de reflexió i aprenentatge viu i continu. En definitiva, una escola compromesa amb la comunitat i la societat.

- Agrupació de Mestres Rosa Sensat: és una associació de mestres i educadors que cerquen la qualitat de l'ensenyament i de l'educació en general. Des de l'escola estem molt relacionades amb Rosa Sensat: algunes educadores en formen part amb els grups de treball i col·laboren estretament, s'han presentat experiències en conferències o jornades representant la Lola Anglada, i a més de tota l'oferta de formacions per a mestres que en podem gaudir, hi ha les revistes i publicacions de prestigi. Volem destacar els set mestres que van crear l'escola Rosa Sensat: M^a Antònia Canals, Teresa Codina, Jordi Cots, Pere Darder, Enric Lluch, Marta Mata i Anna M. Roig. *"A l'Associació de Mestres Rosa Sensat som més de mil socis, mestres i professors d'infantil, primària i secundària, connectats pel propòsit de millorar la nostra feina com a educadors"*.

Tots aquests referents descrits anteriorment són els que hem de mantenir vius pel seu caràcter educatiu i la seva dedicació a la petita infància. La millora de l'educació ha d'emergir de les relacions personals i de les intervencions educatives. D'aquí, la necessitat de retrobar els pensaments dels grans referents pedagògics per ajudar a les persones educadores, a construir sòlidament les bases de l'educació dels infants.

La nostra concepció d'escola i de l'educació està en continua evolució, és per això que els nostres referents poden variar o ampliar-se. L'escola té un projecte viu i en contínua transformació i reflexió.

“Una educació de qualitat és la que dóna a cada infant allò que necessita”.

(Marta Mata)

6. Principis i fonaments pedagògics

6.1. Trets d'identitat

La Llar d'infants municipal Lola Anglada és una institució educativa per la primera infància. És un espai compartit en el que infants, famílies i tots els membres de comunitat educativa convivim i tenim unes experiències que ens enriqueixen dia a dia.

La nostra funció principal és acompanyar als infants i les seves famílies.

La Llar d'infants respon tant als drets dels infants a construir contextos educatius de gran qualitat com a les diferents necessitats educatives i materials de les famílies. Aquests contextos educatius parteixen dels processos d'observació i documentació pedagògica on els infants sempre són els protagonistes.

L'objectiu principal de la Llar d'infants és facilitar el desenvolupament integral dels nens i nenes, procurant que tinguin el màxim oportunitats per a els moments d'higiene personal amb els de jocs, de descans i d'alimentació i s'estableixen una seqüència d'accions que es reproduïx de manera periòdica.

“Hem de buscar la màxima autonomia de l'infant, una autonomia que no solament té en compte que l'infant ha d'estar preparat a nivell maduratiu sinó desenvolupar al més àmpliament possible les seves capacitats i col·laborar en la seva educació. Donant-li a conèixer instruments i produccions culturals, normes, costums i valors de la societat en què viuen.

D'aquesta manera, l'escola parteix d'una visió d'infant únic i diferent.

Un infant capaç, competent, ric en iniciatives, amb interès pel seu entorn, capaç d'establir relacions eficaces, protagonista dels seus processos de

desenvolupament i aprenentatge. Trobant el camí cap a l'autonomia des de que neix.

L'equip educatiu creu en la importància de crear un vincle afectiu entre infant, adult i famílies. La Llar d'infants ha d'oferir suport als pares i mares en la seva tasca com a primers educadors. Ha de posar al seu abast informació sobre el desenvolupament infantil, afavorir la relació i l'intercanvi entre pares, conèixer i valorar la seva tasca educativa i donar a conèixer la tasca de la Llar d'infants. S'ha d'establir un pont de confiança entre pares i educadors, amb un tracte basat en la cordialitat i el respecte mutu.

Cal oferir un ambient de confiança i estabilitat per crear relacions. La Llar d'infants ha d'establir una organització, metodologia, estratègies i procediments necessaris per afavorir les relacions entre els seus protagonistes: infants, famílies i mestres.

Els moments de vida quotidiana formen l'eix central de l'ambient educatiu a la Llar d'infants i comparteixen el seu valor educatiu amb el joc, l'experimentació, l'exploració i la descoberta, promovent conjuntament el desenvolupament de les capacitats dels infants. En les activitats de vida quotidiana s'alternen o que també ha de sorgir de la pròpia iniciativa i ho ha de fer amb alegria”*

La Llar d'infants està totalment pensada i estructurada perquè l'infant jugui lliurement. Tots els espais són educatius, estan dissenyats i planificats de manera conscient perquè l'aprenentatge de l'infant es doni a partir de l'exploració i la investigació autònoma dels infants. L'espai ha de ser funcional, estètic, adequat al moment evolutiu dels infants, construït a partir de les necessitats i interessos dels infants. A través de l'observació, la documentació i la reflexió, l'adult podrà transformar l'espai i respondre a les necessitats i interessos dels infants.

Les propostes de joc a la nostra escola es basen en la manipulació i exploració de materials i espais, oferint una gran varietat de propostes amb materials de la vida quotidiana, de l'entorn natural, inespecífics i de recuperació, material específics de l'entorn cultural, com també joguines. Sempre tenint en compte el moment evolutiu dels infants així com les seves necessitats i interessos.

Les persones educadores són el punt de referència respecte als pares i als infants. Els infants necessiten crear relacions estables i segures per desenvolupar-se i l'adult ha d'establir aquest vincle emocional i afectiu que li doni la seguretat

necessària a l'infant. L'adult ha de tenir la capacitat d'escoltar i observar per poder oferir contextos rics d'aprenentatge, per captar les necessitats, mancances i curiositats i així poder donar respostes. L'actuació de l'adult sempre serà d'acompanyament amb respecte tenint molt clar que el protagonista de l'aprenentatge és l'infant.

Les persones educadores exerceixen la seva responsabilitat educativa vetllant pel desenvolupament de l'infant, pel seu benestar i pel respecte dels drets com a persona. Així, les seves funcions educatives es concentren en planificar i organitzar l'ambient educatiu, promoure el desenvolupament de les capacitats dels infants, acompanyar l'activitat dels infants, observar i documentar.

La llar d'infants és una escola catalana, transmissora de les tradicions culturals del nostre entorn. La llengua vehicular és el català tant a nivell de comunicació oral com escrit.

Per tant la Llar d'infants Municipal Lola Anglada som:

Som una escola oberta i participativa: la llar d'infants ha de dotar-se de l'organització, la metodologia, les estratègies i els procediments necessaris per afavorir les relacions entre els seus protagonistes: infants, mestres i famílies. Ha de ser oberta i participativa, ha de convidar al diàleg i a la familiaritat per tal que tothom tingui la possibilitat d'implicar-se i d'expressar-se lliurement, tot vetllant perquè els infants puguin gaudir de relacions estables que els porti la seguretat necessària per a poder interactuar amb l'entorn

Som una escola transformadora: ha de ser capaç de transformar i de ser transformada.

Som una escola inclusiva: L'escola acull tots els infants. Oferim a tots els nens i nenes sense distinció de sexe, discapacitat, cultura, raça o qualsevol altra diferència, l'oportunitat de formar part de la llar d'infants, amb els seus companys, amb tota la seva totalitat.

Som una escola integral: Eduquem en totes les àrees del desenvolupament humà, tant des del punt de vista físic, emocional, social, cognitiu o moral.

L'escola és un espai per la socialització: L'infant és un ésser social. Per créixer i desenvolupar-se necessita relacionar-se amb altres persones. L'estabilitat en les relacions, la regularitat en el tracte i el respecte per les diferents formes de fer i de

ser cadascú son algunes de les característiques que fan que les interaccions entre iguals i adults tinguin efectes positius tant per al seu creixement personal com per el desenvolupament de les capacitats dels infants.

La interacció entre els iguals juga un paper fonamental en el desenvolupament de competències cognitives, socials i afectives. Generen una gran riquesa de situacions: possibilitat d'observar, d'imitar i reproduir l'activitat dels altres infants, d'ajudar o ser ajudats, de col·laborar, de compartir experiències i de construir coneixements conjuntament. La interacció entre iguals té una gran incidència en els processos de socialització, en l'adquisició de competències i destreses socials, en la mesura que han d'aprendre normes i posar límits a la pròpia actuació, modular i ajustar el propi comportament, acceptar altres punts de vista, relativitzar el propi, posar-se d'acord i trobar solucions.

Els infants són curiosos per naturalesa. Senten gran curiositat per totes les coses i exploren tot allò que els cau a les mans. La relació dels infants amb l'entorn, amb el saber, caldrà oferir a l'infant la possibilitat de produir construccions alternatives abans de trobar-se amb unes construccions científicament acceptades.

L'equip educatiu és l'encarregat d'organitzar l'ambient educatiu, facilitant i promovent vincles i relacions entre adults i infants i entre aquests i l'entorn, basat en el respecte, la cordialitat i la confiança.

Els valors en els que es fonamenta la nostra escola són: el respecte, la confiança, la cooperació, la participació, la igualtat, l'escolta i la llibertat. Tots relacionats amb la convivència, ja que és el dia a dia de l'escola, un tracte diari amb infants, famílies i equip educatiu.

La llibertat és un valor fonamental, present en la Declaració Universal dels Drets Humans.

El respecte està present en totes les experiències que es viuen a l'escola. Respectar suposa acceptar i reconèixer a les altres persones, els seus drets i la seva manera de pensar. El respecte ha de ser una actitud imprescindible per la persona educadora envers a tots els agents implicats a la llar d'infants.

L'escola creu en un infant capaç. Hem de transmetre i establir amb l'infant i amb les seves famílies una confiança mútua, per enriquir el desenvolupament dels infants. Per afavorir la confiança mútua amb les famílies, l'escola haurà de tenir

cura d'acompanyar-les durant el temps d'estada a la llar, sense jutjar-les i fent-les sentir competents.

L'escola parteix de la cooperació amb les famílies, l'equip educatiu i els infants. Aquest valor implica fer camí plegats per a què el nostre dia a dia ens faci créixer com a persones.

La igualtat també està present a la nostra escola. Atenent a cada infant i a les seves famílies per igual, respectant les particularitats de cada un d'ells.

L'infant és escoltat. L'escola respecta les individualitats dels infants i el seu ritme, donant el temps que necessita en cada moment amb una escolta respectuosa.

6.2. Concepte d'infant

Com a institució educativa volem garantir el nostre compromís ètic, professional i personal en la qualitat que dins del nostre centre promovem. La llar d'infants disposa d'una identitat pròpia. La nostra funció primordial és acompanyar en el creixement i desenvolupament de les persones que hi convivim. En especial als infants que són els veritables protagonistes de l'acció educativa, però, de la mateixa manera les famílies que acollim i amb les que compartim el seu bé més preuat, els seus fills i filles. Amb aquestes, confiem i empoderem sempre en la seva funció educativa i d'acompanyament com a nucli principal de creixement dels infants. L'escola vol esdevenir un espai de confiança, intercanvi i creixement per a totes les persones que hi formem part.

El concepte d'infant del que partim guia el nostre dia a dia, dóna sentit al nostre projecte educatiu i ens demana un compromís ferm en l'organització diària, en les actituds i relacions que es creen, i en les planificacions de temps i espais que oferim. De la mateixa manera, demana un treball profund de reflexió, d'intercanvi i d'investigació per anar construint, actualitzant i renovant l'escola que els infants mereixen, vetllant per la qualitat educativa en tot moment. Partim i hem de vetllar perquè la imatge d'infant que tenim i en la que creiem vagi en equilibri i coherència tant en la teoria com a la pràctica.

Per tant, el concepte d'infant del que partim sorgeix en primer lloc del document marc en el que volem basar la nostre concepció d'infància: *La Convenció sobre els Drets de l'Infant*. Creiem en un infant **portador de drets**, de cultura i d'una identitat pròpia.

Tal i com ens deia Loris Malaguzzi: *Els nens tenen dret a ser reconeguts com a subjectes de drets individuals, jurídics, civils i socials: portadors i constructors de cultures pròpies i en conseqüència participants actius en l'organització de la seva identitat, la seva autonomia i les seves competències, a través de la relació i les interaccions amb els iguals, amb els adults, amb les idees, amb les coses, i amb els esdeveniments diversos i imaginaris de mons de comunicació.*

Segons La Convenció sobre els Drets de l'Infant adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989, s'entén per infant tot ésser humà des del seu naixement fins als divuit anys d'edat, llevat que legalment hagi aconseguit abans la majoria d'edat. Els Estats han de garantir els drets d'aquesta Convenció a tot infant, sense excepció; i hauran de prendre les mesures que calguin per protegir els infants de tota classe de discriminació.

Volem destacar els drets que ens són competència com a centre educatiu en atenció a la petita infància i a les seves famílies:

- Article 12: L'infant té dret a expressar la seva opinió i que aquesta sigui tinguda en compte en tots els assumptes que l'afectin.
- Article 13: Tot infant té dret a cercar, rebre i difondre informacions i idees de tota classe, sempre que això no perjudiqui els drets dels altres.
- Article 14: L'infant té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió sota el guiatge dels seus pares, d'acord amb el desenvolupament de les seves facultats, i de conformitat amb les limitacions establertes per la llei.
- Article 28: Tot infant té dret a l'educació i l'Estat té l'obligació d'assegurar-li almenys l'educació primària gratuïta i obligatòria. L'aplicació de la disciplina escolar haurà de respectar la dignitat de l'infant com a persona humana.
- Article 29: Els Estats convenen que l'educació ha d'orientar-se al desplegament de la persona i les aptituds de l'infant, a fi de preparar-lo per a una vida adulta activa; i que ha d'infondre-li el respecte als drets humans fonamentals, el respecte envers els seus pares, la seva llengua i el seu entorn natural, i el respecte als seus valors culturals i nacionals tant com els de les altres civilitzacions.
- Article 31: L'infant té dret a l'esbarjo, al joc i a participar en les activitats artístiques i culturals.

Com a centre educatiu hem de garantir el compliment real de tots els Drets als que l'infant pot i ha de gaudir. Per fer-ho hem de vetllar per una qualitat organitzativa i de relació dins de tota la jornada educativa. En cap cas, ens podem permetre no garantir algun d'aquests drets.

De la mateixa manera, el segon document marc en el que basem la nostra acció educativa és el El Currículum i Orientacions del primer cicle del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. En aquest trobem una cita de la qual volem partir:

Els infants en néixer són plenament competents i capaços per establir les relacions que els han de permetre desenvolupar les capacitats pròpies de l'espècie humana, però a la vegada també són extremadament vulnerables. Per créixer i desenvolupar-se necessiten que al seu voltant hi hagi adults que interpretin i responguin adequadament a les seves necessitats. A poc a poc, la seva dependència va minvant pel que fa a la seva supervivència, però segueixen necessitant que algú els acompanyi en la descoberta del seu entorn i en el procés vers una progressiva autonomia. (Currículum pàg.7)

Hem de vetllar per considerar l'infant com una persona plenament capaç de desenvolupar-se, però no podem oblidar que l'etapa a la qual formem part, es viuen ritmes evolutius i de desenvolupament molt diversos. Hem de ser molt conscients que conviurem amb infants que tindran unes necessitats bàsiques molt concretes i que per la seva maduració necessitaran de l'acompanyament de la persona adulta que en tingui cura. Tot tenint present la seva gran participació i grau de confiança que depositarem en cada moment d'atenció i cura personal.

Si un pilar considerem que ha de ser fonamental en el nostre concepte d'infant, aquest ha de ser el **respecte**. Entès com una actitud imprescindible per poder acompanyar als infants amb la màxima qualitat i professionalitat possible.

Per tant, partim d'un infant que mereix ser tractat amb el màxim respecte en tots i cadascun dels moments que viurà. El respecte per la seva persona és un compromís ètic, professional i personal de tot l'equip i de la institució educativa. Hem de garantir el respecte a la persona, a les seves idees, a les seves creences, a les seves estratègies de coneixement, als seus ritmes, al seu temps. Vetllant per un espai i una organització que li permet ser qui és i sobretot, que li garanteix aquest respecte en tot moment. De la mateixa manera, aquest respecte s'ha de

traslladar a tots els adults que viuen i conviuen dins del centre educatiu; famílies i equip de professionals.

Basar la nostra concepció d'infància en el respecte ens porta a viure i veure a l'infant com una **persona única**, amb inquietuds, **ritmes i interessos propis**. El respecte a la seva individualitat és un dels pilars fonamentals. Cada nen/a és únic i com a tal hem de donar resposta a totes i cada una de les situacions que ens podem trobar, planificant, observant i acompanyant tants escenaris possibles com infants els viuran.

Així doncs com ens deia Emmi Pikler: *El respecte a l'infant com a persona, com a ésser únic que estableix relacions i que influeix en els esdeveniments del seu entorn. I, en conseqüència, el valor d'una atenció al més individualitzada possible.* Aquest respecte ens porta a la construcció de l'infant en el que creiem. Volem respectar i garantir la seva llibertat i el seu protagonisme.

És a dir, creiem en un infant **lliure** i això és deixar decidir, permetre triar dins de les seves capacitats evolutives en un marc de sentit comú a les seves possibilitats. Dins d'aquesta llibertat volem posar èmfasi en que creiem plenament en un infant **autònom** i **responsable**. Entenent aquesta autonomia com la capacitat i responsabilitat de triar i decidir de manera lliure què fer en cada moment ja sigui en relació al propi joc, a les relacions que busca i crea, en relació a la pròpia cura... La concepció d'autonomia la definim com un dret de l'infant, el qual hem d'ajudar a exercir i a desenvolupar. Aquest concepte forma part del desenvolupament real de la persona i és important comprendre que l'autonomia comença des del naixement, però pren una forma particular en cada un dels estadis de desenvolupament. Assegurem fermament que l'autonomia no s'ensenya, es viu i és per això que exigeix a l'adult de molta atenció, de la preparació d'uns condicionants que puguin garantir la llibertat de viure l'autonomia de cada persona des del seu nivell maduratiu concret. Tant és així aquesta concepció que volem fugir de la falsa autonomia que durant molt de temps ha regnat el nostre discurs. Aquesta falsa autonomia la podríem definir tal i com va fer Judith Falk, en creure que l'infant pugui ser autònom el més aviat possible sense tenir en compte la seva maduresa real, avançant etapes i interessos precoços per a l'infant en qüestió. Per tant, creure en una persona que ha de ser respectada, lliure, autònoma, responsable i única ens porta a considerar aquesta persona com a **protagonista** del seu procés d'aprenentatge i construcció.

Creure en un infant protagonista és ser-ho de debò, garantint que cada nen i nena serà el motor del seu aprenentatge, serà l'encarregat real de donar sentit a les seves inquietuds i interessos, i d'aquesta manera, cada nen i nena marcarà el seu propi camí en la construcció d'interpretacions del món que l'acull. Per poder-ho garantir existeix un compromís molt ferm de l'equip de professionals que l'acompanyarà, requereix d'un treball previ molt concret basat en l'observació i l'escolta, i a la vegada demana d'una actitud molt precisa d'acompanyament per part de l'adult que viurà el dia a dia amb aquests infants.

En paraules de Corkille, podem identificar-nos amb aquestes idees: *Identifiquem l'infant com un ésser competent, protagonista actiu del seu desenvolupament, un ciutadà de ple dret, amb capacitats, curiositats, desitjos d'aprendre i interessos propis, amb sentiments i emocions, amb coneixements i experiències facilitadores del seu creixement harmònic.* (Corkille, 2007)

Considerar a cada nen i nena protagonista del seu aprenentatge, ens porta a creure en un infant **capaç i competent** des del primer minut que arriba a l'escola. No podem considerar l'infant una persona buida que necessita que l'anem omplint d'experiències i continguts. Tot el contrari, els infants des que neixen tenen la capacitat de viure i desenvolupar-se de manera competent en aquest món. De mica en mica, dins del seu procés evolutiu va trobant les estratègies de coneixement per anar ampliant la seva relació i interacció dins l'entorn. Aspecte que li permet anar construint i perfeccionant diferents habilitats que l'ajuden a créixer. Considerar els nens i nenes capaços i competents ens demana adults que interpretin i donin resposta a les seves inquietuds. Dins d'aquestes capacitats i competències de les que l'infant disposa, hem de valorar les seves habilitats comunicatives, per anar-se desenvolupant i amb les que podem entendre com se sent, què pensa, allò que vol i allò que no desitja. Aquestes sorgeixen de manera innata i es van perfeccionant d'acord al seu ritme maduratiu.

De la mateixa manera, que considerem l'infant com una persona global, sense parcel·les ni fragments. Podem entendre-ho com que cada infant es construeix, interacciona i es va reciclant i tornant a construir, creant una roda contínua. Coneix i reinterpreta el món en tota la seva globalitat, entenent que tot està en relació. Sent el vertader protagonista del seu aprenentatge, hem de poder garantir des de l'escola el nostre compromís professional i ètic per oferir totes les experiències que els infants tinguin curiositat per conèixer, ampliant escenaris i situacions que

puguin esdevenir aprenentatges significatius i amb sentit. Tenim plena confiança en les capacitats dels infants, les que anirà vivint i assolint en el seu dia a dia, el seu mecanisme de construcció i d'interpretació del món que l'acull serà el de provar constantment, viure situacions d'assaig i error, on posar en joc tots els sentits i poder anar elaborant hipòtesis i interpretacions connectant el pensament amb l'acció. De manera viva, real i propera entenent que l'aprenentatge sorgeix de la quotidianitat, sense superficialitats ni escenaris ficticis. Partint sempre dels seus interessos, creant una organització contínua d'aprenentatges, l'escola ha d'esdevenir un espai de vida. L'escola és el lloc destinat específicament al desenvolupament dels infants i aquest desenvolupament es porta a terme a través de la pròpia activitat. Partim de la vida, de la paraula i del pensament de l'infant. Tal i com ens deia Celestin Freinet l'escola ha de ser el lloc obert a la vida de cada infant on es pugui realitzar l'experiment de la reflexió sobre si mateix i sobre el que l'envolta; on es pugui compartir el pensament i construir amablement criteris personals, també compartits. Seguint amb les aportacions de Freinet, volem destacar la seva consideració dels infants com a ciutadans de ple dret que es troben en procés de creixement i que tenen unes característiques concretes. L'infant pensa, té sentiments, és curiós i cerca i té capacitats potents per a la recerca i el saber, es defensa, actua i l'activitat és la característica més important en la seva relació amb el medi que es desenvolupa.

Així doncs, considerem que tot infant és **curiós i actiu** per naturalesa, sempre està disposat a interactuar i cercar escenaris d'exploració. És per això que hem de garantir les oportunitats d'aprenentatge i desenvolupament en contínua relació amb l'entorn, amb els companys i amb els adults amb els que conviu i habita la vida a l'escola. De la mateixa manera, considerem que aquesta actitud activa de l'infant per viure, el fa ser un infant **partícip** de tot el que construeix. Aquesta concepció ens trasllada a considerar l'infant com un **investigador** nat, en contínua recerca del sentit d'allò que fa. Tal i com anomenava Loris Malaguzzi en els seus fonaments.

Aquesta concepció curiosa, d'investigació i recerca la fa en interacció contínua amb els altres i amb el seu entorn. És per això que també hem de considerar l'infant com a **ésser social**. Ja que per créixer i desenvolupar-se necessita relacionar-se constantment amb altres persones. L'estabilitat en les relacions, la regularitat en el tracte i el respecte per les diferents formes de ser i de fer poden

garantir el creixement personal. És un factor imprescindible la seguretat i la confiança que senten els infants, és a dir, han de confiar que hi haurà qui vetllarà i donarà resposta als seus interessos quan calgui. Han de tenir l'oportunitat d'establir lligams afectius fermes i consolidats amb les persones de referència. Cal garantir un tracte individualitzat, que respecti la manera de ser i de fer de cada infant, així com la màxima estabilitat i regularitat en les relacions que mantenen tant amb les persones educadores com amb el grup d'iguals, ja que tots aquests factors esdevenen punts de referència.

L'infant neix en un context humà, aquestes condicions externes formaran part de la seva motxilla personal per sempre. Des del moment del seu naixement, aquest infant està creant i construint interpretacions del món, estant en contacte amb altres persones, en continu moviment i relació amb tot el que l'envolta. Cada experiència viscuda formarà part del seu creixement i aprenentatge.

És per això que considerem que hem de garantir la màxima qualitat educativa en totes les seves experiències diàries. Un infant que ja forma part de la societat, i que com a ciutadà de ple dret es troba en un procés de creixement. Serà a través de l'escola que coneixerà una dimensió més de la seva descoberta i de la vivència de relacions que li permetrà ampliar interpretacions, amb altres persones adultes i altres infants que passaran a formar part de la seva segona llar.

Per acabar, volem destacar un dels conceptes que més ens captiva i el qual tenim molt present en el nostre dia a dia, aquest és l'infant dels cent llenguatges. Fent ús de la metàfora que Loris Malaguzzi fa a través del poema *Cent Llenguatges dels Infants*, ens identifiquem en posar en valor les extraordinàries potencialitats dels infants, dels seus processos creatius i de coneixement, de les diferents maneres de pensar, expressar i comunicar. Els infants tenen cent maneres d'expressar-se i nosaltres els hem d'acompanyar en aquest procés.

Considerem que la concepció d'infància que hem anat construint i afinant al llarg dels anys, és una concepció complexa i molt enriquida. Aquesta seguirà definint-se i perfeccionant, ja que la reflexió pedagògica ha de seguir viva i en contínua construcció. Aquest és el nostre compromís amb els infants del nostre municipi, ja que mereixen la millor de les escoles i l'equip professional més compromès que puguin imaginar. La nostra trajectòria ens ha permès construir aquest concepte d'infant que acabem d'exposar, a la vegada que, ens ha donat arguments i experiències que ens permet assegurar que en l'educació vivim moltes incerteses

i preguntes, i aquest és el motor que dia a dia ens permet transformar-nos i continuar cercant respostes. Ja que en els infants no podem predir tot el que passarà, i aquesta és la essència més meravellosa de la nostra professió. Saber que no tenim les respostes i que res és tancat i acotat, sinó que necessitem una mirada oberta i molt flexible amb el concepte d'infant, perquè no n'hi ha dos d'iguals.

Una educació de qualitat és la que dóna a cada infant allò que necessita.

L'educació ha de tenir qualitat perquè, sinó, no respecta el dret de l'infant a ser tal com és.

Per a mi, l'escola participativa és l'escola viva, on viuen i conviuen nens i nenes, pares i mestres. Marta Mata.

6.3 Persona educadora

L'educadora que forma part de l'equip educatiu de l'escola és un punt de referència respecte a les famílies i els infants. La seva funció principal és vetllar pel desenvolupament de l'infant, pel seu benestar i pel respecte dels seus drets com a persona, com a ésser únic i diferent.

La persona educadora és qui acompanya, respecta i guia l'infant en el seu creixement i desenvolupament. Acull, està present, observa i espera, donant resposta a les iniciatives de l'infant, deixant fer i donant temps. És qui creu en un infant capaç i sociable, que escolta i intenta entendre el que aquest manifesta. És qui valora, respecta i dona suport a la capacitat autònoma de l'infant. Ha de tenir capacitat d'escolta i observació per poder oferir contextos rics d'aprenentatge, per captar les inquietuds, interessos, mancances i curiositats i així poder donar respostes. És qui confia en l'infant, sap que es comunica, que es mou, que busca, que interactua, que descobreix i que s'emociona.

L'actuació de l'educadora és sempre d'acompanyament amb respecte. Per créixer, l'infant necessita temps i tranquil·litat. Se li ha d'oferir suport, espai i llibertat per actuar, per adquirir confiança i aprendre per ell mateix. La persona educadora ha d'observar, acompanyar, facilitar, respectar i donar temps perquè l'infant pugui descobrir, explorar, conèixer i gaudir dels moments que es viuen a l'escola. És la persona que té cura de l'infant, que facilita el seu benestar, que

l'entén i li dona importància. Ha de ser conscient de les accions, maneres de fer i actituds, ha d'establir un vincle emocional i afectiu tot respectant la seva individualitat.

L'educadora ha de mostrar una fortalesa i un procés de coneixement personal per poder assumir la responsabilitat educativa. L'empatia i la maduresa són aspectes clau, ja que treballa amb persones, forma part d'un equip on hi ha infants, famílies i d'altres membres de l'àmbit educatiu.

L'educadora és el referent respecte a les famílies i als infants i ha de donar confiança per crear una relació afectiva. Procura fer de model educatiu dins la vida quotidiana i col·labora en el creixement de l'infant, l'acompanya, li mostra, li dóna a conèixer, li transmet pautes... i ho fa juntament amb la família, respectant-li els seus valors i acceptant les realitats i diversitats de cada una d'elles.

Les funcions que porta a terme la persona educadora de l'escola són:

- Acompanyar la vida quotidiana dels infants.

L'educadora parteix de la visió d'un infant únic, capaç i competent amb diferents ritmes d'aprenentatge i desenvolupament. En el dia a dia de l'escola es viuen moltes situacions, són els detalls de la vida quotidiana, i s'han de donar la importància que es mereixen aquests petits moments. La persona educadora acompanya i facilita que l'infant sigui actiu i pugui descobrir, explorar i conèixer la vida quotidiana amb llibertat i seguretat per poder prendre les seves pròpies decisions.

A l'escola es dóna molt valor a l'activitat autònoma, acompanyant l'infant en aquesta adquisició i fomentant la curiositat i descoberta per respondre als interessos i demandes de l'infant. Els moments de la vida quotidiana són l'eix central de l'ambient educatiu. L'educadora ha de preveure aquests moments perquè es puguin viure amb qualitat i riquesa d'aprenentatges, disposant del temps necessari per cada infant, individualitzant i enriquint la relació. L'infant té unes necessitats vitals d'afecte, d'autonomia, d'alimentació, d'higiene, de moviment, de descans... que repercuteixen en el seu benestar. L'educadora vetlla per poder-les satisfer i facilitar-li l'adquisició dels hàbits quotidians que l'ajudaran a sentir-se segur, reconegut, respectat, mirat i confiat.

La persona educadora estableix amb l'infant una relació afectuosa, escoltant, oferint presència, seguretat, respecte... Anticipant i verbalitzant tot allò que va a fer, demanant permís, amb gestos suaus, tenint en compte com es cuida l'infant, com se'l parla, com se'l mira, com se l'escolta, com se l'agafa... respectant els seus processos vitals. Cuidant aquests moments íntims s'assegura el benestar de l'infant i la satisfacció en les seves necessitats corporals bàsiques, amb calma i tranquil·litat.

- Promoure el desenvolupament dels infants.

La persona educadora facilita les eines i recursos necessaris perquè cada infant es pugui desenvolupar d'acord amb les seves característiques personals. Té en compte les diferències individuals i respecta els ritmes i processos d'aprenentatge. Promou les seves habilitats de relació, exploració i joc per tal que l'infant pugui desenvolupar les seves capacitats a partir dels seus interessos. L'educadora té en compte que els infants aprenen de les situacions espontànies que es viuen en la vida quotidiana i de l'exploració dels materials que té al seu abast, i d'aquesta manera afavorir que es visquin aquests moments.

Cada infant és únic i diferent, i així ha de ser acollit i respectat. La persona educadora dona temps perquè l'infant pugui fer i explorar, ha de poder decidir com desitja jugar, amb què, amb qui, com i quant de temps jugarà, és ell qui decideix. L'educadora és l'acompanyant en els seus processos d'aprenentatge. El tracte individualitzat, el coneixement dels límits i les normes, parlar-li a la seva alçada, amb respecte i de forma individual, explicant, orientant i suggerint, ajuden a establir el vincle afectiu entre l'educadora i l'infant. Les relacions que es creen entre els mateixos infants són la base indispensable per promoure la seva seguretat emocional i afavorir la socialització. L'educadora ha de promoure les relacions entre ells ja que són les primeres formes de relació entre iguals pròpies de la vida social.

- Organitzar l'ambient educatiu.

Una gran tasca de la persona educadora és planificar, repensar i organitzar l'ambient educatiu de l'escola. És important organitzar l'entorn físic i social on viuen els infants. Cal planificar el temps, l'espai, les propostes educatives i els

materials, tant de les aules com de la resta de l'escola, i que aquests siguin els més adients a les possibilitats i interessos dels infants, creant així un ambient motivador, provocador, segur i que té cura de l'estètica.

S'ha de tenir en compte que els espais i l'organització han d'afavorir una distribució en grups petits d'infants, d'aquesta manera es pot respectar les particularitats de cadascú, es millora el tracte individual, es guanya en la relació que s'estableix i en la qualitat de les converses entre infant-infant i infant-adult. Cal oferir espais amb propostes de joc de relació, d'autonomia, d'activitat...tenint en compte sempre els criteris de seguretat i higiene. Els ambients de l'escola han d'incentivar la curiositat de l'infant, perquè experimenti, descobreixi i es relacioni.

L'educadora procura tenir en compte les condicions ambientals sonores, creant, si es pot, una atmosfera de tranquil·litat, on la veu adulta no envaeix el moment. Les condicions ambientals de moviment dins l'aula són claus per crear calma, on ha d'evitar l'excés de desplaçaments, els moviments mesurats i disposar d'un espai on els infants visualment puguin localitzar-la.

- Observar i documentar.

A l'escola es realitzen observacions i documentacions de forma contínua. Són eines fonamentals per aprofundir en el creixement de l'infant, per analitzar els processos d'aprenentatge, per reflexionar sobre la pròpia acció educativa, per valorar les diferents propostes i com a mitjà de comunicació amb les famílies.

L'actitud de l'educadora és la d'observar, amb una mirada atenta i una actitud receptiva, les coses que passen al seu voltant, afinant la mirada per poder copsar els petits detalls. Acompanya, observa i escolta sense interferir, per documentar i reflexionar amb l'equip la vida a l'escola i els processos que es viuen i poder fer-ho visible. L'educadora és doncs, una persona que reflexiona sobre la pròpia pràctica, que és autocrítica, que es reinventa, investiga, recerca, aprofundeix, que comparteix i que té recursos. Fa ús de l'observació directa com a eina i es prenen les anotacions necessàries perquè quedi registrat, fent fotografies quan es creu convenient. Documentar és donar a conèixer la realitat del dia a dia i establir diàleg amb les famílies i les persones que entren a l'escola. La persona educadora il·lustra les diferents situacions que es viuen a l'escola, ensenyant així a les

famílies els processos d'aprenentatge, de construccions, de coneixements, de relacions... que es viuen de forma quotidiana. Les parets parlen amb les documentacions que s'han viscut, sigui un procés llarg o un moment puntual del dia. Les documentacions que es fan a l'escola són: els diaris d'aula, els dossiers de situacions viscudes, les documentacions d'aula i les documentacions que s'exposen a altres espais.

- Formar part d'un equip.

La persona educadora forma part d'un equip de persones, on totes són responsables de l'educació dels infants. A l'escola aquest equip està format per les educadores, les persones de la cuina i les persones de la neteja. Totes tenen cura de l'escola i coneixen la importància de l'etapa educativa del 0-3. És important sentir-se part d'un equip i poder intercanviar i resoldre dubtes, experiències o inquietuds. Formar part d'un equip humà que treballa en l'àmbit educatiu representa tenir una fortalesa i maduresa personals, per així permetre que les relacions siguin fluïdes i constructives, tenint sempre en compte que les funcions i tasques siguin compartides.

Formar part d'un equip representa per la persona educadora poder reflexionar, acordar, discutir i compartir amb les companyes tots els aspectes relacionats amb la seva tasca educativa, per així contribuir al benestar i desenvolupament de l'infant que assisteix a l'escola.

- Relacionar-se amb les famílies.

L'educadora és la persona encarregada d'acompanyar a la família en tot moment, de compartir les vivències que viu amb el seu fill/a i de donar-li valor al context educatiu que viu l'infant segons el seu moment evolutiu. Ha de mantenir un vincle de seguretat i confiança amb les famílies que assisteixen a l'escola. Les relacions que es creen han de ser de cordialitat, responsabilitat i professionalitat. Els intercanvis i les relacions que es donen cada dia amb les famílies són importants per conèixer les necessitats i interessos dels seus fills, així doncs les entrades i sortides de l'escola, les reunions i les entrevistes que es fan són essencials per mantenir converses i intercanvi d'informacions. L'educadora vetlla per aconseguir la col·laboració entre famílies i escola per així garantir que infants i famílies la

coneguin i visquin els moments quotidians amb naturalitat. Afavoreix els canals de comunicació i participació, convidant la família a sentir l'escola com la seva segona casa, on pot entrar i seure, on pot compartir moments dins l'aula i participar a les diferents propostes o celebracions que es realitzen a l'escola, motivant-la a participar i a formar part de la comunitat educativa.

La persona educadora respecta la diversitat de les famílies, les pràctiques educatives que es viuen a cada realitat i els valors amb els quals s'identifiquen, així doncs es tenen en compte les experiències que cada família i cada infant han viscut, i les acull amb respecte, tolerància i professionalitat.

- Formar-se professionalment.

Ha de vetllar per la formació contínua, tant per enriquir la tasca educativa com per donar resposta als canvis constants de la societat. La persona educadora demostra la seva vessant professional i s'adapta als nous criteris educatius amb la formació continuada. La formació serveix per aprofundir en l'educació, per posar fonaments sobre l'organització pedagògica i així donar respostes educatives i establir les bases sobre les seves actuacions amb els infants, les famílies i la resta de components educatius. És essencial que es realitzin formacions en equip. La formació conjunta i compartida ajuda a que tot l'equip educatiu segueixi la mateixa línia.

És essencial que l'educadora mostri interès i motivació per formar-se contínuament. D'aquesta manera pot créixer professionalment, aportar noves experiències i mostrar noves capacitats educatives. Aquesta formació la definiran com una persona educadora coherent i en constant evolució i transformació, sempre considerant com a eix principal la petita infància.

6.4. Elements educadors

6.4.1. L'espai

L'escola és una globalitat, tots els espais són educadors, i per això són dissenyats i planificats amb reflexió, cura i dedicació. Per tant, l'equipament dels espais està fet de tal manera que tothom trobi el seu lloc, infants, famílies i educadors. L'espai educatiu té una identitat i una personalitat pròpia que esdevé un llenguatge potent per acollir les necessitats, interessos i moments evolutius dels infants que hi

trobem. Un espai d'acord amb la cultura d'infància i la visió de l'escola. Preparat de manera conscient per que l'aprenentatge sorgeix a partir de l'exploració i la investigació autònoma dels infants, convertint-se aquest en un dels principals objectius.

Són espais construïts a partir de les necessitats i interessos dels infants. A través de l'observació, la documentació i la reflexió, l'adult podrà transformar l'espai i crear noves propostes per respondre a aquestes necessitats.

L'espai ha de ser funcional, estètic, atractiu, adequat al moment evolutiu dels infants, per tal de generar un ambient d'auto aprenentatge i convertir-se en un recolzament per l'educador. L'ordre en l'espai genera l'ordre de la ment i la relaxació del pensament.

L'escola es planteja també donar resposta a la persona educadora que necessita disposar d'un espai personal, des de on pugui observar, per documentar i realitzar les tasques que consideri necessàries. Un espai que li permet establir relacions de qualitat amb infants, famílies o altres educadores. I que serveix de punt de referència per als infants, com podria ser una taula i una cadira alta.

Estem d'acord amb la idea de Loris Malaguzzi que l'espai és el tercer educador, per això ens plantejem una sèrie de qüestions, per tal de crear espais adequats, com són: què oferim? com ho oferim? a qui va adreçat? perquè ho oferim o què volem provocar?

L'organització de l'espai ha de respondre a les necessitats dels infants, per això oferim:

- L'espai de relació (individual o col·lectiva) i la necessitat d'aparèixer i desaparèixer per tal de prendre consciència de la pròpia existència.
- L'espai de jugar a ser, el joc simbòlic i representació de la realitat, per tal d'arribar a posar-se en el lloc de l'altre.
- L'espai de construir i destruir, que permeten explorar i descobrir la permanència i la capacitat de reconstruir. A més d'imaginar i formular hipòtesis, també permetrà afavorir l'estructura mental, la percepció de l'espai, la mida dels objectes... a la seva fantasia i creativitat.

- L'espai d'explorar, descobrir i manipular que permetrà a l'infant interpretar el seu entorn, així com les característiques i possibilitats dels materials que oferim, per tal de poder estructurar el pensament i ordenar allò que va descobrint.
- L'espai de moure's i de relaxar-se. L'espai ha de permetre l'experimentació motriu en totes les seves variants, on el cos és la eina més important i li serveix per conèixer el món. Cal garantir espais de tranquil·litat que permetin el descans i el joc individual.
- L'espai d'expressió, oferint materials que permetin crear i dur a terme la percepció sensorial.
- L'espai de contacte amb la natura. Afavorint la capacitat de l'infant de gestionar si vol estar a l'espai interior o exterior. Un espai que ha de permetre experimentar amb la natura, conèixer-la i respectar-la.

Però la principal i més important necessitat a la que ha de respondre l'espai és a la necessitat de joc, per això tot l'espai està pensat per jugar.

Aquestes idees no només es queden a l'aula, sinó que engloben tota l'escola. Cal mirar-la com si fos una llar, on les parets narren allò que passa a dins, on els passadissos i l'entrada són punts de referència i de trobada, que afavoreixen la comunicació entre la família i l'escola, i que serveixen per acollir-los. Hem de tenir en compte també una zona per els seus objectes personals, on acollir les seves pertinences i les zones d'higiene que procurem siguin acollidores.

Valoramos el espacio debido a su poder de organizar, promover relaciones agradables entre las personas de diferentes edades, crear un ambiente hermoso, proporcionar cambios, promover elecciones y actividades y su potencial para desatar todo tipo de aprendizaje social, afectivo y cognitivo. Todo esto contribuye a una sensación de bienestar y seguridad en los niños. También pensamos que, como se ha dicho, el espacio tiene que reflejar las ideas, valores, actitudes y las culturas de las personas que viven en él. Loris Malaguzzi.

6.4.2. El material

Com escola partim de la idea que els materials són els aspectes visibles que han de tenir coherència amb la imatge que tenim d'infant, d'escola i d'educació. A més,

tenen una gran intencionalitat educativa, d'aquí la importància de fer una bona selecció, pensada i sempre que es pugui, reflexionada en equip.

El material que seleccionem i presentem als infants ha de donar una resposta real a les seves necessitats, inquietuds, interessos, moments evolutius, accions, pensaments, relacions, moviments... Cal, per tant, adequar els espais i els materials a les característiques evolutives i les necessitats del grup d'infants. Una pregunta que procurem fer-nos constantment és: estem donant resposta a la identitat i la diversitat de cada un dels infants?

Per fer aquesta tria partim de l'observació i la documentació de la nostra realitat. D'aquesta manera procurem oferir reptes que ajudin a cada infant a avançar en el seu moment de maduració.

Segons el *Currículum i orientacions del primer cicle d'educació infantil*, cal oferir una gran varietat de materials als infants i preveure l'accés dels infants a materials de la vida quotidiana, materials de l'entorn natural, materials inespecífics i de recuperació, materials específics de l'entorn cultural, així com també joguines.

Els materials de la vida quotidiana, són els que utilitzem dins el nostre entorn cultural, aquells que són compartits amb els adults. Com per exemple: plats, clauers, bosses, pintes, miralls, cassoles... és preferible que siguin materials reals, per tal que puguin imitar i reinterpretar la vida quotidiana tot jugant d'una forma més rica.

Els materials de l'entorn natural ens ofereixen una gran riquesa sensorial. Despertem la curiositat i les ganes de manipular, com per exemple: petxines, pals, pedres, pinyes, plantes aromàtiques...

Els materials inespecífics i de recuperació faciliten que els infants posin a prova les seves capacitats d'experimentar, crear i imaginar. Com per exemple: caps de cartró, taps de suro, anelles, tubs, fustes... aquests materials conviden a l'acció, eviten conceptes preestablerts sobre l'ús concret dels materials i faciliten l'exploració lliure per part de l'infant.

Els materials específics de l'entorn cultural permeten compartir les formes culturals pròpies del nostre país. Com per exemple: llibres, instruments musicals, eines per realitzar una activitat o un ofici... són materials que permeten enriquir el

coneixement dels infants i també estimular la creativitat, l'expressió oral, musical i plàstica.

Seguint amb el Currículum, en la selecció dels materials també s'han de tenir present els criteris següents:

- Funcionalitat dels materials per estimular les capacitats dels infants a nivell sensorial, de joc i d'experimentació.
- Polivalència i multiplicitat d'usos i accions que permet el material i les possibilitats de creativitat que ofereix als infants.
- Resistència a la manipulació dels infants, que toleri el joc pel qual estava previst.
- L'estètica dels objectes d'acord amb els valors culturals que es volen estimular: agradables sensorialment, ordenats i en bon estat.
- L'ergonomia dels objectes d'acord amb les dimensions del cos de l'infant.
- La seguretat en la tria dels materials per evitar riscos innecessaris.

Dins d'aquesta selecció de materials també cal tenir cura d'oferir-ne una gran varietat i no quedar-se només amb una tipologia. Segons la seva naturalesa podem trobar molts tipus de materials: fusta, roba, metall, vidre, ceràmica, cartró, plàstic... Cal fer una mirada global per tal d'oferir el màxim ventall de possibilitats als infants.

Dins el nostre dia a dia donem molta importància als elements naturals. Produeixen una gran varietat de sensacions, generen diversitat de qualitats, ofereixen informació del context natural i social, es troben a l'abast de tothom i són de fàcil accés.

Ahora també procurem oferir material estructurat i no estructurat. El primer té una funció concreta i el segon no. Aquest darrer proporciona un gran nivell de creativitat i de possibilitats, ja que al no tenir un ús concret la imaginació es desperta i provoca que a través de l'experimentació els infants busquin i creïn mil i una possibilitats. Afavorint així el pensament divergent i fomentant els cent llenguatges de l'infant. Alguns exemples podrien ser: fustes, bovines, cordes...

A més del material, també tenim en compte els contenidors que oferim a cada proposta: cistells, tarimes, estores, caixes, safates... la idea és delimitar el marc

d'acció dels infants, és a dir, on comença i acaba l'acció. Això permet que l'infant es situï en l'espai, que focalitzi l'atenció i alhora calma i relaxa el joc.

Un cop tenim el material seleccionat, cal tenir en compte la quantitat que n'ofereim. Després de fer una bona observació i basant-nos en el moment evolutiu en el que es troba cada infant, haurem d'ofereir el material suficient per tal que permeti el joc en totes les seves potencialitats. Des del joc individual fins al joc en paral·lel o en grup. Potser és necessari oferir més d'un exemplar d'un mateix objecte per tal d'evitar conflictes i que cada infant pugui fer la seva descoberta. Alhora tampoc hem de sobresaturar l'espai, ja que això farà que no es concentrin en el que realment els interessa. Cal trobar l'equilibri entre els dos extrems.

Aquest material el disposarem de forma clara i al seu abast. Creiem en un infant capaç, autònom i responsable a l'hora d'escollir les propostes que vol realitzar en funció de les seves necessitats i interessos.

A l'hora de distribuir els materials per l'espai buscarem provocar. Crear aquella motivació que els faci interactuar de forma autònoma i lliure, de manera que el seu joc s'enriqueixi i generi pensaments creatius. Fet des d'un punt de vista estètic i de qualitat. La provocació és l'inici de la transformació.

Com adults, a més d'observar i documentar per tal d'anar adequant els materials a les necessitats dels infants, també hem de reubicar els materials per tal de tornar a causar interès. No es tracta d'estar recollint tot el dia, més aviat buscar aquells moments que ens permeten fer-ho sense interferir en el seu joc i que alhora ens permeti mantenir la mirada atenta per tal de poder-los acompanyar al llarg del seu dia a dia. Si només recollim ens perdem moltes coses. D'aquí també la importància de triar molt bé el material i delimitar molt bé els espais.

6.4.3. El temps

Considerem que tot el temps que passa l'infant a la llar és educatiu. Entenem que totes i cada una de les experiències que viu l'infant a l'escola són font d'aprenentatge. És per això que cal una molt bona organització per viure tots aquests moments amb molta tranquil·litat per tal que siguin significatius pels infants. Oferint així la màxima seguretat, estabilitat i alhora flexibilitat.

Disposar de temps permet tenir una conducta d'acompanyament per observar les descobertes dels infants, per plantejar interrogants i crear un ambient de confiança, que doni lloc a una participació activa i autònoma. Respectant així els temps i els ritmes de cadascú.

El temps és el centre de qualsevol pensament o projecció i quan disposem d'ell, el joc comporta sensacions i emocions. És per aquest motiu que deixa una petjada profunda en la memòria, a la vegada que esdevé la base de les accions i reflexions cada vegada més complexes.

Aquesta idea del temps també s'estén a la vida quotidiana a l'escola. La idea és no crear situacions fictícies sinó que procurar aprofitar i viure les que es produeixen habitualment. Un temps conscient, que ens faci mirar a cada un dels infants en la seva essència com a persones capaces i actives en el seu procés de creixement i aprenentatge. Com adults intentem donar qualitat al temps que oferim a cada infant.

Partint d'aquestes idees, cal que com equip organitzem una bona planificació. La distribució del temps és un marc de referència que pensem de manera acurada per tal d'afavorir una successió de temps a dos nivells: d'una banda, el temps que necessiten els infants per dur a terme el joc i, de l'altra, l'organització de la vida quotidiana al llarg de la jornada. Aquesta organització temporal és necessària per assolir els objectius educatius, ja que l'infant interioritza el temps a partir de l'acció.

A nivell individual, cada persona educadora és qui, a partir de la seva intervenció, ha d'organitzar cadascun dels diferents moments del dia a l'aula, per tal que aportin als infants experiències i vivències enriquidores. Els adults hem de tenir una actitud d'espera, de donar valor a l'infant com autèntic protagonista del seu aprenentatge. És una actitud d'acompanyament i de presència. Quan donem temps, donem a la vegada valor a l'observació que ens permetrà comprendre.

Tenint molt present el temps que volem dedicar a tot allò que passa dins l'aula i que fonamenta la nostra vida quotidiana, cal pensar en l'organització d'aquest per poder donar resposta a les accions diàries que afavoreixen el desenvolupament de l'infant: canvi de bolquers, rentar mans, l'estona del àpat... moments que requereixen d'un temps conscient per poder oferir a l'infant un tracte adequat, acurat i el més individualitzat possible.

La Lola Anglada té una estructura temporal per afavorir la vida en comú, però suficientment flexible per respectar la individualitat. En aquesta organització cal tenir en compte:

- L'obertura de l'escola, que contempla la capacitat de respondre a les necessitats horàries de les famílies, sent flexibles en l'assignació horària de cada infant sense que pugui perjudicar la marxa global, així com el límit d'hores d'estança a l'escola. Sobretot durant el temps de familiarització.
- Acollir a les famílies de manera individual, en grup o tota l'escola.
- Organització dels àpats, sent conscients que amb una bona organització temporal podem respondre amb la individualitat i presència que necessiten els infants.
- Vivint el dia a dia com un entrellaçat de moments entre vida quotidiana i joc.
- L'espai exterior com un espai més del dia a dia. Garantint aprenentatges significatius a través de l'exploració, manipulació, investigació, descoberta i socialització.
- Treball personal de les persones educadores per realitzar documentacions, adequar les propostes d'aula als interessos dels infants, per compartir reflexions i observacions dins el mateix sector... Cada dia un sector utilitza el migdia de 13:00 a 14:30 per realitzar aquest tipus de treball que no podem fer mentre estem a l'aula. I els dilluns de 17:00 a 18:30 els destinem a realitzar treball en equip, nivells o sectors en funció de les necessitats que tenim com escola.

Amb tota aquesta organització, que aparentment pot semblar rígida, es busca tot el contrari. Si tenim una molt bona organització tant horària com personal, podem oferir temps als infants i gaudir d'aquest. Fugint de la improvisació i vivint les descobertes del dia a dia i els moments de la vida quotidiana.

És des de la senzillesa d'aquests moments que l'infant es va construint com a persona. Moments de qualitat educativa, relacional, humana... perquè aprenem del que vivim i com ho vivim.

7. Experiències de vida: aprenentatge, joc, vida quotidiana i relacions

“Creiem que eduquen els contextos culturals i educatius, que l'ésser humà construeix els seus coneixements d'una manera activa, que l'estabilitat emocional és imprescindible, que els primers hàbits són determinants, que els ambients amb un llenguatge ric són importants, que la intel·ligència i els sentiments han d'anar de costat, que els educadors amb personalitats equilibrades són imprescindibles, que les relacions saludables amb els iguals són necessàries, que el joc és el principal element d'aprenentatge de les primeres edats, que els educadors hem de ser facilitadors de l'aprenentatge i generadors d'autonomia i responsabilitat i que la relació de les famílies amb el professorat és molt necessària”.

(Cristóbal Gómez).

Totes les situacions que es viuen a l'escola provoquen aprenentatges. El joc és el mitjà que utilitza l'infant per construir els seus coneixements. Tenint en compte que aprenentatge i joc són dos conceptes que estan íntimament lligats, els podem trobar dia a dia en els nostres moments de vida quotidiana.

L'infant és un ésser competent que aprèn, creix i es relaciona, és el constructor del seu propi coneixement. Cada infant, com a ésser únic i individual, té els seus interessos, drets i necessitats.

L'activitat que fa l'infant determina el seu procés de desenvolupament i serà la base dels seus **aprenentatges**. Aquesta activitat és espontània des del seu naixement i està caracteritzada per una actitud activa d'exploració i de curiositat, utilitzant totes les seves possibilitats motrius, sensorials, emocionals, cognitives i comunicatives per poder conèixer el seu entorn. L'infant aprèn jugant, extreu informació explorant i descobrint objectes i materials, així pot construir els seus coneixements.

L'aprenentatge es dona a partir de l'activitat directa i aquesta té unes característiques com l'exploració d'objectes, la descoberta de les relacions i les combinacions possibles, la creació d'escenaris, l'aprenentatge de moviments amb

el seu cos i les experiències de la vida quotidiana, accions que porten implícites les situacions afectives, emocionals i socials viscudes.

L'infant juga pel plaer i per la seva necessitat d'acció i de curiositat. És gràcies a aquesta activitat lúdica que també aprèn, el joc és un excel·lent motor de desenvolupament. És innat en l'infant, és una conducta espontània i voluntària, relacionada per la seva necessitat d'integrar el món a la seva realitat, i així crear aprenentatges i permetre el seu propi desenvolupament. **El joc** combina activitat, pensament, sensibilitat i autonomia, és una manera d'utilitzar la ment, articulant realitat i fantasia, integrant el coneixement i l'emoció. A l'escola es procura tenir els espais i els elements necessaris per desenvolupar el joc, que requereix una alta concentració, capacitat imprescindible perquè es doni l'aprenentatge.

El joc té una gran importància en el desenvolupament global de l'infant, l'empeny a explorar, a descobrir, a experimentar i a interactuar amb objectes i persones de l'entorn, posant en marxa les seves habilitats i capacitats. Cal que siguem conscients del valor que té, respectant-lo, pensant com el podem potenciar i deixant espai i temps perquè l'infant pugui jugar. La quotidianitat que embolcalla l'escola està plena de moments rics en jocs i aprenentatges, entenent el joc com a base fonamental en l'evolució i el desenvolupament de les habilitats motrius, cognitives, afectives i de relació. Els aprenentatges són significatius quan es produeixen en el joc lliure, aquell que inicia l'infant per iniciativa pròpia, que ell mateix inventa, creant, imaginant, jugant en llibertat. També permet que l'infant pugui expressar lliurement els seus sentiments i les seves emocions, sense sentir-se jutjat, amb llibertat per exterioritzar el que sent, permet a l'infant sentir-se tranquil i segur. A l'escola la persona educadora procura no interferir en el joc i dona la possibilitat a l'infant de sentir-se proper, escoltat, cuidat i protagonista. Tant important és jugar com no jugar, i aquell infant que no vol participar en el joc ha de ser respectat, mirat i escoltat, ja que aquesta situació també forma part del seu procés d'aprenentatge.

A l'escola són moltes les situacions de **vida quotidiana** que es viuen, i comparteixen el seu valor amb el joc, promovent conjuntament el desenvolupament de les capacitats dels infants. La vida quotidiana i el joc són els aspectes que formen l'eix central de l'ambient educatiu.

Entenem com a moments de vida quotidiana totes aquelles situacions que considerem que ofereixen un aprenentatge, des del joc fins la cura personal. L'infant s'orienta amb aquests processos, la seqüència d'accions que viu li dona seguretat i així afavoreix el creixement en la seva autonomia i autoestima, sempre rebent de part de l'educadora el seu acompanyament amb una actitud afectuosa, respectant els seus interessos i deixant que es desenvolupin al màxim les seves capacitats. Aquests moments de vida quotidiana són essencials per al desenvolupament autònom dels infants. Ells són els protagonistes de la seva pròpia acció i, per tant, són ells els que marquen el ritme del seu procés vital.

Cal tenir molt present alguns d'aquests moments com l'estona de l'àpat i el descans, que engloben els aprenentatges, les relacions i el joc i que a més són un punt de referència clau per ajudar als infants a situar-se temporalment, proporcionant seguretat i confiança.

L'hora de l'àpat serveix als infants per establir les seves primeres relacions amb l'entorn, amb el menjar, amb els adults, amb els altres infants... i estructurar les bases per la comunicació afectiva i social. És un moment ideal per mostrar el respecte a l'infant, tenint en compte els seus desitjos, gustos, emocions... així com el moment evolutiu, des de la individualitat dels lactants fins l'àpat en petit grup. Tenim en compte i respectem els costums alimentaris de la família. Respectar les necessitats d'aliment i beguda, permet a l'infant prendre les seves pròpies decisions, els orienta en el coneixement individual i enforteix el vincle tant amb els adults com amb altres infants. Per que tot això es pugui donar, cal una organització prèvia i acurada, que afavoreixi l'autonomia personal i que posi a prova les seves capacitats. Hem d'evitar les esperes innecessàries i crear un clima tranquil i relaxat que ens permet gaudir de l'àpat i de totes aquelles accions que tenen a veure; rentar mans, canviar bolquer... respectant la seqüència de ritme de cada infant i a la vegada, vetllar pel ritme del grup.

Activitat i descans es converteix al llarg del dia en una seqüència vital per mantenir l'atenció i assumir la informació que ofereix l'entorn. El descans és part de la vida quotidiana i per tant s'ha de tenir en compte en l'organització diària, respectant les necessitats de son per desenvolupar-se de manera harmònica. Dormir permet recuperar energies, maduració neurològica i desenvolupament dels sistemes neurofuncionals, és a dir, mentre dorm redueix l'estimulació sensorial permetent a l'activitat cerebral recuperar energies i desintoxicar-se. El despertar espontani

afavoreix la incorporació a l'activitat amb les màximes garanties, facilitant una actitud activa per al joc i l'aprenentatge. Una vegada més, cal respectar les necessitats individuals i afavorir una organització que permet donar resposta a una necessitat vital com és el descans. L'adult ha d'acompanyar aquests moments, donant temps emocional, físic i mental, establint contacte, mostrant afecte i respectant els seus objectes personals. Es necessita crear un espai que promogui qualitat del descans, un espai ventilat, amb il·luminació càlida, sense sorolls forts o altres elements que creïn interferències en el son. Sense oblidar la importància de l'aprenentatge autònom.

Els moments de vida quotidiana ajuden als infants a prendre consciència d'ells mateixos i percebre i comprendre el món que els envolta. Han de tenir tot el valor ja que són la base per facilitar i afavorir als infants la progressiva adquisició d'autonomia. El concepte d'autonomia l'entendem com a persona autònoma, que pugui ser, fer i decidir per ell mateix, l'infant ha de desenvolupar-se com a persona i com a membre de la societat. L'autonomia es veu reflexada en totes les hores del dia, quan l'infant pot decidir lliurement, prendre la iniciativa del què vol fer, prendre consciència d'ell mateix, expressar-se lliurement, exercir el desig, parlar, escollir, triar, pensar, sentir i ser.

Des de l'escola s'acompanyen aquests processos respectant els interessos de cada infant, deixant que es desenvolupin al màxim les seves capacitats i puguin jugar i viure aprenentatges, sempre en un ambient acollidor, tranquil i agradable.

La literatura també forma part de la nostra vida quotidiana, com a escola donem molt de valor a aquest aspecte tan important de les vides dels infants. Com educadores ens sentim amb l'obligació de fer arribar als infants els llibres imprescindibles en el seu recorregut lector, és a dir, busquem llibres de qualitat, no s'hi val qualsevol. El paper de l'adult també és clau en aquests moments de mirar o explicar històries, és un material que necessita un acompanyament, cal pensar en el moment evolutiu en el que es troba el grup, per tal de fer un acompanyament adequat a les seves necessitats i possibilitats. Alhora és important transmetre el valor i l'estima cap als llibres, és un objecte que s'ha de cuidar i tractar amb cura. Cal destacar el rol que tenim com a mediadores de la literatura. És primordial per despertar l'interès dels infants pels llibres, és necessari que l'adult en gaudeixi en persona, hi tingui un interès particular i vulgui donar-los-els a conèixer.

El moment que dediquem a explicar un conte ha d'estar molt ben pensat, tenint en compte l'organització diària, els interessos del grup, el moment del curs que estem vivint... És millor escollir un bon moment en el qual no hi hagi interrupcions, buscant un espai tranquil, suficientment ampli per acollir tots els infants interessats, i esperar que qui vulgui venir vindrà i els altres continuaran jugant per l'aula seguint els seus interessos.

Destaquem la importància del llibre pel llibre, no cal cap objectiu a llarg termini per escollir un llibre, gaudir-lo i/o treballar-lo. D'altra banda cal ser conscients que la literatura aporta molts beneficis com: afavorir el creixement integral dels infants, reforçar el vincle afectiu, afavorir l'adquisició de la competència lingüística, potenciar la capacitat d'observació atenció i concentració, estimular la imaginació i la creativitat, el pensament reflexiu, la curiositat...

Per tot això com a escola valorem aquest recurs com un pilar imprescindible en el nostre dia a dia.

Si un infant troba una sorpresa en un llibre quan és petit, continuarà buscant sorpreses en els llibres durant tota la vida. Bruno Munari.

No podem concebre la vida quotidiana sense la **música**. És un aspecte clau en el desenvolupament dels infants degut a la seva connexió cultural, relacional, comunicativa i emocional.

Des del ventre matern el nadó pot començar a discernir sons, vibracions, el batec del cor de la mare... Els infants produeixen sons des de que neixen, i ja es pot veure una gran relació amb la música: alterna so amb silenci, implica moviments, hi ha una estructura de pregunta-resposta, juga amb les qualitats del so... L'adult es sincronitza amb els seus sons i alhora crea una alternança de pregunta resposta amb el nadó. A més, utilitza diferents estratègies per comunicar-se amb ell: jocs *no* verbals, frases simplificades, expansió i reformulació del que interpreta que diu l'infant... L'adult també utilitza una musicalitat comunicativa des del primer moment que inicia una relació amb l'infant, entesa com una pulsació rítmica i una entonació melòdica determinada (sons aguts, pautats, melòdics...).

Hi ha un paral·lelisme entre llenguatge i música, ja que la comunicació ens permet expressar el que sentim, les emocions. Per transmetre això no ho podem fer sense involucrar-nos amb els gestos, les imatges, la melodia de la veu...

Cal tenir en compte que la musicalitat es potencia amb el llenguatge i a més, és el punt de partida per ser a dins d'una cultura. La música forma part de la nostra identitat.

Un altre aspecte a tenir en compte és que la música i el moviment són inseparables. Cal entendre l'infant com un tot, on cos i ment estan units i es relacionen entre ells. Movent-se, ballant o dansant l'infant pot expressar les seves emocions. Cal recordar que a vegades la música expressa més que les paraules.

“És bo que l'infant comenci a dansar des de les primeres edats perquè aquesta és una activitat que li és natural: l'infant, des del naixement juga amb el seu cos”.
Jacqueline Robinson.

Si ens centrem en el desenvolupament musical de l'infant és important experimentar i formar part d'experiències musicals, s'aprèn música a través de la música. Per tant, cal ser curoses amb la selecció musical que fem, amb quines moixaines, cançons, jocs de falda, música... oferim als infants. Cal tenir present aspectes de varietat pel que fa a estils de música, de ritmes, melodies...i alhora sense caure en empetitir els infants oferint només i exclusivament un tipus de música.

Com educadores cal ser conscients d'aquestes premises i de la importància de la música pels infants, per tant caldrà ser molt curoses amb la forma com ens expressem, cuidar la nostra veu ja que som el seu model i vetllar per unes relacions sanes i cuidades musicalment amb els infants.

Les relacions que es creen i s'estableixen van lligades al joc i a l'aprenentatge que es viu durant la vida quotidiana. Mentre l'infant juga amb els adults o amb altres infants, estableix vincles d'afecte, aprèn a relacionar-se, a resoldre conflictes, a desenvolupar el seu sentit de pertinença a un grup, etc. Jugar amb els altres ajuda l'infant a trobar més fàcilment el seu propi lloc en les activitats socials de la vida adulta. En definitiva, un conjunt d'hàbits personals i socials que el fan anar adquirint un grau d'autonomia cada vegada més elevat. Crea amb els materials, imagina escenaris i els comparteix amb els altres. Interactua amb

objectes i persones de l'entorn i posa en marxa habilitats i destreses, capacitats ja adquirides o en desenvolupa de noves.

És important tenir cura de les relacions i emocions. Des de que neix, l'infant inicia un camí de relacions. El vincle és una relació especial que l'infant estableix amb les persones més properes, a l'escola es construeix una història de relacions entre persones que es miren, es reconeixen i s'accepten. Aquest bon clima de relacions afavoreix l'equilibri personal: benestar, seguretat, autoestima, respecte, autonomia, satisfacció d'estimar i de sentir-se estimat...

Els diàlegs, mirades, converses i gestos que es creen amb les relacions genera creixement i permet avançar amb seguretat, ser creatiu i fort personalment. Així doncs el vincle que s'ha pogut crear permet establir una relació estable, de confiança i d'empatia. Un infant tractat amb respecte i comprensió es podrà relacionar també de manera respectuosa i confiada amb els altres i amb la societat en general.

Sabem que el joc és una conducta espontània que mou a l'infant a interactuar amb els altres i amb els objectes i que proporciona benestar i equilibri emocional. A l'escola compartim un mateix desig: tenir cura i acompanyar el desenvolupament i els processos de vida de l'infant, facilitant una relació de confiança mútua, establint relacions que ens ajuden a créixer per així poder oferir les propostes de joc i moments quotidians que potencien l'aprenentatge i promouen el desenvolupament de l'infant.

“L'essencial és que l'infant descobreixi les coses per ell mateix. Tot el que obtingui a través de la seva pròpia experiència li proporcionarà un saber molt diferent d'aquell que aconsegueixi quan se li donen les respostes”. (Emmy Pikler).

8. Desplegament Curricular

Els elements del currículum són les competències clau, les competències específiques, els criteris d'avaluació, els sabers i les situacions d'aprenentatge. Les competències clau, que estan recollides a l'annex 1, són els aprenentatges que es consideren imprescindibles perquè els infants puguin progressar en el seu procés educatiu i afrontar en el futur els principals reptes locals i globals. Aquestes

competències són l'adaptació de les competències clau establertes en la Recomanació del Consell de la Unió Europea del 22 de maig del 2018, relatives a les competències clau per a l'aprenentatge permanent:

Primera. Competència en comunicació lingüística.

Segona. Competència plurilingüe.

Tercera. Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria.

Quarta. Competència digital.

Cinquena. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.

Sisena. Competència ciutadana.

Setena. Competència en pensament creatiu.

Vuitena. Competència en consciència i expressió culturals.

Les competències específiques són els aprenentatges que els infants han de desenvolupar en una realitat concreta del seu entorn per resoldre les diferents situacions de vida que es van trobant. A l'annex 2 es fixen les competències específiques, que són comunes per als dos cicles de l'etapa.

Els criteris d'avaluació són els referents de l'avaluació i es vinculen a les competències específiques. Indiquen el grau de desenvolupament i d'adquisició dels aprenentatges dels infants que han tingut lloc en les diferents activitats, situacions i propostes en un moment determinat del procés d'aprenentatge. A l'annex 2 es fixen els criteris d'avaluació de final d'etapa.

Els sabers són els aprenentatges que els infants han de desenvolupar en diferents situacions i contextos significatius i funcionals. A l'annex 2 s'estableixen els sabers per a cada cicle. 6. Les situacions d'aprenentatge, que es descriuen a l'annex 3, són experiències que viuen els infants i que l'equip educatiu utilitza per desenvolupar aprenentatges. Es donen en un context concret, plantegen un repte, pregunta o problema, en un sentit ampli, als quals cal donar resposta i sobre els quals intervé l'infant. Estan orientades al desenvolupament de les competències específiques.

Aquests elements curriculars tenen caràcter orientatiu per al primer cicle de l'educació infantil.

Les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers de l'educació infantil s'organitzen al voltant de quatre eixos de desenvolupament i aprenentatge. Els eixos de desenvolupament i aprenentatge a l'educació infantil són:

EIX 1: Un infant que creix amb autonomia i confiança.

Competència específica 1. Progressar en el coneixement i el domini del cos, en el moviment i la coordinació, adonant-se de les pròpies possibilitats, per anar desenvolupant autonomia personal i una autoimatge ajustada i positiva.

➤ Criteris d'avaluació de final d'etapa:

- Avançar en el moviment, el domini i el coneixement del propi cos, ajustant les accions i les reaccions a cada situació i desenvolupant la coordinació, l'equilibri i la precisió.
- Participar en diferents contextos de joc adequant les possibilitats motrius, superant reptes motrius i adequant el to muscular.
- Mostrar progressivament sentiments de seguretat personal en situacions quotidianes, confiant en les pròpies possibilitats i manifestant iniciativa.
- Actuar cada vegada de manera més autònoma en situacions quotidianes, desenvolupant hàbits d'higiene, alimentació i cura personal.
- Adquirir habilitats manipulatives en situacions quotidianes, mostrant una coordinació progressiva.

➤ Sabers

Cos, moviment i autonomia Primer cicle

- Descobriment i reconeixement de la pròpia imatge i la de les persones de l'entorn.
- Curiositat i interès en l'exploració sensoriomotriu i en les habilitats manipulatives necessàries. - Descobriment d'objectes de manera activa i autònoma.
- Adquisició d'una progressiva autonomia en situacions quotidianes.

- Desenvolupament progressiu d'estratègies per identificar i evitar situacions de risc o perill.
- Gaudi i benestar en el moviment lliure i el joc autònom. Segon cicle
- Acceptació del propi cos i dels cossos dels altres.
- Respecte pel propi cos i pels cossos dels altres.
- Construcció progressiva d'una autoimatge positiva i una imatge positiva dels altres.
- Exploració i reconeixement del propi cos a través dels sentits.
- Adaptació del propi moviment en relació amb els altres, amb els objectes i amb les situacions espaciotemporals.
- Exploració i coneixement global i segmentari del cos, de les característiques individuals i dels canvis físics.
- Domini progressiu de les habilitats motrius bàsiques: saltar, girar, respirar, manipular objectes, desplaçar-se, enfilarse i fer equilibris.
- Control i consciència corporal.
- Domini actiu del to muscular i la postura, i adaptació a les característiques dels objectes, accions i situacions.
- Ordenació progressiva de la lateralitat.
- Experimentació manipulativa i domini progressiu de la psicomotricitat fina amb diferents objectes i eines, i inici del desenvolupament grafomotor.
- Experimentació i inici progressiu de la definició de la lateralitat dominant.
- Iniciativa i curiositat per adquirir noves habilitats motrius a través del joc i el moviment lliure.
- Vivència del joc autònom i el moviment lliure com a font de benestar, aprenentatge i relació.
- Desenvolupament i autoregulació progressiva d'hàbits d'autonomia.
- Iniciativa i esforç per trobar solucions a diferents situacions.

- Adaptació de forma autònoma a l'entorn relacionant-se amb els altres.
- Implicació progressiva en la cura d'un mateix i dels altres.

Competència específica 2. Viure les emocions, expressant i reconeixent sentiments i necessitats, per anar creixent en benestar emocional i seguretat afectiva.

➤ Criteris d'avaluació de final d'etapa:

- Expressar progressivament les necessitats i els desitjos derivats de les pròpies emocions adquirint confiança i seguretat afectiva i emocional.
- Demanar, acceptar i oferir ajuda, establint relacions afectives positives, de manera lliure, segura i respectuosa en moments de vida quotidiana.

➤ Sabers

Desenvolupament de l'afectivitat Primer cicle

- Vivència i expressió d'emocions, sentiments i sensacions.
- Disposició per establir relacions afectives positives amb els altres infants i amb les persones adultes amb qui comparteix situacions i activitats quotidianament.
- Vivència i expressió de les pròpies necessitats, preferències i interessos.
- Col·laboració i ajuda mútua en diferents contextos i moments de la vida quotidiana.

Segon cicle

- Vivència i expressió d'emocions, sentiments i sensacions.
- Vivència i expressió de les pròpies necessitats, preferències i interessos.
- Col·laboració i ajuda mútua en diferents contextos i moments de la vida quotidiana.
- Sentiment de pertinença al grup en projectes compartits.
- Desenvolupament d'estratègies de seguretat afectiva i emocional.
- Expressió i desenvolupament de relacions afectives i comunicatives, sabent demanar i acceptar ajuda quan es necessiti.

Competència específica 3. Adonar-se de la influència de l'espai i el temps en les situacions de vida quotidiana a partir de les experiències viscudes, per créixer amb seguretat i entendre el món.

➤ Criteris d'avaluació de final d'etapa:

- Utilitzar les nocions temporals i espacials bàsiques a partir de les pròpies vivències.
- Desenvolupar aspectes de raonament espacial a través de jocs d'exploració i situacions de vida quotidiana.
- Avançar en la gestió del propi temps, anticipant i planificant l'acció per fer una tasca

➤ Sabers

Orientació en l'espai i organització en el temps. Gestió dels canvis Primer cicle

- Orientació autònoma en els espais habituals i quotidians i iniciació en l'ús de termes relatius a l'espai (aquí, allà, dins, fora, etc.).
- Orientació en les seqüències temporals en què s'organitza la vida diària.
- Iniciació en l'ús de termes relatius a l'organització del temps (ara, després, avui, demà, etc.).

Competència específica 4. Progressar en l'adquisició de normes i hàbits saludables i ecosocialment responsables, guanyant confiança en les pròpies possibilitats i capacitats per construir la pròpia identitat.

➤ Criteris d'avaluació de final d'etapa

- Incorporar estratègies i hàbits saludables relacionats amb la cura personal i la cura de l'entorn, mostrant progressivament iniciativa i confiança.
- Mostrar interès en diferents situacions, perseverant i demanant o acceptant ajuda, si és necessari.
- Comprendre la necessitat d'acords i normes, ajustant la seva actuació als diferents contextos de joc.

➤ Sabers Hàbits de vida saludable per a l'autocura i la cura de l'entorn Primer cicle

- Identificació i manifestació de les pròpies necessitats fisiològiques.
- Participació en les accions quotidianes d'alimentació, higiene personal i descans.
- Participació en hàbits sostenibles relacionats amb el benestar corporal, la higiene i la salut.

EIX 2 Un infant que es comunica amb diferents llenguatges.

Competència específica 1. Interpretar, comprendre i expressar missatges, emprant recursos i coneixements basats en la pròpia experiència, per avançar en la comunicació i la construcció de nous aprenentatges.

➤ Criteris d'avaluació de final d'etapa

- Interpretar de forma eficaç els missatges i les intencions comunicatives dels altres, identificant el sentit global de l'acte comunicatiu.
- Participar en situacions comunicatives de manera activa, espontània i respectuosa, ajustant el repertori comunicatiu a les propostes, als interlocutors i al context.
- Fer un ús funcional de la llengua oral augmentant el repertori lingüístic i expressant idees, desitjos, sentiments i emocions.
- Emprar la llengua oral com a forma per construir el propi pensament i regular l'acció en les interaccions amb els altres, elaborant progressivament un discurs més organitzat i coherent en diferents contextos.

➤ Sabers Intenció i elements de la interacció comunicativa Primer cicle

- Desig de comunicar-se com a base de l'intercanvi comunicatiu.
- Utilització de les possibilitats motrius del cos amb intencionalitat comunicativa i expressiva.
- Manifestació d'actituds comunicatives significatives: atenció conjunta, mirada referencial i escolta atenta.

➤ Sabers Comunicació oral. Expressió, comprensió i diàleg Primer cicle

- Comprensió de les intencions i dels missatges amb una escolta activa, reconeixent els diferents senyals comunicatius: gest, entonació...

- Iniciació en la descoberta i l'ús de la llengua oral com a oportunitat d'expressió i representació.
- Expressió de necessitats, sentiments i idees mitjançant la llengua oral.
- Utilització de frases senzilles en situacions properes: primeres converses amb sons, vocalitzacions i jocs d'interacció.
- Ampliació progressiva del repertori lingüístic.
- Interès, gaudi i participació en intercanvis lúdics amb la llengua oral.

Competència específica 2. Expressar-se de manera entenedora, personal i creativa mitjançant diferents llenguatges, explorant-ne les possibilitats i gaudint-ne, per respondre a diferents contextos comunicatius.

➤ Criteris d'avaluació de final d'etapa

- Manifestar habilitats per comunicar-se i interactuar a través de diferents llenguatges, ajustant l'expressió al context verbal, matemàtic, corporal, plàstic, musical i digital.
- Evocar i expressar espontàniament idees, sentiments, emocions i vivències mitjançant diferents llenguatges i formats.
- Utilitzar la intuïció, la improvisació, la fantasia i la creativitat tant en l'observació i l'escolta com en els processos creatius artístics a través dels diferents llenguatges.
- Mostrar interès per la descoberta progressiva de la relació entre el text oral i l'escrit, en contextos funcionals, participant en situacions significatives d'aproximació al llenguatge escrit.
- Gaudir i participar en propostes de literatura infantil, explorant, descobrint i apreciament la bellesa del llenguatge literari.
- Interpretar i crear manifestacions artístiques individuals i col·lectives, utilitzant i explorant diferents instruments, recursos o tècniques, mostrant una actitud curiosa i respectuosa.
- Explorar les possibilitats sonores, simbòliques, cinètiques, visuals i plàstiques a través dels elements de l'entorn.

➤ Sabers Literatura infantil Primer cicle

- Interès progressiu pels textos literaris infantils orals i escrits. Gaudi d'aquests textos.
- Creació de vincles afectius i lúdics amb les persones que comparteixen els relats i amb els textos literaris.
- Ampliació progressiva del repertori de cançons de bressol, moixaines i jocs de falda, contes...
- Inici en la lectura d'imatges significatives i la descodificació de signes visuals més usuals en l'entorn proper.

➤ Sabers Llenguatge matemàtic Primer cicle

- Iniciació a la comprensió i expressió de l'ús del llenguatge matemàtic en situacions quotidianes en què s'indiquin relacions de quantitat, mesura i/o situació en l'espai: molt/poc, llarg/curt i prop/lluny.

➤ Sabers Llenguatge i expressió musical Primer cicle

- Iniciació en la descoberta i l'ús del llenguatge musical com a oportunitat d'expressió i representació.
- Reconeixement i reproducció de cançons, cantarelles, poemes, jocs de falda i ritmes coneguts.
- Descoberta de les possibilitats sonores i expressives de la veu, del cos, dels objectes i dels instruments.
- Desenvolupament de l'escolta com a font de descobriment i gaudi.

➤ Sabers Llenguatge i expressió plàstica Primer cicle

- Iniciació en la descoberta i l'ús del llenguatge plàstic com a oportunitat d'expressió i representació.
- Percepció sensorial dels elements de l'entorn immediat.

- Curiositat i interès per l'exploració d'alguns materials i de tècniques plàstiques.

➤ Sabers Llenguatge i expressió corporal Primer cicle

- Iniciació en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal com a oportunitat d'expressió i representació.

- Expressió i exploració lliure del gest i el moviment en l'espai.

- Participació en jocs i danses senzilles reproduint alguns moviments i gestos.

EIX 3 Un infant que descobreix l'entorn amb curiositat.

Competència específica 1. Observar i reconèixer característiques de materials i elements i establir relacions entre ells, mitjançant l'experimentació i la manipulació sensorial, per avançar cap a estructures de pensament cada vegada més complexes desenvolupant habilitats de raonament matemàtic.

➤ Criteris d'avaluació de final d'etapa

- Utilitzar estratègies i formes pròpies de raonar per resoldre un repte i explicar el procés emprat.

- Establir relacions entre elements, diferenciant-ne qualitats o atributs, captant patrons i sabent-ho comunicar.

- Construir la noció de quantitat a partir de situacions contextualitzades i significatives.

- Reconèixer nombres en situacions quotidianes, adonant-se que poden tenir diferents usos: quantitat, identificació, ordre i situació.

- Desenvolupar de manera progressiva estratègies de càlcul i mesura en situacions significatives, utilitzant diferents elements i eines.

➤ Sabers Diàleg corporal amb l'entorn. Exploració d'objectes i materials Primer cicle

- Observació de qualitats perceptibles i exploració dels elements de l'entorn.

- Diferenciació d'algunes qualitats sensorials fruit de l'observació i l'exploració dels objectes, materials i elements de l'entorn natural i de la comparació dels seus atributs i propietats.
- Reconeixement progressiu de les primeres nocions quantitatives (molt, poc, bastant...) en situacions quotidianes.
- Iniciació en la classificació i el repartiment d'objectes.

Competència específica 2. Desenvolupar, de manera progressiva, diferents formes de raonament i procediments del pensament científic, a través de l'observació i la manipulació, per iniciar-se en la interpretació de l'entorn i respondre de manera creativa als diferents reptes i situacions.

➤ Criteris d'avaluació de final d'etapa

- Mostrar autonomia en la gestió de reptes i situacions cada cop més complexes, cooperant amb els altres.
- Utilitzar diferents estratègies per a la presa de decisions amb progressiva autonomia, trobant solucions creatives en resposta a diferents reptes.
- Plantejar i verificar hipòtesis a partir de la manipulació i l'experimentació sobre diferents elements i materials per tal d'entendre els seus comportaments.
- Participar en reptes col·laboratius en petit grup, compartint idees pròpies i escoltant les dels altres des d'una actitud de respecte.

➤ Sabers Experimentació en l'entorn. Curiositat, pensament científic, raonament lògic i creativitat Primer cicle

- Exploració i indagació de l'entorn físic i social amb curiositat i interès.
- Inici en la relació i connexió entre el fet conegut i el que és nou, entre experiències prèvies i noves.
- Desenvolupament d'habilitats com l'observació, la comprovació i l'assaig-error en els contextos de joc i la vida quotidiana.

Competència específica 3. Explorar i reconèixer elements i fenòmens del món natural, establint relacions entre la pròpia acció i les conseqüències que se'n deriven, per iniciar hàbits de sostenibilitat i conservació de l'entorn.

➤ Criteris d'avaluació de final d'etapa

- Establir relacions entre els fenòmens del medi natural i la seva incidència en la vida quotidiana a partir del coneixement i l'observació del medi natural.

- Incorporar progressivament els aspectes bàsics de les funcions vitals dels éssers vius: nutrició, relació (en un medi concret) i reproducció, distingint-los dels objectes inerts.

- Conèixer i cuidar amb una actitud de respecte el medi natural, identificant l'impacte de les accions humanes en la conservació i la preservació de l'entorn.

- Establir relacions entre el medi natural i social a partir del coneixement i l'observació dels fenòmens naturals.

➤ Sabers Indagació en el medi natural. Cura, valoració i respecte Primer cicle

- Observació i exploració de l'entorn planificant i ordenant la pròpia acció.

- Descoberta dels efectes de les pròpies accions en el medi natural.

- Manipulació i experimentació d'elements de l'entorn natural amb cura i respecte.

EIX 4 Un infant que forma part de la diversitat del món que l'envolta.

Competència específica 1. Avançar en la relació amb els altres en condicions d'igualtat, creant lligams, per construir la pròpia identitat basada en els valors democràtics i de respecte als drets humans.

➤ Criteris d'avaluació de final d'etapa

- Establir relacions i vincles saludables amb els altres que respectin la convivència, la diversitat i la igualtat de gènere.

- Iniciar-se en la resolució de conflictes, proposant alternatives i gaudint dels beneficis d'arribar a acords, amb l'ajuda de l'acompanyament de l'adult.

- Reproduir conductes, accions o rols lliures d'estereotips de gènere, a través del joc simbòlic en interacció amb els iguals.

- Participar en propostes de grup acceptant les dinàmiques i el funcionament acordat.

- Sabers La vida amb els altres Primer cicle

- Identificació dels primers vincles afectius i interès cap als altres infants i adults de referència.

- Transició progressiva del grup familiar al grup social.

- Disposició per establir relacions afectuoses i respectuoses.

- Reconeixement dels infants de l'escola com a grups socials de pertinença.

- Adquisició progressiva d'habilitats socials que facilitin la integració en els diferents grups en els quals participa.

- Desenvolupament i incorporació progressiva d'estratègies per a la gestió de conflictes.

- Iniciació progressiva de responsabilitats en activitats i jocs.

Competència específica 2. Apreciar progressivament l'entorn social i cultural proper i la seva diversitat, mostrant interès i respecte per conviure.

- Criteris d'avaluació de final d'etapa

- Reconèixer la diversitat del seu entorn proper, iniciant-se en el respecte a les diferències individuals.

- Conèixer les propostes i situacions relacionades amb costums i tradicions ètniques i culturals diverses presents al seu entorn, i participar-hi, mostrant interès i respecte.

- Relacionar-se de forma natural i respectuosa manifestant interès per les persones de l'entorn proper i per la seva llengua.

- Participar en situacions d'ús de diferents llengües, mostrant curiositat i respecte per la diversitat de perfils lingüístics.

- Reconèixer models positius en l'entorn proper que fomentin la igualtat de gènere i les conductes no sexistes.

- Sabers Interacció social i cultural en l'entorn Primer cicle

- Participació activa en celebracions i tradicions culturals presents al seu entorn.

- Exploració progressiva de l'entorn social i cultural amb interès i curiositat

- Comprensió progressiva dels costums i estils de vida referits a la pròpia cultura.

- Reconeixement d'elements i característiques de l'entorn sociocultural habitual (festes, tradicions, històries...).

- Vivència de models positius de referència.

8.1. Programació Anual

La programació anual considera l'entorn de la llar com un context de desenvolupament en el qual tot el que esdevé quotidianament, té per l'infant valor educatiu. Totes les situacions i vivències de la vida quotidiana han de ser considerades com a situacions d'aprenentatge i per tant quedar recollides a les planificacions de l'escola.

El joc és una activitat privilegiada en els desenvolupament de les capacitats i permeten elaborar les experiències viscudes com també la possibilitat de participació i interacció social.

La programació s'ha d'entendre de manera flexible, fugint de les propostes tancades.

8.2. Projectes

Projecte de llenguatge

Des de fa un temps l'escola ha detectat un empobriment del llenguatge verbal dels infants i un major nombre de derivacions al CDIAP per retards en el llenguatge. És per aquest motiu que volem fer més conscients a les famílies de la necessitat i de la importància de l'ús de la llengua, per això l'escola ha començat un projecte sobre el llenguatge que implica:

- Una reflexió de l'equip així com també una formació més acurada del tema.
- Una atenció més acurada dels infants i de la seva evolució, mitjançant l'observació i unes pautes per l'anàlisi i una documentació.

- El treball conjunt família-escola, ja sigui amb petites trobades amb el CDIAP, entrevistes individuals, hora del cafè...
- Elaboració d'enquestes.
- Organització d'una petita biblioteca per tal que els infants i les seves famílies puguin gaudir-ho i estimular així el llenguatge.
- Organització d'un "conta-contes" a la llar trimestral.

Projecte d'espai exterior

L'espai exterior ha estat des de fa un temps una font de reflexió sobre els espais de l'escola; el dins i el fora. Això ens ha portat a repensar l'espai exterior. Per portar a terme aquest nou projecte, hi ha una comisió que es reuneix periòdicament i comunicar les novetats tant a l'Ajuntament com a tot l'equip.

Projecte d'espai Familiar

Amb aquest projecte es vol potenciar la participació de les famílies a l'escola. Creant un espai d'intercanvi, diàleg i construcció compartida d'una identitat d'escola pròpia. Es proposa tallers, xerrades i trobades per abordar temes relatius a l'educació, a la criança i a tot allò que es consideri rellevant tractar amb les famílies del centre.

Projecte de Literatura

La funció d'aquesta proposta és apropar la literatura a les famílies. Des de l'escola es fa un treball molt acurat en quant a les propostes que s'ofereixen als infants, i es fa un treball exhaustiu de com i quan compartir els llibres amb els infants i concretament quina tipologia de llibre. La participació de les famílies amb aquesta proposta engloba dos vessants: en primer lloc, podran participar en les estones de *Contacontes* que s'ofereixen a l'escola. Un divendres al trimestre a les 16:30h a l'espai exterior de l'escola. Aquesta proposta es tornarà a engegar quan la Covid ens ho permeti. I la segona vessant, és el projecte de *préstec de llibres*. Una iniciativa que encara no ha pogut veure la llum, per la pandèmia, però que ja està molt treballada per l'equip de literatura. Consisteix en disposar d'una petita biblioteca a l'entrada de l'escola, i les famílies podran gaudir del servei de préstec els divendres a la tarda.

Projecte d'espais i materials

Amb la intenció de donar continuïtat al treball que faci l'equip dinamitzador del projecte, volem fer partícips a les famílies dels estudis i investigacions que es vagin duent a terme en relació als materials i les propostes. Per tant, dins de l'espai familiar mostrarem i farem visible tota la tasca feta amb aquest tema i es convida a participar en la recollida selectiva d'objectes, en la creació de materials i espais fonamentats en l'estudi esmentat. A més, serà una proposta per a fer xarxa dins del municipi, establint contactes i demanant col·laboració als Serveis de Reciclatge de l'empresa encarregada de les escombraries del municipi, a la brigada Municipal, a entitats locals (casal d'avis, hospitals de la Gent Gran, Associacions, Fàbriques i/o empreses privades).

Projecte de llenguatge musical

S'inicia durant el curs 2023-2024 aquest projecte per posar en valor el llenguatge musical a la vida de l'escola.

9. Normativa general

9.1. Normativa de funcionament

Aquest document ha de servir per regular la vida interna de la llar d'infants i establir de forma clara i coherent la normativa de funcionament de totes aquelles persones que participen en el procés educatiu dels infants.

És per això que a la llar d'infants es fa imprescindible l'establiment d'unes normes que regulin el seu funcionament, d'un reglament que determini drets i deures, maneres de fer i d'organitzar-se. És en aquest context on es situen les NOFC.

9.2. L'ús de la llengua

El català és la llengua vehicular i d'aprenentatge. Donades les característiques turístiques del nostre municipi a la nostra llar, hi ha famílies de diferents llengües i cultures i l'escola respecta la llengua materna de tots els infants. L'adquisició de la nova llengua requereix, primer de tot, acollir la pròpia amb el màxim respecte i reconeixement. Les activitats internes i externes, tant les orals com les escrites i les comunicacions amb les famílies, es fan amb català, tenint en compte que la llengua no serà mai un fre per la comunicació.

La llengua i la cultura catalana es promou en les situacions comunicatives en el dia a dia, situacions de conversa individuals i col·lectives, jocs de falda, contes, cançons, interaccions, etc. Les festes que celebrem i que compartim amb les famílies són les de les nostres tradicions (Castanyada, Nadal, Carnestoltes, Sant Jordi) d'aquesta manera donem a conèixer la nostra cultura.

9.3. Horari d'atenció dels infants

La llar organitzarà la distribució horària en funció de les activitats quotidianes lligades a les necessitats bàsiques dels infants. Es considera educatiu tot el temps que l'infant romangui a la llar.

El PEC protegeix els drets dels infants i la conciliació de la vida laboral amb la responsabilitat de les famílies en la criança i educació dels seus fill/es.

9.4. Calendari anual

El calendari escolar de la llar d'infants el decideix i l'aprova el consell municipal d'educació i es el mateix per tots els centres educatius del municipi.

El calendari laboral del personal educatiu depèn del conveni de treballadors de l'ajuntament de Lloret i dels acords arribats amb RRHH i el departament d'educació.

L'horari laboral del personal de la cuina i el de la neteja depèn de les seves respectives empreses.

10. Educació inclusiva i diversitat

10.1. Criteris de no discriminació i d'inclusió educativa:

La inclusió és aquell procés que, com a centre, ens ajuda a superar tots aquells obstacles que van en contra dels principis que es reconeixen en la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació i en el Decret 150/2017 d'atenció educativa a l'alumnat. Aquests principis, en els que creiem fermament i que són la base per una qualitat educativa, són:

- El reconeixement de la diversitat com un fet universal.
- El sistema inclusiu com l'única mirada possible per donar resposta a tots els alumnes.

- La personalització de l'aprenentatge perquè cada alumne pugui desenvolupar al màxim les seves potencialitats.
- L'equitat i la igualtat d'oportunitats com a dret de tots els alumnes a rebre una educació integral i amb expectatives d'èxit.
- La participació i la corresponsabilitat per construir un projecte comú a partir del diàleg, la comunicació i el respecte.
- La formació del professorat per promocionar oportunitats de creixement col·lectiu i per desenvolupar projectes educatius compartits.

Totes aquestes creences ens ajuden, com a membres de la comunitat educativa, a fomentar una cultura d'escola, implicant tant a l'infant, a les famílies, a l'equip educatiu i altres professionals de la llar.

Aquesta cultura ve impregnada d'una acceptació plena a la diversitat, entesa com un factor positiu i enriquidor. La llar d'infants, defensa l'educació com un dret per tothom, on ofereix un espai de diversitat cultural, econòmica, familiar... Rebutjant així qualsevol aspecte relacionat amb la uniformitat i la fragmentació, conduint d'aquesta manera, a la supressió de qualsevol barrera a la diversitat.

La vida quotidiana de la llar d'infants, busca promoure una comunitat educativa que sigui acollidora, que faci ús del diàleg per crear un espai on fomenti la tolerància, la comprensió i la col·laboració entre els uns i els altres. Amb la missió de fer sentir, a tota la comunitat, que formen part de la cultura, dels valors socials, del futur, de l'escola i tot el que les defineix, és a dir, formar part de la societat.

Booth (2002) destaca que *“l'educació inclusiva està constituïda per un cos de valors que impregna tant la cultura, com les polítiques educatives i les pràctiques d'ensenyament-aprenentatge que permeten assegurar que totes les persones, independentment del seu origen socioeconòmic i cultural i de les seves capacitats innates o adquirides, tinguin les mateixes oportunitats d'aprenentatge en qualsevol context educatiu, alhora que es contribueix a generar societats més justes i equitatives”*.

Com equip creiem, que al final, no és la falta de motivació o legitimació el que dificulta la inclusió en les escoles. El repte que veritablement importa, és dur-ho a terme, és a

dir, convertir les idees en acció. Referir-nos a l'escola inclusiva ens remet, ineludiblement, a la seva implementació, a portar-ho a la pràctica.

10.2 Criteris per a l'atenció a la diversitat de l'alumnat

La Llar d'Infants és un escenari on es respecta la individualitat de l'infant i de la família, on es potencia el creixement holístic de l'infant i la seva interacció entre iguals i amb adults, que es concep com a font de socialització, d'individualització i de desenvolupament cognitiu i afectiu.

Cada infant és diferent en relació als altres, i té un ritme propi de desenvolupament, per això respectem i acceptem la individualitat que presenten. Adequant i flexibilitzant totes aquelles mesures i suports a les característiques, interessos i necessitats de cada infant.

Desde la Llar d'infants Lola Anglada, partim d'un model inclusiu, model que implica assumir la diversitat dels infants, això vol dir que desde la llar cal preveure i compensar els efectes discriminatoris de desigualtats, promoguent una coeducació per potenciar la igualtat d'oportunitats; actuant si cal, d'una manera preventiva i proactiva per detectar precoçment aquelles necessitats educatives que es puguin presentar als infants.

Les necessitats educatives específiques, desde la llar, són enteses desde dues vessants:

- Del propi infant, quan aquest presenta dificultats en el seu desenvolupament i aprenentatge.
- De la família, quan la història particular i el seu propi sistema familiar poden incidir en el desenvolupament de l'infant.

L'equip de professionals de la llar d'infants té un comportament i una manera d'actuar reflexiva i oberta; adequant la intervenció a cada infant, a cada context i facilitant la transversalitat de la intervenció des de la cooperació professional. Ens mostrem obertes, sense prejudicis, cercant la implicació i participació de les famílies en el procés de reflexió-acció que suposa la intervenció educativa.

La cooperació i comunicació amb les famílies és també un dels criteris per afavorir aquesta atenció a la diversitat. Facilitant tota aquella informació referida a l'evolució del seu fill o filla, i també sobre aquells aspectes referents a la coordinació amb els serveis educatius i pedagògics. Doncs, creiem que “tot entorn i tota relació educa”.

10.3. Relació i coordinació amb el CDIAP

Els centres de desenvolupament infantil i atenció primerenca (CDIAP) són serveis autònoms de caràcter interdisciplinari, l'objectiu dels quals és l'atenció a la població infantil de 0-6 anys que presenta trastorns en el seu desenvolupament o es troba en una situació de risc de patir-los.

Els centres de desenvolupament infantil i atenció primerenca depenen de la Conselleria d'Acció Social i Ciutadania. A Catalunya aquest és un servei públic i gratuït que està integrat a la xarxa bàsica de serveis socials.

L'eficàcia del servei es basa en una intervenció multidisciplinària a través de programes individualitzats que s'ajusten a les necessitats i possibilitats de l'infant, tot tenint en compte la família i l'entorn en què viu. La intervenció es fa seguint les fases pròpies de tota intervenció primerenca. De totes maneres a la llar tenim un pla de funcionament i protocol elaborat pel CDIAP.

Fases:

- Valoració inicial de les necessitats de l'infant i la seva família.
- Dissenyar el pla d'intervenció individual per als diferents serveis que intervinguin en el cas.
- Intervenció des dels serveis que es considerin adequats: psicologia, treball social, estimulació, logopèdia, fisioteràpia, psicomotricitat i psicoteràpia. Amb una atenció individualitzada als infants.
- Exercir funcions d'informació, orientació, formació i suport a la família i als educadors.
- Orientar sobre recursos externs beneficiosos per al desenvolupament de l'infant i que facilitin el més alt nivell d'integració.
- Participar activament en la coordinació entre institucions duent a terme una intervenció interdisciplinària.

Detecció i prevenció al centre

El servei d'Atenció Psicopedagògica garanteix la prevenció i detecció de les possibles dificultats de desenvolupament que puguin presentar els infants de la nostra escola a través de l'observació directa en un entorn natural. A més a més atén i assessora a les famílies que ho sol·liciten, fa suport i assessora al personal educatiu de l'escola reforçant les pautes educatives.

Assessorament de l'equip educatiu

El psicòleg/a responsable del servei ens facilita estratègies d'intervenció amb alumnes amb necessitats educatives especials dins de l'aula. Ens assessora en la preparació de tutories amb les famílies, reunions informatives, resolució de conflictes i adaptacions curriculars... segons la nostra demanda.

Tanmateix, pot participar en els claustres quan es consideri oportú per tal de rebre informació sobre algun tema en concret relacionat amb el desenvolupament infantil.

10.4. Pla d'actuació a infants amb necessitats educatives especials

Com a centre som conscients que hem de tenir en compte la individualitat de cada infant, és a dir, que cada nen i nena ha de ser tractat com una persona individual, tenint present la seva diversitat i individualitat, i donant suport a les necessitats detectades per acompanyar-lo en el seu desenvolupament.

Tant amb l'infant com amb la família s'ha d'actuar des de l'empatia, la confiança, el suport i la seguretat. Treballant sempre amb una estreta col·laboració amb les famílies que aporten els elements per conèixer a l'infant.

Els agents que formen part d'aquest pla d'actuació dirigit cap a infants amb necessitats educatives especials són:

En primer lloc, l'equip d'educadores, qui té la responsabilitat de conèixer el moment evolutiu dels infants, adequant la seva intervenció i tenint en compte, sempre, les individualitats dels infants.

Així doncs, l'equip educador haurà de dur a terme les següents funcions:

- Plantejar activitats obertes, que permetin diferents nivells de resolució i la seva participació.
- Avaluar de manera individualitzada els progressos o dificultats dels infants i, per tant, les necessitats educatives específiques.
- Crear un espai integrador i de suport a les famílies i els infants.
- Compartir i coordinar-se amb la resta d'educadors/res i d'altres professionals.
- Planificar actuacions que es puguin retroalimentar.
- Informar, donar suport i acompanyar a la família en el cas de les deteccions de necessitats que es puguin fer al centre.

Tot això requereix, per part de l'equip educatiu, d'una avaluació sistemàtica, la recollida d'informació en pautes d'observació i protocols. Entrevistes individuals amb les famílies i diferents professionals com l'equip de CDIAP, en alguns casos.

D'altra banda, trobem l'equip directiu de la llar d'infants, qui és l'encarregat de:

- Informar a els/les educadors/es de les famílies i infants amb seguiment. També de la coordinació i seguiment dels casos amb detecció.
- Portar un seguiment des de l'àrea de serveis socials amb els professionals implicats.

Moltes de les actuacions dels serveis educatius destinats als infants amb necessitats específiques de suport educatiu ens vénen marcats per alguns decrets, ordres, etc., que hem anomenat en punts anteriors i que cal conèixer.

Un altre dels aspectes més importants que cal tenir en compte, i que també queda remarcat en totes les normatives que tenen a veure amb aquest tema, és la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu. Aquesta identificació s'ha de fer tan aviat com sigui possible.

Aquesta identificació comença amb la detecció inicial, que a l'escola d'educació infantil poden fer els mateixos educadors i educadores mitjançant l'observació dels infants que tenen a càrrec seu. A partir d'aquesta observació les educadores poden fer una petita valoració i reflexionar sobre el progrés d'aquest infant, sempre tenint en compte que cada infant té un ritme de desenvolupament diferent, però s'han de considerar uns marges per poder detectar aquestes possibles alteracions o signes d'alerta.

En el moment que es detecta alguna senyal d'alerta, és quan ha d'intervenir un especialista extern. Aquest especialista haurà de recollir, analitzar i valorar totes les informacions envers l'infant i fer una valoració mitjançant un procés d'avaluació psicopedagògic.

Al tractar-se d'infants menors de tres anys, l'equip encarregat de dur a terme aquest procés serà el CDIAP, Centre de desenvolupament infantil i atenció precoç, amb la col·laboració de les educadores, els especialistes i aquells agents que formen part del dia a dia de l'infant.

A partir d'aquí, i en funció de les necessitats dels infants amb unes necessitats especials, es pot comptar amb l'administració municipal, òrgan que ofereix recursos humans i/o materials necessaris. Un clar exemple és el cas del curs 2019-2020, on l'escola acull dos infants, en Guntaj i la Lina, amb necessitats educatives especials i l'ajuntament ha contractat a una educadora per aquests dos infants.

Finalment, trobem un altre dels agents més importants a la vida dels infants: la família. Entenem a la família com a part de l'infant, indivisible i indispensable per la vida i desenvolupament de nen/a i per tal de vetllar pels seus drets, el centre procurarà respondre a les dificultats que es puguin donar en la base familiar de l'infant.

L'equip educatiu és responsable de detectar i informar a la direcció del centre els canvis que puguin donar-se dins del marc familiar, i del seguiment de l'infant.

*Veure a l'Annex el Protocol Acollida Infants NEE elaborat el curs 2019-20.

11. Equip de professionals

11.1. Equip Educatiu

En el Decret 21/2023 es concreta que cada grup d'infants té una tutora o tutor responsable de l'acompanyament tant individual com de grup, amb l'objectiu que tots els infants se sentin acollits, segurs i amb expectatives d'aprenentatge. També té la responsabilitat del seguiment del procés de desenvolupament i aprenentatge de cada infant. La tutora o tutor ha de coordinar l'acció del conjunt de persones del centre que intervenen en el grup d'infants, vehicular la informació, la relació i la participació amb les famílies i, si escau, coordinar-se amb els serveis externs al centre educatiu.

L'equip educatiu, format per les persones educadores que interaccionen amb els infants, és responsable de l'atenció dels infants i ha d'establir les mesures necessàries per a la millora i el creixement de l'aprenentatge, d'acord amb el currículum i amb el projecte educatiu del centre, establint canals de comunicació i col·laboració amb altres agents educatius, també externs, com a mesura de prevenció, detecció i intervenció en les necessitats educatives dels infants. L'equip educatiu ha de contribuir a crear un clima de respecte, tolerància, participació i llibertat, que fomenti entre els infants els valors propis de la Convenció sobre els Drets de l'Infant i els d'una societat democràtica. En coherència amb el currículum que estableix aquest Decret i els criteris acordats en el projecte educatiu de centre, han d'elaborar, desenvolupar i avaluar les planificacions o programacions didàctiques, les persones de l'equip educatiu que tenen en les seves funcions aquestes tasques. Les planificacions o programacions didàctiques han d'oferir un tractament globalitzat perquè els infants puguin desenvolupar les competències i han de respondre a les seves necessitats educatives i socioafectives. Han de respectar els diferents ritmes de desenvolupament, d'aprenentatge, de joc i de descans i també s'han de dissenyar des de la perspectiva de la igualtat i la no-discriminació. La tutora o tutor, juntament amb l'equip educatiu, han d'elaborar els registres que recullin diferents aspectes de l'evolució de cada infant per, a partir de les informacions obtingudes, avaluar les planificacions o programacions realitzades. Les conclusions que se'n derivin han de ser el punt de partida per a la reformulació de propostes que afavoreixin la qualitat i la millora contínua del centre. La tutora o tutor, amb la col·laboració de l'equip educatiu, ha de prevenir i detectar les dificultats de desenvolupament i aprenentatge que puguin presentar-se i intervenir-hi i compartir la informació necessària amb altres agents educatius implicats per treballar de manera coordinada. La tutora o tutor i l'equip educatiu de referència de cada grup han d'adaptar la seva pràctica educativa a les característiques de cada cicle i a les necessitats específiques dels infants.

El treball en equip ha de garantir la coherència educativa tant en les seves propostes, com en l'organització i el funcionament del centre i en la relació amb els infants i les seves famílies.

La direcció del primer cicle i l'equip directiu del segon cicle han de promoure el treball col·laboratiu de l'equip educatiu, potenciar la pràctica reflexiva i la recerca educativa. Les reunions de coordinació són un instrument clau per dur a terme aquesta acció.

Així mateix, han de participar en propostes de formació i innovació per a la reflexió i la millora de les pràctiques educatives. Per tal d'assegurar una transició adequada i positiva dels infants i facilitar la continuïtat del procés educatiu, s'han d'establir mecanismes de cooperació entre els i les professionals que intervenen en el primer i el segon cicle d'educació infantil, i entre els que intervenen en el segon cicle d'educació infantil i l'educació primària.

L'equip educatiu de la Lola Anglada està format per un grup d'educadores, específicament formades per donar l'atenció necessària als infants de 0 a 3 anys. Aquestes figures tenen una actitud propera, afectuosa i reflexiva, sent capaces així d'establir els vincles necessaris de relació amb cada infant, les seves famílies, l'equip i per tant, tota la comunitat educativa.

Quan parlem d'equip educatiu també fem referència a tots els adults que componen l'equip de la llar d'infants, des de la direcció i les educadores, fins a totes aquelles persones que donen suport en totes i cadascuna de les situacions que es produeixen en el dia a dia dels infants i de les seves famílies.

Trets característics de l'Equip Educatiu

Es tracta de l'òrgan encarregat de planificar i crear espais i materials que promoguin l'autonomia i tots aquells aspectes que volem rebre dels infants, atenent així les seves necessitats psicològiques i fisiològiques.

Alhora l'equip educatiu també ha de crear vincles amb els infants a partir de l'atenció, la disponibilitat, l'empatia, les respostes individualitzades, la presència, la confiança, el respecte i la flexibilitat. Atenent així les característiques específiques de cada infant, a partir de l'observació i la reflexió, l'anàlisi de les diferents situacions viscudes i la resolució d'aquestes, mentre que també han de prendre decisions, consensuar-les, escoltar i actuar.

Com a funcions específicament educatives, es troben el fet de planificar i organitzar l'ambient educatiu, promoure el desenvolupament de les capacitats dels infants, acompanyar-los en les seves activitats, i observar i documentar les situacions educatives més rellevants.

Una altra de les funcions és l'atenció i detecció de les necessitats individuals dels infants per intentar donar respostes més individualitzades per crear així un clima de confiança, aprovació i suport. Així és com es crearà l'ambient de seguretat i confiança que permet als infants desenvolupar les seves capacitats.

Som un conjunt d'educadores que considerem que el treball en equip és un dels aspectes més importants per garantir una acció educativa de qualitat, és a dir, una intervenció consensuada, fonamentada, coherent i coordinada, que atengui l'anàlisi i la discussió pertinent per aportar noves visions compartides i acceptades per l'equip.

Aquest treball en equip és una condició per a la millora professional, per tant, requereix un benestar conjunt format per uns objectius clars i compartits, un sentit col·lectiu de responsabilitat, respecte, i capacitat per afrontar els problemes i per afavorir iniciatives d'innovació i millora.

11.2. Personal de serveis

El personal de servei també forma part de l'equip educatiu de la Llar d'infants Lola Anglada, que està format per un:

1. Servei de cuina: La llar d'infants disposa de cuina pròpia, on la cuinera i ajudant de cuina són contractades per una empresa externa. Aquesta, s'encarrega d'organitzar els menús dels àpats sota la supervisió d'una nutricionista i l'equip directiu, per oferir uns àpats equilibrats i nutritius als infants de l'escola. Aquests menús es basen en una dieta mediterrània, cuinats amb productes ecològics i de proximitat, depenent dels aliments característics de cada temporada.

Per tant, la cuinera s'encarrega de la higiene, manipulació i elaboració dels menús dels infants que es queden a fer un àpat a la llar de dilluns a divendres adaptant i flexibilitzant el menú a aquells infants que encara no han introduït determinats aliments, o que tenen alguna al·lèrgia o intolerància.

A l'inici de curs, durant la presentació de la llar a les famílies, es presenten a les cuineres, ja que l'equip considera que són una part fonamental de la comunitat educativa. Estan presents en les festes de l'escola i altres esdeveniments, per iniciativa pròpia, com a la xocolatada solidària.

Quan un infant es queda per primera vegada a fer un àpat, les cuineres reben la informació necessària per oferir, dins de la mesura, un menú el més individualitzat possible, atesa la seva etapa madurativa i a les necessitats de la família.

2. Personal de neteja: La neteja i desinfecció de les aules, del seu mobiliari i dels vidres, s'encarreguen tres persones contractades per una empresa externa. El seu horari és de dilluns a divendres de 16h a 22h.

De la mateixa manera que el personal de cuina, el personal de neteja es presenta, també a l'inici de curs, a totes les famílies de la llar d'infants. Com que creiem que aquest servei també forma part de la comunitat educativa de la llar i són igual de responsables respecte a la vessant pedagògica de les propostes de joc, han comprès la importància que té l'estètica de les propostes, intentant mantenir-ho amb aquest sentit, dins de les seves possibilitats d'higiene.

Les reunions periòdiques en què participen les persones educadores i, quan escau, el personal de cuina i neteja, permeten reflexionar sobre el dia a dia, però també serveixen per establir criteris, consensuar objectius i actuacions, arribar a acords i compartir significats.

3. Personal de manteniment i jardineria: La Llar d'infants compta amb el servei de manteniment i jardineria de l'Ajuntament de Lloret de Mar. Aquest disposa d'un contracte extern amb l'Associació *Aspronis* (Associació sense ànim de lucre dedicada a la inserció laboral de persones amb discapacitat intel·lectual) on a partir del seu Taller ocupacional, un cop per setmana ve un treballador a fer un manteniment/neteja de l'espai exterior.

11.3. Personal en pràctiques

La Llar d'Infants Lola Anglada és Centre Formador del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Acollim estudiants en pràctiques tant de CFGS o Grau d'Educació Infantil de diferents Instituts i Universitats.

L'escola és l'espai indispensable de formació inicial, a partir del qual és possible la interacció entre teoria – pràctica. Els futurs mestres viuen i experimenten l'activitat docent, comproven l'adequació de la seva elecció formativa i inicien la seva inserció professional. Creiem que la formació al centre escolar facilita l'adquisició d'un conjunt de sabers i competències.

Som una escola que es preocupa i s'implica per la qualitat de l'educació i el desenvolupament de la professionalitat.

Els/les practicants seran tutelats per una educadora amb igual o superior titulació i portaran a terme la tasca encomanada pel seu centre de formació de manera pactada pels propis responsables de la llar d'infants.

L'alumnat començarà una vegada s'hagin establert unes relacions entre el/la tutor/a de pràctiques del centre d'on prové i la direcció de l'escola, sempre que estigui signat el conveni de pràctiques amb l'Ajuntament i el centre d'estudis de l'alumne/a.

És un honor que la nostra escola pugui acollir a mestres nous i ser escola referent de futurs mestres.

11.4. Formació Permanent

A la Llar d'infants Lola Anglada creiem que la formació permanent de tot l'equip educatiu és un aspecte essencial, ja sigui mitjançant cursos realitzats de forma externa o bé amb l'assessorament d'un professional on participa tot l'equip. El contingut d'aquestes formacions parteixen d'unes inquietuds i necessitats manifestades per l'equip amb anterioritat.

En aquest sentit, volem destacar que el nostre enfocament pedagògic no es deriva d'una concepció estàtica i immobilista de l'ensenyament, sinó que neix d'un conjunt de principis dinàmics que canvien amb l'experiència i els coneixements adquirits al llarg de la pràctica docent. Aquests objectius generals es concreten en els següents propòsits particulars:

- Facilitar l'assistència del professorat a activitats de formació permanent.

- Detectar quines són les necessitats en la formació i gestionar, juntament amb la Cap de Serveis educatius, possibles formacions i/o assessoraments a nivell d'equip.
- Participar en l'Escola d'estiu de l'Escola de Mestre de Rosa Sensat.
- Participar en jornades pedagògiques.

D'aquesta manera les formacions permeten aprofundir en els diferents aspectes que configuren la intervenció educativa i avançar conjuntament en una mateixa direcció. Per tal d'oferir una millora en la qualitat educativa de la llar.

A la llar d'infants considerem que som un equip cohesionat, ja que partim totes d'una mateixa idea pedagògica, la qualitat educativa. Aquesta situació ens ofereix un altre espai de formació més, on hi ha la possibilitat de debatre, compartir, ampliar i aprofundir de forma periòdica, una mateixa mirada d'entendre i fer d'escola.

Per tant, creiem que les formacions són un procés obert, que es generen de manera contínua durant la pràctica professional, ja sigui mantenint l'intercanvi amb altres professionals, com ampliant la informació per mitjà de lectures (ja sigui llibres, articles, tesis...) i participant en activitats de formació continuada.

D'aquesta manera, mitjançant espais comuns de l'equip i de formacions fetes, es poden revisar els projectes d'escola, ja que són projectes vius i dinàmics que s'elaboren, es revisen i s'actualitzen a partir de la quotidianitat i de l'oportunitat de poder parlar i reflexionar al si de l'equip.

12. Acollida d'infants i famílies

“Pensar i organitzar els primers dies dels infants a la llar d'infants demana acollir la manera com pot viure aquest procés la seva família. En l'experiència del procés de familiarització s'hi barregen les expectatives, els sentiments, els dubtes i les incerteses que, amb el temps i la manera com s'acullen, es van transformant en una experiència recordada amb més o menys bon record.”

J. Martín, G. Felipe, M. Gual, A. Tarrida i I. Solano. (Setembre 2013). *L'acollida a l'escola bressol, un procés per a tots*. Infància (194). p. 17

12.1. Portes obertes a la llar d'infants

Quan parlem de les Jornades de Portes Obertes a la Llar d'Infants, el que pretenem és facilitar a les famílies tota la informació necessària tant sobre els equipaments com sobre el model educatiu de l'escola perquè tinguin tots els elements necessaris a l'hora de triar la futura escola dels seus fills/es.

Des de la Llar creiem que la millor manera que tenen les famílies per conèixer el dia a dia, és oferir l'oportunitat d'acompanyar-los a observar en primera persona els diferents espais de la llar, procurant respectar la intimitat i de no envair l'espai dels infants. Aquest format de portes obertes, permet a l'equip directiu oferir a les famílies la capacitat de poder observar la vida quotidiana i el clima que es viu a la llar d'infants Lola Anglada.

D'aquesta manera es mostra la realitat de l'escola amb naturalitat i transparències. A més d'explicar, també copsen molts detalls del projecte i solen sorgir més preguntes. Des de l'equip ho valorem positivament i pensem que el fet de poder observar una estona del nostre dia a dia és més positiu que donar molta informació que potser en aquell moment no necessiten.

L'equip directiu és l'encarregat d'acompanyar a les famílies (grup reduït), on intentem transmetre il·lusió i confiança en el nostre projecte d'escola, on no és la mera presentació d'un ambient bonic amb fantàstics materials; és el moment de ser realistes, reflexives, coherents amb la cultura d'infància que defensem cada dia. No volem vendre un producte, volem mostrar una ideologia, un sentiment, una professionalitat i, sobretot, que creiem fermament en la infància i les famílies que viuen i viuran en aquest espai.

D'altra banda, durant les portes obertes facilitem a les famílies tota la informació sobre el procés de preinscripció i matrícula de les Llars d'Infants Municipals, amb tots els passos a seguir i, si cal, els repassem per tal que tot estigui ben entès, però el més important és poder centrar la nostra atenció en les seves inquietuds. Per acabar, també s'entrega a les famílies un tríptic on hi ha informació general de l'escola (els horaris, grups d'infants...).

12.2. Procés de preinscripció i matrícula

L'Ajuntament de Lloret té delegades les competències en preinscripció i matriculació de les Llars d'Infants Municipals, les bases i criteris d'aquests processos es poden veure a la pàgina web del mateix Ajuntament.

Pel que fa a la preinscripció es porta a terme al Departament d'Educació. Les famílies que obtenen plaça a la Llar d'infants, formalitzen la matrícula dels infants al propi centre. Sent aquest el primer contacte personalitzat.

Durant el procés de matrícula a la Lola Anglada, s'entrega a les famílies tota la documentació pel que fa a autoritzacions, dades bàsiques de l'infant, així com les dates de la primera reunió informativa que porta a terme l'equip directiu.

D'altra banda, el fet de realitzar la matrícula a la mateixa escola afavoreix que les famílies comuniquin aquells dubtes o inquietuds que puguin tenir referent al procés de familiarització o altres.

12.3. Procés de familiarització

Quan parlem de familiarització fem referència a la necessitat de crear una correlació entre família-escola, és a dir, entenem el fet de familiaritzar com la creació de vincles entre totes les persones que formen la comunitat educativa on es trobarà l'infant. Per a nosaltres, és imprescindible compartir amb les famílies la necessitat de crear un ambient basat en la comunicació i el respecte, afavorint així el procés de familiarització i l'estada dels infants a la llar.

L'equip educatiu de la llar d'infants Lola Anglada vetlla per la millora de la pràctica educativa envers el procés de familiarització. Doncs cap "estratègia" és banal, tot és fruit d'una reflexió contínua: els primers contactes, com s'enfoca l'entrevista individual, com s'acull aquell infant que ve acompanyat de la seva família per primera vegada, com es planifica aquell espai, el temps, els materials que hi habiten, i com flueix la vida quotidiana envers a aquest procés tant personalitzat i individual.

És per això, que creiem que aquesta relació neix a partir de la bidireccionalitat tan necessària entre la família i la nostra llar. Sabem que cada familiarització és un món i que no hi ha dos processos iguals, però també que hi ha uns elements que hem de

tenir en compte per tal d'afavorir i vetllar per un bon desenvolupament socioemocional de l'infant.

La incorporació d'aquests infants a la Llar d'infants Lola Anglada implica el pas del context privat i familiar a un context social, és aquí on tindrà l'oportunitat d'establir una nova xarxa de relacions, tant amb altres infants com amb adults. És aquí on s'inicia el període de vinculació.

Som conscients que per les famílies es produeix una de les primeres separacions, on neixen sentiments força ambivalents, l'equip educatiu pot acompanyar aquestes situacions amb unes indicacions que facilitin, si més no, a conciliar millor aquesta nova experiència.

Uns exemples clars són, que aquest procés es realitza de manera esglaonada, on el familiar acompanyarà els dies que l'infant ho necessiti, per fer de pont entre l'educadora i el seu fill/a.

La seva actitud davant d'aquesta situació ha de ser tranquil·la, calmada (no fer ús del telèfon) i ha de confiar tant amb la professional com amb el seu infant. Es recomana, dins de l'aula, mantenir-se en un lloc assegut, per tal d'oferir a l'infant un punt on orientar-se i on retrobar-se, tot i que també s'ofereix l'oportunitat de sortir a l'espai exterior si l'infant hi mostra interès, sempre acompanyat del seu familiar.

Quan l'infant estigui tranquil i còmode, juntament amb la família es decideix si ha arribat el moment de separar-se, on es recomana que aquest acomiadament es faci de manera conscient i amb molta seguretat. Aquestes separacions al principi són curtes, per tal que l'infant s'orienti en el temps i amb les seqüències de la vida quotidiana. Per poder així, anticipar amb seguretat aquest retrobament amb la seva família. Les professionals vetllaran per sostenir les necessitats emocionals de l'infant, posant paraules a allò que està passant, acollint-lo perquè se senti acompanyat en tot el procés.

Durant els primers dies de familiarització, l'equip educatiu planifica un seguit d'actuacions per tal que infants i famílies es sentin còmodes.

Aquestes actuacions van encaminades a planificar:

- El ritme d'incorporació dels infants:

En aquesta intervenció s'ha de tenir en compte quins infants, quan es durà a terme, durant quant temps, amb qui... i, també, el rol que hauran de jugar els adults (educadors i familiars).

D'una banda, els infants que no han assistit mai a l'escola bressol, comparteixen aquesta descoberta acompanyats d'un familiar, per tal que es sentin segurs i capaços de poder prendre la iniciativa d'explorar l'espai i els materials de l'aula. D'igual manera en aquells infants que ja porten un curs escolar, i passen a un altre espai d'aula.

En ambdós casos les famílies i els infants venen convidades a passar una tarda a la Llar d'Infants amb l'equip educatiu. L'objectiu d'aquesta trobada, és gaudir de moments en companyia de la família i educadores, i conèixer qui forma part de tota la comunitat educativa (infant, família i escola).

La familiarització és un procés individual, on cada infant el viu i el manifesta a la seva manera. És a temporal, no té un final concret i predeterminat, és l'infant el que marca aquest procés. Cada família en la mesura de les seves possibilitats horàries i personals, comparteixen aquests moments de la vida al centre del seu fill o filla. L'equip educatiu ha d'establir unes relacions amb els infants i les seves famílies el més satisfactòries possible.

Tenint en compte aquesta triple perspectiva, l'escola organitza aquest període de temps, amb un doble objectiu, que resulti el més positiva possible per a tots, infants, famílies i educadores, i que es pugui aconseguir una atenció el més individualitzada possible. Aquest procés s'anirà ajustant a cada infant a mesura que vagi enfortint la seva seguretat i consolidant a la vegada el vincle envers les educadores.

Els torns que ofereix l'escola pels infants de tant de primer any com de segon, són en tres horaris, per tal d'afavorir els grups reduïts amb un nombre de 3 o 4 infants, acompanyats sempre del seu familiar. Tant pot ser al matí com a la tarda, per tal d'intentar respectar al màxim el ritme de l'infant, tenint en compte les necessitats familiars individuals.

També s'ha contemplat realitzar el procés de familiarització en l'hora de l'àpat principal i en el moment del dormitori, ja que no s'ha fet incís en aquests dos moments els quals resulten canvis rellevants pels infants.

Pel que fa a l'organització dels grups, es prioritza la tranquil·litat d'aquestes estades, que van augmentant gradualment en quant a nombre d'infants i temps, tot dependent del ritme que marquin els grups reduïts.

– Els primers contactes amb les famílies:

És un punt d'inici de confiança en la relació amb la família, en aquesta trobada s'explica com acompanyem el procés de familiarització (les actituds, l'ambient, els ritmes...). I és en aquest espai, on la família té l'oportunitat de conèixer a les professionals que els acompanyarà durant la seva estada. Creiem en la força de l'equip, per tant, aquesta primera petita conversa es realitza amb totes les persones que acompanyaran a l'infant amb l'objectiu de generar un ambient de tranquil·litat, confiança i respecte mutu.

Es parla sobre què suposa pel seu fill el procés de familiarització, quines estratègies ha acordat l'equip que es preveuen per facilitar aquesta transició, i sobretot, vetllar perquè puguin expressar els seus dubtes davant de la futura separació.

– L'acollida de cada infant i la seva família:

Des de la llar d'infants Lola Anglada creiem que la família ha d'estar exposada als criteris que fomenten aquesta planificació d'acollida, és a dir, preveure un espai on les famílies puguin ser copartícips en les decisions preses a l'hora de portar a terme la familiarització. Un espai on les famílies han de reflexionar sobre quin torn s'adapta millor a les característiques individuals i ritmes del seu fill o filla, o escollir qui l'acompanyarà els dies que ho necessiti, generant un espai de participació activa en aquest procés. Així doncs, l'equip educatiu ha d'oferir l'ajuda i seguretat necessàries perquè, tant les famílies com els infants, se sentin acollits.

Per a nosaltres és imprescindible compartir entre les famílies i l'escola un projecte, basat en la comunicació i el respecte, que afavoreix que l'estada dels infants a la llar d'infants sigui una experiència de vida. Cal que aquest projecte sigui, a més de conegut, consensuat amb les famílies, perquè són uns dels protagonistes principals

de l'escena, perquè els hem escoltat i perquè hem acollit les seves idees i les hem tingut en compte.

En aquest espai, també, és important recollir dades bàsiques que ajudin a facilitar aquest acompanyament a l'infant i a la seva família, per tal d'afavorir aquesta relació privilegiada entre la futura referent i l'infant. L'objectiu com a centre, és personalitzar el màxim possible aquestes incorporacions, tot respectant el ritme quotidià del grup i les reincorporacions com a resultat d'una transició suau.

– L'espai classe, els objectes, els materials i les joguines que hi trobaran:

Habitualment, els infants canvien d'aula cada curs. Així doncs, cal mantenir, en el nou espai, alguns dels materials i jocs preferits, i/o els més utilitzats durant el curs anterior, ja que això aporta als nens i nenes un punt de referència i seguretat pel desenvolupament d'aquesta familiarització.

D'altra banda, els nens i nenes nouvinguts necessitaran un entorn acollidor, amb materials i joguines suficients (ni massa, ni poques), variades, estimulants, ben distribuïdes i, adequades als interessos i possibilitats dels infants, convidant així a compartir i relacionar-se amb els altres. És important, també, que hi hagi un espai tou i càlid, que promogui la intimitat i el repòs.

L'equip educatiu serà l'encarregat que la sala es mantingui en ordre, endreçant i reorganitzant els materials quan sigui necessari. També, s'han de tenir en compte aspectes com el mobiliari i els elements domèstics, ja que afegeixen un toc familiar a l'escola bressol creant així un ambient càlid, acollidor i proper.

– Propostes que oferim:

El moment de la familiarització és una bona oportunitat perquè l'educadora aprofiti per oferir o iniciar un joc amb un infant o amb aquells infants que es mostrin receptius, procurant crear una interacció plaent que els nens i nenes recordin. Així doncs, les educadores han de crear propostes de joc i suggerir algunes activitats, enteses com aquelles rutines i hàbits que sorgeixen de la pràctica de la vida quotidiana, per tal de donar lloc a un descobriment per part dels infants, coneixent així els companys, l'adult i despertant l'interès per establir relacions i gaudir de les propostes que se'ls ofereixen.

És important que la persona educadora estigui disponible i fàcilment localitzable per tal que els infants puguin adreçar-s'hi quan ho necessitin.

– El temps per observar el procés que segueix cada infant:

És important que des del primer dia aquell infant es senti observat, escoltat i mirat, cal prestar una atenció acurada sobre el procés que segueix al llarg dels dies, per tal de modificar i personalitzar-li millor la seva experiència. És convenient fixar-se en la seva actitud, disposició davant de situacions que es generen de manera natural durant la vida quotidiana i sobre aquelles relacions que s'inicien en aquest període.

Com bé diu M. Gerver *“Observar més, fer menys”*.

Tota aquesta recopilació d'informació és de gran utilitat per donar continuïtat en la construcció d'aquest pont de confiança entre l'equip educatiu, la família i el tracte individualitzat amb l'infant.

No hi ha res que inspire més confiança a les famílies que constatar que la persona a qui confien el seu infant el coneix cada dia més, l'accepta, el valora i sap com respondre a les seves necessitats. De tal manera que l'infant senti que l'adult que l'acompanya vetllarà per les seves necessitats i confiarà en les seves habilitats i capacitats.

«Si los niños se sienten seguros, pueden tomar riesgos, hacer preguntas, cometer errores, aprender a confiar, compartir sus sentimientos y crecer» Alfie Kohn

Desde la Llar d'infants Lola Anglada, entenem la familiarització també com un procés per observar i documentar, per així donar visibilitat a totes les actuacions, situacions, vivències i experiències que sorgeixen fruit d'aquest procés socioemocional. Aquest curs vam iniciar una observació i documentació (interna) sobre els diferents aspectes del procés de familiarització, per tal de treure conclusions sobre aquelles actituds que es generaven entre els infants, educadores i familiars i/o aquells aspectes organitzatius a millorar durant aquest procés, també ens va ajudar a donar visibilitat i a trencar amb aquelles creences i vivències que van sorgir fruit de les primeres relacions i contactes.

13. Observació i avaluació

L'avaluació s'ha d'entendre com l'observació i l'anàlisi sistemàtica del procés d'ensenyament i aprenentatge per poder verificar-ne la coherència i el grau d'eficàcia. Ha de possibilitar el coneixement de les condicions inicials i individuals de cada infant, dels progressos que ha efectuat en el seu desenvolupament i el grau d'assoliment dels objectius que s'han proposat dins de la intervenció docent.

13.1 Avaluació pedagògica

El procés d'avaluació juga un paper molt important i, d'acord amb la *Llei Catalana d'educació 12/2009, del 10 de juliol*, ha d'estar referit al desenvolupament personal i d'aprenentatge, ha de ser continu i global, ha de verificar el grau d'assoliment dels objectius educatius i ha de facilitar l'adaptació de l'ajut pedagògic a les característiques individuals de cada infant.

L'avaluació és un procés que ha de considerar-se com a part integrant de les activitats educatives. Les eines fonamentals per dur-la a terme són l'observació i la documentació pedagògica, ja que permeten als educadors disposar d'informació sobre els comportaments i les actuacions dels infants mitjançant instruments diferents. L'observació pedagògica permet reconstruir l'experiència educativa, fer visible els processos dels infants i la relació que mantenen amb els altres i la seva activitat, i donen visibilitat a certs aspectes de les activitats quotidianes que ajuden a regular el seu procés d'aprenentatge.

La tasca d'avaluar en el primer cicle d'educació infantil té dos objectius fonamentals: valorar el progress i procés individual de cada infant i comprovar l'adequació de la tasca educativa per poder-la variar en el cas que no s'ajusti a les seves necessitats.

Tots els infants, tenen una història personal, un grau de desenvolupament en els diferents àmbits i uns aprenentatges realitzats, per tant, no es pot pressuposar que tots han d'arribar a les mateixes fites, de la mateixa manera i en el mateix moment.

L'avaluació dels processos de desenvolupament i d'aprenentatge dels infants ha d'ajudar als educadors a adaptar l'ajut pedagògic a les característiques individuals dels infants i ha de permetre revisar, tant de manera individual com col·lectiva, les propostes presentades, els criteris d'intervenció amb els infants, les dinàmiques generades, l'organització dels espais, els materials que s'ofereixen...

El paper de l'avaluació és clau, quan els infants inicien un procés de descoberta, quan experimenten amb un material, quan apareix un repte motriu o cognitiu a l'aula o a l'espai exterior... tots aquests moments són excepcionals per identificar els seus coneixements previs, les seves estructures de pensament, les estratègies que posen en joc per assolir un repte...

Amb el tancament d'una proposta, s'ha de fer una valoració general per així determinar l'encert de les decisions preses, dels materials emprats, de la concreció del temps, de l'organització de l'espai, de l'ordre de la seqüència, de la previsió dels ajustos que s'han fet per atendre de manera individual cada infant i del respecte pels diferents ritmes.

L'avaluació en cap cas ha de pretendre classificar o catalogar els infants. No s'avaluen resultats, s'avaluen processos d'aprenentatges, els dels infants i de les educadores.

S'avalua per:

- Entendre millor com es desenvolupen i aprenen els infants.
- Saber en quin moment del procés de desenvolupament es troba cada infant i quin tipus d'estímul els hem de proporcionar.
- Compartir la informació referent a cada infant amb la seva família, amb altres educadors i professionals, per assegurar el tracte, l'atenció i els estímuls que reben des de diferents marcs són coherents.
- Reflexionar sobre la pròpia pràctica, per avançar, per fer-ho millor, per fer créixer el projecte d'escola, per augmentar la cohesió de l'equip educatiu.

L'avaluació ha de tenir aquestes característiques:

Caràcter regulador, orientador, autocorrector del procés educatiu. Ha de formar part del mateix procés d'aprenentatge, incorporant les modificacions necessàries.

Ha de ser contínua. Ha d'estar integrada en tots els moments del procés d'ensenyament- aprenentatge.

Ha de ser positiva. Valorar sempre els progressos individuals. S'ha d'oferir a tots els infants la possibilitat de viure experiències d'èxit.

L'avaluació ha d'estar integrada i contextualitzada en la dinàmica habitual de l'aula, que tingui en compte com més fonts d'informació i de contrast millor. En cap cas, ha

de respondre a una finalitat exclusiva. Només tindrà sentit quan té repercussió en la pràctica educativa.

Cada infant té uns trets diferencials. L'educadora ha de conèixer i respectar els diferents ritmes i l'avaluació que faci ha de ser qualitativa, ha de poder valorar de manera objectiva i explicativa l'evolució dels infants. Sense qualificar-los ni etiquetar-los.

Ha de ser una tasca participativa i participada, implica a tota la comunitat educativa, inclosos els infants com a element clau de tot el procés i subjectes i destinataris principals de l'acció educativa.

Avaluem:

El procés de desenvolupament dels infants: no s'ha de pretendre classificar o catalogar als infants, ens interessa la coherència en el progrés de cadascun dels infants. Cal comptar amb unes guies/acords que proporcionin a la persona educadora uns indicadors objectius, clars i consensuats que permetin una avaluació objectiva, generant una línia de progrés del grau de desenvolupament única i diferent per cada infant. L'educador ha de conèixer quan aquest procés de desenvolupament no es duu a terme de forma adequada per detectar com més aviat millor algun possible desfasament i donar-hi una resposta ajustada. Cal fugir de la catalogació o l'etiquetatge dels infants en funció de si han arribat o no al nivell esperat del seu desenvolupament motriu, cognitiu, físic, social o emocional i afectiu a partir de les pautes fixades. Ha de ser una informació important i un coneixement essencial que permetin regular l'actuació dels educadors.

Pràctica docent: és necessari comprovar l'adequació de les decisions que s'han pres, verificar si l'organització que com equip, s'ha acordat dur a terme a la llar és l'adequada, si afavoreix el desenvolupament de les capacitats dels infants, si els permeten sentir-se segurs, acollits i si els proporciona expectatives d'aprenentatge. L'autoavaluació s'ha de preveure en dos nivells: la intervenció individual que cal fer en l'àmbit personal i les decisions preses per l'equip i la manera d'implementar-les. Aquesta permet vetllar per la qualitat del servei educatiu i la millora constant. És important fer palès als aspectes positius, els que es valoren com a punts forts en la tasca docent per deixar-ne constància i reforçar-los.

Els espais, materials i propostes educatives: l'observació es torna imprescindible per avaluar els espais i materials. Es fa la valoració general de les propostes educatives de l'aula, de l'organització dels espais i dels materials emprats. D'aquesta manera es poden conèixer els interessos reals dels infants i el seu procés d'aprenentatge, tenint sempre en compte el seu desenvolupament cognitiu i maduratiu. És necessària una observació acurada i detallista de forma diària, per poder així avançar en els processos d'ensenyament-aprenentatge i descobrir-ne les mancances, o al contrari, per poder anar més enllà en les propostes educatives.

L'avaluació és un procés cíclic que a la llar d'infants es porta a terme a través de l'observació i la documentació.

Observar implica saber escoltar, llegir entre línies, mirar en el sentit ampli de la paraula, amb els ulls ben oberts per poder captar tots els senyals i alertes que els infants transmeten amb la seva actitud, reaccions, interaccions... actitud molt receptiva per part de la persona educadora i una mirada atenta.

Ha de ser una observació personalitzada, cada infant és únic.

Els professionals del centre han d'establir en quins aspectes es fixaran i també com recolliran la informació.

Documentar és una veritable recerca científica que requereix una interpretació.

A través de la documentació podem deixar constància d'una tasca o d'un procés, d'interessos, experiències... incorporant criteris valoratius o interpretatius compartits que faciliten un coneixement més gran dels infants i del seu procés de desenvolupament, i permeten reflexionar sobre els processos d'aprenentatge i la pràctica docent.

La documentació requereix:

- El plantejament de qüestions rellevants i la formulació d'hipòtesis que orientin la recerca.
- Recollida i interpretació de dades.
- Elaboració i la comunicació de les conclusions.

“La documentació no busca una solució definitiva, no tanca portes, ni descobreix veritats úniques, sinó que obre possibilitats i amplia horitzons a respostes que, tot

d'una, de nou, es poden inventar. És un procés de cerca permanent per construir cultura d'infància i una major comprensió de la ment humana." Meritxell Bonàs.

Per tant, el cicle avaluatiu suposa un procés de recollida (observació) i anàlisi d'informació rellevant (documentació pedagògica) que consta de cinc fases:

Observació:

1. Focalitzar la mirada: selecció de l'objecte d'avaluació.
2. Capturar vivències: recollida i registre de la informació.

Documentació pedagògica:

3. Interpretar i emetre judicis de valor: anàlisi de la informació.
4. Prendre decisions: definició de propostes per a la millora.
5. Compartir la informació i deixar petjada: comunicació.

13.2. L'observació i la documentació pedagògica

Per aprofundir en l'observació i la documentació pedagògica, dos aspectes imprescindibles per guiar la nostra tasca educativa a l'escola, començarem centrant-nos en el document que des del Departament d'Educació de la Generalitat disposem i que especifica amb molta claredat el seu valor: Currículum i Orientacions educació infantil.

Partim de la idea que no es pot observar i documentar tot. L'observació i la documentació pedagògica són dos processos de gran utilitat, tant per a reflexionar sobre la pràctica pedagògica, com per a la planificació i l'avaluació.

Si ens centrem en la concepció de l'observació podem afirmar que aquesta intenta anar més enllà del mirar i de la percepció per a no quedar-nos en la part més superficial. La seva intenció és adonar-se i posar en valor allò que succeeix i implica examinar i contemplar amb atenció. En certa manera, podem dir que observar és comprendre quelcom millor o fins i tot, adquirir una nova percepció. No podem obviar que observar és un verb actiu, observar implica pensar de nou, pensar sense prejudicis.

La pràctica d'observació ens ajuda a aturar-nos, a parar per atendre el que succeeix. Implica passar de l'acció a la pausa, i de la paraula a l'escolta.

Hem d'observar i escoltar per donar significat al món que ens envolta, per conèixer cada infant i atendre'l amb qualitat, per atendre les seves preguntes, per reconèixer els múltiples llenguatges, per donar visibilitat a tots els infants i per fer visible tot el procés que es viu i facilitar així, l'acció i la reflexió. A l'escola la persona adulta observa i escolta per poder acompanyar, per establir un vincle afectiu i trobar l'equilibri entre protecció i autonomia, per estar disponible i veure els aprenentatges a partir de la vida quotidiana. Aquesta observació i escolta ens ajuda a generar curiositat, nous interrogants i recollir evidències, a poder planificar escenaris i capturar els detalls més efímers, és d'aquesta manera com podem, conjuntament, interpretar, avaluar i autoavaluar-nos, documentar i aprendre.

Una de les nostres funcions com a escola i com a professionals de l'educació és la investigació i la recerca per garantir una escola a la mida de les inquietuds i els interessos dels infants, i sense una observació planificada i contínua que forma part del dia a dia de l'acció educativa, seria impensable viure la recerca educativa amb rigorositat.

Per tant, observem especialment perquè desitgem generar canvis. Així doncs, podem dir que observem per conèixer millor, per comprendre, per generar noves idees i transformar críticament la realitat. Observem per millorar.

No podem parlar d'observació sense fer referència a l'escolta. Van entrelaçades i un acompanya a l'altre sempre. Existeix una afirmació de Carla Rinaldi que ens mostra el gran valor que li hem de donar a l'escolta. *Si l'infant és portador de teories, interpretacions, preguntes i és coprotagonista dels processos de construcció del seu coneixement, el verb més important que guia l'acció educativa ja no és parlar, explicar, transmetre, sinó escoltar.*

L'escolta activa i conscient ens porta a comprendre com els infants pensen, desitgen, fan teories o ens introdueixen en els seus camins emocionals. L'escolta implica temps, i aquest temps ha de ser amb una mirada atenta. Es necessita un temps oportú, adequat, vivenciat, equilibrat i de qualitat, d'un temps planificat. Aquest temps planificat ens ajudarà a observar, a transformar, a generar i comprendre. Hem d'observar més enllà del mirar. Tal com deia Alfredo Hoyuelos *és una condició sine qua non per no destruir la cultura d'infància, sinó per a respectar-la.*

Així doncs, hem d'entendre l'escolta com una actitud receptiva que pressuposa una mentalitat oberta, una disponibilitat a interpretar les actituds i els missatges pels altres,

i, al mateix temps, la capacitat de recollir-los. Una actitud que hem adoptat com a escola, ja que creiem en un model educatiu on considerem als infants protagonistes, portadors de cultura, com a individus capaços de crear i construir significats. L'escolta considera que, per aprendre, els infants han d'estar en relació amb els altres.

Per tant, tornant a la relació entre observació i escolta, podem confirmar que l'escolta posa a l'adult en condició d'observador. Observar no es limita a l'acció de prendre notes o de fotografiar. És una acció que posa als adults en relació amb allò que s'està observant. Un observador és una persona que interpreta i que intervé en el procés que s'està observant.

Dins d'aquesta concepció d'observació i escolta distingim dues vessants. Per una part, l'observació planificada amb un objectiu i una intencionalitat concreta, sigui un aprofundiment i/o una recerca a partir d'unes hipòtesis establertes. Però, per una altra banda, entenem aquesta observació i escolta com una acció continuada i desperta al llarg de tota la jornada del dia. Mantenim aquestes actituds constantment en joc, observant i escoltant a partir de la quotidianitat que el dia a dia ens regala, per tal de poder captar i entendre la vida a l'aula. Aquestes observacions quotidianes mantenen el sentit de les propostes i de l'acompanyament que cada infant i el grup en sí, necessiten. Per tant, hem de planificar que dins de l'aula haurem de poder dedicar estones a l'observació i a la contemplació amb la intenció d'entendre la quotidianitat i de valorar cada instant com a aprenentatge individual i de grup. Haurem de disposar de les eines imprescindibles que cada educadora consideri necessàries per poder fer-ho.

Focalitzant la nostra mirada en la concepció de documentació pedagògica hem de considerar-la com un instrument vital per a una pràctica reflexiva i democràtica.

Tal i com ens deia Loris Malaguzzi: *Les mestres són com exploradors que utilitzen brúixoles i mapes. I com els exploradors saben on és la meta (els objectius, el currículum). Saben quines són les metes, però saben que les metes canvien cada any, perquè el terreny, el clima, les estacions, els infants són diferents. Les destinacions, els objectius, són importants i no els hem de perdre de vista, però més important és saber com i perquè volem assolir aquells objectius. És important per a infants i adults recórrer de nou els propis passos, els seus processos de coneixement a través d'una actitud que és possible, gràcies a l'observació, la documentació, la interpretació.*

Entenem la documentació com una eina imprescindible per a la reflexió sobre la pràctica educativa i com a mitjà per a la construcció d'una identitat pedagògica. Fonamentades en el valor que Loris Malaguzzi va extreure d'aquesta pràctica hem anat perfilant i enriquint la nostra concepció.

Documentar ens ajuda a recollir i expressar informacions i emocions. Vol dir provocar una parada en l'espai i el temps, deixar petjada d'alguna cosa important. Documentar implica fer una avaluació global i contínua de l'aprenentatge a la vegada que acostem la quotidianitat a les famílies. Documentem per donar prova, per comunicar, per fer visible els processos dels infants.

En paraules de Gino Ferri la documentació *és una estratègia de pensament que dona força a l'acció educativa, contribuint de forma determinant a definir la seva identitat i qualitat.*

Dins de la documentació que realitzem en el nostre dia a dia, distingim en tres tipologies diferents: la documentació comunicativa, cognitiva i avaluativa.

La documentació comunicativa és aquella que va dirigida amb l'objectiu de mostrar una essència, una cultura, un pensament. Destinada a comunicar a un receptor concret, aquest pot ser per a les famílies, per altres professionals, pel barri, per altres comunitats educatives. En definitiva és una documentació que es planteja mostrar a partir d'unes premisses qualitatives imprescindibles un pensament i un sentit pedagògic. En el nostre cas, basem aquesta documentació en els diaris d'aula, en plafons de documentació i en possibles publicacions a revistes. Aquesta documentació pot recollir processos documentats o bé, moments quotidians que volem reflexionar i donar visibilitat. Amb la funció comunicativa es vol fer visibles aspectes de la cultura d'infància i d'educació, com voler ensenyar, dins i fora de l'escola, la cultura d'infància des del punt de vista pedagògic, social i polític.

Els ambients de l'escola han de plasmar amb documentacions el Projecte Educatiu, amb espais que comuniquen, que mostren l'escola que som, donant valor pedagògic. Els espais de l'escola són llocs que acullen i que donen molta informació, per tant han de tenir documentacions que donen valor als infants protagonistes, als seus processos i vivències, que permetin establir diàlegs amb les famílies, projectes compartits. Documentant la vida quotidiana donem visibilitat a allò invisible, als petits detalls, al projecte d'escola, mostrant el que es viu a dins, creant entre tots un sentiment de pertinença, un projecte comú.

Pel que fa a la documentació cognitiva, la considerem una documentació de treball intern que dona sentit a la nostra tasca i ens permet reflexionar i enriquir les nostres accions diàries. Aquesta documentació es planifica i té un objectiu concret d'observació i d'investigació. Permet fer recerca documentada i assumir la responsabilitat de trobar el sentit a allò que s'està fent, oferint i a encaminar amb rigorositat les propostes i acompanyaments que es decideixen. Aquesta documentació cognitiva ha de ser una estratègia per saber i descriure on som i què volem, per poder llavors actuar en conseqüència.

I com a última tipologia, distingim la documentació avaluativa que ens permet fer un registre d'avaluació valorant el procés viscut i posant èmfasi en allò que es considera de rellevància per a la vida i el creixement de l'infant que s'està observant i documentant. En aquest cas, realitzem els informes finals de manera documentada i plenament conscients del rigor educatiu i pedagògic de la nostra etapa.

La pràctica de documentació és una pràctica viva i en contínua evolució, som conscients que estem en el camí d'aprofundiment i creixement. La documentació ens està permetent contribuir a una autoreflexió individual i d'equip, posant en equilibri els diferents pensaments, plantejaments i concepcions que cada professional viu i té, per tal de crear la línia d'escola pedagògica i de construir la identitat que com a institució educativa volem que tingui l'escola del nostre municipi.

A partir de les diferents tipologies de documentació que vivim en el nostre dia a dia, podem veure i plantejar preguntes sobre els diferents conceptes que ens sustenten. Fent que contínuament vetllem i garantim la qualitat que com a escola hem d'oferir. Per tant, la documentació permet adonar-nos de les nostres pràctiques i interpretar constantment el sentit d'allò que fem. Ens permet guardar, revisar i analitzar experiències i esdeveniments. Creant records, memòria, noves interpretacions i construccions de l'escola que érem, som i volem ser.

Considerem la documentació com un procés d'aprenentatge, de recerca educativa i d'indagació i rigorositat pedagògica i de qualitat. Ens permet crear i plasmar escenaris de reflexió, de diàleg, de confrontació i de compromís, intentant tenir presents a tots els receptors d'aquesta documentació.

13.3. Seguiment dels infants

Quan s'inicia la tasca d'avaluació cal entendre que els infants tenen una història personal, un grau de desenvolupament diferent en els diversos àmbits i porten uns aprenentatges realitzats. Per tant no es pot pressuposar que tots han d'arribar a les mateixes fites, de la mateixa manera i en el mateix moment.

Alhora cal conèixer bé el procés maduratiu dels infants, les fites de desenvolupament emocional i afectiu, físic i motor, social i cognitiu, i també els períodes de temps en què normalment aquestes fites són assolides per la majoria d'infants, per detectar possibles senyals d'alerta. Cal ser conscients, però, que cada infant té el seu ritme i progrés, que aquest és personal i individual. Cal fugir de les comparacions, entendre la singularitat de cada infant i posar atenció en el progrés individual. Afegim en els annexos els documents que com a escola utilitzem per valorar aquests processos:

- *L'infant de 0-3 anys, guia de desenvolupament per a les famílies i el personal educador* (Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya).
- *El desarrollo psicomotor de 0 a 3 años* (Manual de Gassier, J.).
- *El llenguatge dels 0 als 3 anys, una porta oberta al món* (dossier facilitat pel CDIAP de Blanes).

Per fer aquest seguiment i recollida d'informació, tal i com recull el document *Orientacions per a l'avaluació, educació infantil, primer cicle*, ens basem en diferents fonts d'informació, marcs de debat i instruments de comunicació:

- El dia a dia: l'observació sistemàtica dels infants, així com de les interaccions que es donen en el marc de cada grup, constitueixen la principal font d'informació sobre la seva evolució, els seus interessos, creixement, desenvolupament...
- Les entrevistes amb les famílies: és una estratègia privilegiada per aconseguir una interacció entre la família i el centre educatiu i la implicació dels pares en el procés educatiu dels seus fills. Cal cuidar de manera especial aquestes trobades: tenir un guió preparat, llegir el resum històric d'entrevistes, disposar d'un espai i un temps adequat, i ser conscients del llenguatge no verbal que es manté.
- Document de procés per a les famílies: l'objectiu és explicar en quin moment es troba l'infant i quin procés ha viscut durant l'any. Les informacions que s'hi inclouen han de donar compte dels registres obtinguts amb les observacions,

ell libre de vida, les documentacions cognitives i cal haver-hi reflexionat de manera individual i col·lectiva en el transcurs de les sessions d'equip.

- Les reunions d'equip: és un context privilegiat per a la presa de decisions, les reflexions i els debats.
- Informació a altres professionals: cal ser molt prudents, evitar que generin expectatives negatives i etiquetes difícils de canviar. Es tracta d'una etapa evolutiva en què els infants inicien el seu procés d'escolarització i els canvis que experimenten són sovint significatius i sorprenents.

A la Llar d'Infants Lola Anglada creiem en un infant únic i protagonista del seu aprenentatge. Quan ens centrem en l'observació per a fer un seguiment de cada un d'ells, constatem que aquesta ha de tenir un caràcter individual tot centrant-nos en les necessitats de cada infant. És un afinar la mirada, per comprendre l'infant en la seva globalitat, amb tot l'entramat de relacions que s'estableix entre els altres infants i l'entorn. Totes aquestes observacions ens permeten reflexionar i si cal modificar, proposar, millorar... certs aspectes que els permeti continuar estirant del fil dels seus interessos. Aquestes observacions ens porten a dos tipus de situacions i experiències:

- D'una banda donar identitat a les experiències dels infants que viuen al llarg del dia. Cal observar les situacions de vida quotidiana, potser caldrà elaborar pautes d'observació per després poder interpretar, preferiblement en equip, totes les observacions fetes. D'aquesta manera busquem centrar la mirada i alhora reflexionar degudament sobre les possibles modificacions, aportacions, organitzacions... Arrel d'aquestes observacions, alguns aspectes a reflexionar podrien ser: l'organització del personal educador, l'organització del temps, la distribució dels espais de joc, la selecció del material, les agrupacions dels infants...
- A part de les modificacions a dins l'aula, que si és necessari es seguiran enriquint i potser relacionant amb altres propostes, totes aquestes observacions per seguir l'interès de l'infant ens poden portar a la necessitat d'oferir un petit grup a un nombre reduït d'infants. L'objectiu principal del petit grup és poder anar més enllà, estirar del fil dels seus interessos. És una oportunitat única degut al nombre reduït d'infants. Com a professionals de l'educació tenim l'obligació d'acompanyar i enriquir les propostes, tot ampliant la mirada per reconèixer les accions i descobertes dels infants. Per fer-ho cal ser molt conscients de com es plantegen les propostes, qui hi participarà, com

es formen els grups, si hi ha continuïtat entre les diferents propostes... La idea és crear contextos reals d'aprenentatge. És imprescindible tenir les pautes d'observació i la idea primordial de compartir aquest seguiment amb l'equip, les interpretacions que se'n puguin treure seran molt més significatives i reals.

13.4. Pautes d'observació dels infants

El document *Orientacions per a l'avaluació, educació infantil, primer cicle*, situa en l'equip educatiu la responsabilitat de decidir sobre els aspectes de l'observació i la documentació pedagògica que s'han d'incloure en la programació, així com l'elaboració dels diferents instruments de registre per a les observacions dels progressos dels infants i la comunicació amb les famílies.

També determinen que l'observació i la documentació pedagògica han de ser les eines fonamentals per al seguiment del desenvolupament de l'infant: l'observació, en tant que permet disposar d'informació sobre els comportaments i les actuacions dels infants, i la documentació, que permet fer visibles els processos, la relació que mantenen amb les altres persones i la seva activitat.

Els documents de registre i avaluació són els documents que el centre elabora en el context de la seva autonomia pedagògica, i corresponen al registre de les dades obtingudes en el procés d'observació i avaluació contínua.

Aquests documents no responen a un document oficial, són de lliure elecció, però han de ser presents en tots els centres. Incorporen dades rellevants sobre la pràctica docent i el desenvolupament de l'infant.

A la Llar d'Infants Lola Anglada considerem clau fer un seguiment ajustat a cada infant procurant donar valor a cada un dels moments viscuts. Alhora som conscients que si no tenim uns instruments ben pautats i pensats en equip, el seguiment de l'infant es veu empobrit. Cal una bona reflexió i decidir com plasmem aquest seguiment. A través de molta reflexió i debat en equip, actualment ens valem dels següents documents per poder observar detalladament l'evolució dels infants i que alhora pugui quedar constància per escrit:

- Llibre de vida: és un document que trobem a l'entrada de cada aula i que vol recollir la quotidianitat que vivim al llarg del curs. El dia a dia a la llar ens ofereix molts moments i situacions que volem compartir amb les famílies. Pretén fer visible la nostra escola, donar valor a les petites coses del dia a dia, als

aprenentatges que sorgeixen del quotidià i transmetre una idea d'infant capaç i protagonista.

- Documentacions: al costat del diari d'aula disposem d'una altra carpeta on recollim les documentacions comunicatives que anem realitzant al llarg del curs. Donen sentit a la nostra intervenció educativa, mostrant i transmetent el valor educatiu que té cada instant viscut amb els infants i la resta de comunitat educativa. En aquesta carpeta hi incloem documentacions que requereixen una observació en el temps, com el seguiment de les propostes de joc de l'aula, o propostes en petit grup.
- Observació del dia a dia: per tal de poder recollir la informació, cada equip realitzarà l'instrument que més convingui per a cada situació. No hi ha un model tancat, cada pauta serà fruit del fet que es vulgui observar, de la reflexió que es faci en equip i la cerca d'informació sobre el tema.
- Pauta d'observació de document de procés: amb la intenció de recollir i enregistrar el procés que viu cada infant, i permetre una recollida acurada per a l'elaboració del Document de procés de final de curs.
- Pauta d'observació CDIAP: per tal d'ajudar-nos amb la Detecció d'aquells infants que necessiten un acompanyament per part del CDIAP.
- Document de procés: Document de procés per a infantil 1, i document de procés per a infantil 2.

Tots aquests documents són fruit de la reflexió conjunta i de la nostra identitat com escola. No són documents tancats sinó que estan en constant transformació, adaptant-se a les necessitats de cada moment i seguint el camí que com a professionals anem construint. Adjuntem als annexos els documents que utilitzem actualment.

14. Relació amb les famílies

Des de la nostra llar, considerem la gran importància que té la família en la vida dels infants. Pensem que la família no només és el seu primer referent de vida i d'educació sinó que també és el més rellevant per a cadascun d'ells, tal com es recull en la *Convenció sobre els drets de l'infant* (1989) i a la *Recomanació Rec (2006) 19 del Comitè de Ministres Europeu* (2006).

Per tant, considerem la família com la principal estructura de la vida dels nostres petits i petites. És per aquesta raó, que hem de respectar-la i valorar-la com un agent més de la comunitat educativa.

En aquest projecte educatiu, elaborem i dissenyem un pla de comunicació amb les famílies, on es detallen els nostres mecanismes d'informació sobre l'evolució dels infants, els mecanismes de col·laboració de les famílies i els de participació al centre. Aquesta proposta suposa concretar les diferents accions que es duen a terme envers les famílies dels nostres infants, sempre establint relacions basades en la confiança i el respecte, perseguint l'objectiu comú del benestar i el correcte desenvolupament de cada infant.

Així doncs, oferim l'escola com un espai obert, de trobada, democràtic i participatiu, on les famílies tenen l'oportunitat d'intercanvi i compartir experiències, tant amb l'equip educatiu com amb les altres famílies.

En definitiva, des de la llar d'infants Lola Anglada volem que cada família se senti acollida, tasca que implica, per part de la comunitat educativa, escoltar, respectar, comprendre i acompanyar les relacions entre tots els membres que formen la comunitat, oferint la seguretat necessària per fer d'aquest espai, la casa de tots.

14.1 Mecanismes d'informació

L'equip de la llar d'infants Lola Anglada té molt clar que les famílies són les primeres responsables en la criança i educació dels seus fills, i que nosaltres com a centre som el seu espai de suport educatiu. Per això, s'ha decidit crear un espai per les famílies, on participin activament i on siguin les protagonistes a l'hora de donar sentit a noves propostes i decisions, d'aquesta manera es fomentarà un espai d'escolta i diàleg pels membres de l'escola que vulguin formar-hi part, afavorint que aquestes famílies es sentin a casa seva i, per tant, part de la comunitat educativa. Aquest espai familiar es trobarà a l'entrada de l'escola, a la part exterior i a l'entradeta interior, adaptades amb una taula i espai per seure, és interessant també oferir articles i altres lectures que puguin considerar-se rellevants o de profit pels participants d'aquest espai.

I és que creiem que és summament important la comunicació amb les famílies com element clau pel benestar dels infants, i per aquesta raó, tot l'equip procurem potenciar els diferents canals que ho fan possible.

D'altra banda, s'ha decidit desenvolupar un nou canal de comunicació, la pàgina web de l'escola.

Aquests canals d'informació han de ser una font de retroacció permanent entre la família i la llar, per tal que la participació dels infants en un context i altre repercuteix positivament en el seu desenvolupament. L'objectiu de tot això és compartir l'educació i vetllar per un desenvolupament de les seves capacitats en un marc de cooperació i participació.

A la llar d'infants Lola Anglada creiem que els primers contactes són un punt inicial per crear una relació de confiança amb les famílies, aquests contactes es donen quan venen per primer cop a la llar, ja sigui per demanar informació sobre l'escola o per sol·licitar plaça pel seu fill.

L'equip directiu procura oferir un espai, on s'ha tingut cura que sigui acollidor, alegre i familiar. I aquest clima també, es trasllada a les portes obertes, on creiem que és necessari poder acollir a les famílies de la manera més individualitzada possible, mostrant els diferents espais i materials que s'hi trobaran i presentant a les diferents professionals que hi habiten..., és a dir, mostrar la vida quotidiana que s'esdevé a la llar. Aquests primers contactes continuen també en la primera reunió d'àmbit general que s'organitza a principi de curs.

Durant aquest acompanyament, es donen converses, sobre els dubtes que té la família en quant a la gestió administrativa (matricula, períodes, documents...), tot allò que té a veure amb pilars en els quals es sustenta el projecte educatiu del centre, i també sobre qui vetllarà i serà la responsable del seu fill.

Aquesta primera presa de contacte ofereix a la família l'oportunitat de prendre consciència i tenir una idea sobre quina és la vida que es respira a la llar i, d'altra banda, anticipar-se a la separació que suposarà el procés de familiarització.

Per iniciar aquest pont de confiança entre l'escola i la família cal establir una entrevista individual, per conèixer a l'equip educatiu que els acompanya en aquest procés i estada a la llar, i per intercanviar també, informació sobre l'infant, el seu desenvolupament, els seus hàbits d'alimentació i són, jocs, relacions... però sense atabalar...; per donar temps a resoldre aquells dubtes que puguin tenir, i per planificar

i preveure el procés de familiarització. L'objectiu central de tot això, és establir una relació privilegiada amb la família.

A partir d'aquí, els canals d'informació i comunicació s'amplien i diversifiquen, amb els contactes diaris, durant les entrades i sortides, on l'equip educatiu procura trobar un temps per oferir informació sobre totes aquelles observacions de les experiències que ha viscut el seu infant aquell dia. És per això que s'ofereix, a dins l'aula, un espai amb cadires i taules altes, on les famílies poden entrar a intercanviar informacions, opinions, inquietuds... amb l'educadora, doncs es tracta d'un moment privilegiat per compartir experiències.

Aquestes observacions no es queden només en aquestes converses diàries, sinó que permeten copsar si hi ha alguna qüestió que requereix una conversa més llarga, oferint a la família la possibilitat de concertar una entrevista individual.

Tota aquesta observació es plasma per mitjà de tres eines, la documentació, el diari d'aula i els informes. Aquests documents tenen un gran valor educatiu, doncs permet a les mateixes famílies poder observar el desenvolupament i creixement autorregulador dels seus infants, els seus processos i les seves habilitats adquirides durant l'estada a la llar.

Per acabar, és important no oblidar-se de totes aquelles informacions que tenen a veure amb l'activitat de la vida quotidiana de la llar, relacionades amb trobades, festes, i notificacions, on es fa ús de l'App *Telegram*®, el correu electrònic de la llar i la cartellera de l'entrada (tant exterior com interior).

14.2 Mecanismes de col·laboració i participació

Hem de tenir molt present que la família i l'escola comparteixen la responsabilitat de ser els dos agents socialitzadors més importants. Totes dues institucions tenen un objectiu comú, que és ajudar als infants a desenvolupar-se i formar-se com a persones lliures, responsables i solidàries, capaces de respondre a les demandes de la societat on viuen.

“Els centres han de vetllar per establir canals d'informació, de col·laboració i de participació amb les famílies”. Currículum i orientacions educació infantil primer cicle.

La relació i la participació de les famílies a l'escola ha de ser real i efectiva, atès que és necessari crear camins perquè famílies i docents treballin conjuntament en una mateixa línia, ja que tots dos contextos són essencials en la vida dels infants i tenen per objectiu el seu ple desenvolupament.

Des de la llar d'infants Lola Anglada, volem afavorir la participació dels pares i mares en la vida del centre amb una actitud oberta, propera, flexible i d'escolta, amb voluntat d'entendre'ns i de recollir les necessitats mútues.

Per aquesta raó, s'ha proposat la creació d'un consell de participació pensat amb la finalitat de crear un espai d'escolta i diàleg i així promoure la participació de les famílies en projectes de l'escola, compartint informació i donant lloc a què participin i sentin l'escola com casa seva. Es tracta d'una participació d'iguals, és a dir, sense diferències entre l'equip educatiu i les famílies. Seria interessant marcar tres trobades al calendari escolar per tenir-ho en compte i així poder organitzar-les satisfactòriament, s'haurien de fer en dissabtes, fora de l'horari laboral, ja que si no no podríem participar totes.

Així doncs, aquestes trobades de famílies donaran lloc al respecte i escolta que aquestes famílies han de tenir, reconduint aquelles situacions que es donin fora la línia educativa de la nostra escola.

Actualment a la societat trobem una gran diversitat de famílies. Per tant, l'escola s'ha d'adaptar a les noves realitats per poder donar respostes adequades i afavorir la relació i la participació de les famílies a la llar d'infants. L'empatia, el respecte, l'escolta, la comprensió i l'acceptació de la realitat són els paràmetres que han de definir les relacions entre família i escola per garantir el benestar dels infants.

Cada família representa una realitat concreta, en ocasions provinents de cultures diferents, així com també una forma de criança particular. Totes són acollides amb les seves singularitats, considerant la diferència com a element enriquidor en la vida de l'escola, potenciant i donant valor a la seva tasca de primer agent educador, tot transmetent-los confiança i seguretat en allò que fan, acompanyant-les en tot moment i oferint-los orientació si la demanen.

"En aquest sentit el que cal és des d'una perspectiva de col·laboració, que passa per la confiança i el coneixement, és possible fer allò que és necessari: que els dos

contextos de desenvolupament més importants en els primers anys de vida d'una persona puguin compartir criteris educatius que facilitin el creixement harmònic dels infants” (Bassedas, Huguet i Solé, 2006: 312-314, Comellas, 2006: 23).

És important trobar diferents camins de relació, on es puguin valorar les diferents experiències tant de les famílies com de docents, per poder veure com es poden enfocar diferents temes, visions, etc. També és molt important motivar a les famílies amb les propostes que es facin perquè així d'aquesta manera augmenti la seva participació i implicació en les activitats del centre.

Com escola creiem en la importància que famílies trobin espais per la comunicació, per estimular la relació i la participació. La llar d'infants és un entorn obert i acollidor i les famílies hi són per poder compartir la criança de les seus fills/es. És un espai de confiança, facilitador d'intercanvis i de coneixement mutu, basat en el respecte.

Donant-los protagonisme d'acció en la seva funció parental, es potencia una relació constructiva entre els dos contextos per optimitzar el desenvolupament dels infants que implica actituds com ara el respecte i l'acceptació de les diferències, la capacitat d'empatia i de saber escoltar.

Afavorim la relació i l'intercanvi entre les famílies. També, donem molta importància a la col·laboració i participació de la família a l'escola, ja que ajudar a les famílies a viure amb tranquil·litat i confiança l'estada dels fills al centre, repercuteix en el benestar de tots. És imprescindible que famílies i mestres coneguin i valorin el dia a dia de l'infant tan a l'escola com a casa, ja que la col·laboració en aquesta tasca revertirà positivament en el desenvolupament dels infants.

La comunicació i la participació de les famílies a l'escola, permet conèixer les expectatives dels pares i mares respecte els seus fills/es i a la vegada aporta informació sobre l'infant i el seu entorn familiar.

A més, des de la llar d'infants, l'equip educatiu creiem que aquestes trobades enriqueixen i nodreixen aquesta xarxa de relacions, és per aquesta raó que trobem sentit a oferir un espai de trobada que s'ofereix de manera periòdica en un ambient més distès acompanyats d'un cafè, per parlar sobre aspectes que preocupen o interessin a nivell pedagògic al grup d'aula, i per informar dels progressos dels infants, compartint intencions educatives.

Des de la llar d'infants intentem potenciar aquesta participació amb diferents propostes com ara venir a passar un dia a l'escola del seu fill/a, explicar un conte o col·laborar en les diferents festes que celebrem a l'escola.

Volem afavorir la participació dels pares i mares en la vida del centre amb una actitud oberta, propera, flexible i d'escolta, amb voluntat d'entendre'ns i de recollir les necessitats mútues.

L'escola ha de ser oberta, un lloc de trobada respectuós, democràtic i participatiu que ofereix moltes oportunitats i espais on les famílies puguin participar, intercanviar i compartir amb el docent, concedint molt valor als moments quotidians (el període de familiarització, el dia a dia a la llar d'infants, les entrades i sortides, excursions...). Participar i gaudir de les experiències i vivències de l'escola amb els seus fills i filles és la forma més bella d'implicació en el seu aprenentatge i educació. D'aquesta manera estarem fent camí perquè l'escola sigui realment casa de tots.

“Per tal de poder arribar a totes les famílies, les actuacions han de ser diverses i ajustades a les necessitats i característiques de cada família”. (Gallagher i altres, 2018).

La participació col·lectiva de les famílies a la llar d'infants es vehicula a través del Consell Escolar, integrat per famílies, docents i representants municipals, que estudia i aprova propostes amb relació als diferents àmbits de la gestió educativa i administrativa.

15. La comunitat educativa

La comunitat educativa està formada per les persones i institucions que intervenen en el procés educatiu. La comunitat escolar està inclosa en la comunitat educativa. (Projecte de Llei d'Educació de Catalunya, títol III, article 19)

Quan parlem de comunitat educativa ens estem referint a totes les persones, grups, entitats i serveis implicats en la tasca educativa. És des d'aquesta perspectiva que podem entendre que un dels reptes de la innovació educativa és establir vincles clars i ponts transitables entre els diferents tipus d'aprenentatge —formals, no formals i informals— que ofereix la comunitat educativa. Establir connexions estables entre tots

ells i trobar maneres d'aprofitar els recursos humans i materials que cadascun d'aquests agents inverteix en l'educació i la cultura esdevé una necessitat.

Per aconseguir un veritable treball comunitari és imprescindible que els membres de la comunitat, i especialment els de la comunitat escolar, creïn un context comú, on es comparteixin necessitats, recursos, idees, concepcions, objectius, metodologies, projectes, etc., amb l'objectiu de trobar respostes a les noves necessitats formatives derivades de la societat del coneixement. La construcció d'espais de diàleg, presencials o en línia, per a la presa de decisions conjuntes, ha d'ajudar a donar coherència i cohesió a les accions educatives que la comunitat hagi decidit efectuar.

Per afavorir la dinàmica dialògica entre els diferents agents cal que els seus membres comparteixin i basin el treball d'equip en la conversa i el debat constructiu, en el qual el diàleg, i l'apropament als temes tractats, es fa des de diferents punts de vista, sumant totes les veus per trobar solucions noves als reptes plantejats. Els espais de diàleg constructiu i les dinàmiques de treball cooperatiu esdevindran el principal motor de canvi i d'innovació de la comunitat educativa.

15.1. El Consell Escolar

El Consell escolar té caràcter decisor i executiu, i en ell estan representats de manera democràtica tots els sectors de la comunitat educativa escolar: representants del personal educatiu, administratiu i de serveis, la direcció i altres membres de l'equip educatiu, i també el cap d'estudis o el secretari, els pares i les mares, l'administració educativa.

El Consell escolar és l'òrgan de participació dels diferents membres de la comunitat escolar en el govern del Centre

La composició del consell escolar de les llars d'infants de titularitat pública, ha de ser la següent:

- El director o la directora de la llar d'infants, que el presideix.
- Un o una representant de l'ajuntament del municipi on s'ubica la llar d'infants.
- Un o una representant del personal educador de llar d'infants, elegit per i entre el mateix personal.
- Un o una representant del sector de mares i pares de la llar d'infants, elegit respectivament per ells i entre ells.

- Un o una representant del personal d'administració i serveis.

Les llars d'infants de més de tres grups afegixen a la composició anterior un segon representant del personal educador i un segon representant dels pares i mares dels infants.

Aquest consell vetllarà per tal d'afavorir la relació, la col·laboració i la mútua comprensió entre els diferents sectors implicats, és a dir, famílies, educadores, personal d'administració i serveis i responsables municipals.

FUNCIONS

1.- Les funcions del consell escolar són les que estableix l'article 148.3 de la Llei d'educació. A més, li correspon vetllar i donar suport a l'equip directiu per al compliment de la programació anual del centre i del projecte de direcció el qual, en el marc del projecte educatiu del centre, vincula l'acció del conjunt d'òrgans de govern unipersonals i col·legiats d'acord amb l'article 144.4 de la Llei d'educació.

- Aprovar el Projecte Educatiu i les seves modificacions per una majoria de $\frac{2}{3}$ parts dels membres
- Aprovar la PGA i avaluar-ne el desenvolupament i els resultats
- Aprovar les propostes de convenis i acords amb entitats
- Aprovar les NOFC i la carta de compromís educatiu
- Aprovar el pressupost i el rendiment de comptes
- Intervenir en el procés d'admissió d'alumnes
- Participar en el procés de selecció i en la resposta de cessament de direcció. Intervenir en la resolució de conflictes
- Participar en les anàlisis i avaluacions del funcionament general del centre
- Aprovar les directrius per a la programació d'activitats escolars complementàries.

2. El consell escolar ha d'aprovar les seves normes de funcionament. En allò que no estigui previst s'han d'aplicar les normes reguladores dels òrgans col·legiats de l'Administració de la Generalitat.

3. El consell escolar del centre es reuneix preceptivament una vegada al trimestre i sempre que el convoca el director o directora del centre o ho sol·licita almenys un terç

de les seves persones membres. A més, s'ha de fer una reunió a principi de curs i una altra a la seva finalització.

4. Les decisions del consell escolar es prenen normalment per consens. Si no és possible arribar-hi, la decisió s'adopta per majoria de les persones membres presents, llevat dels casos en què la normativa determini una altra majoria qualificada. 5. La convocatòria de les reunions s'ha de trametre per la presidència del consell amb una antelació mínima de 48 hores, juntament amb la documentació que hagi de ser objecte de debat, i, si escau, d'aprovació. El consell escolar es pot reunir d'urgència, sense termini mínim per a la tramesa de la convocatòria, si totes les persones membres hi estan d'acord.

6. Quan en l'ordre del dia s'incloguin temes o qüestions relacionades amb l'activitat normal del centre que estiguin sota la tutela o responsabilitat immediata d'alguna persona membre de la comunitat educativa que no sigui membre del consell escolar, se'l podrà convocar a la sessió per tal que informi sobre el tema o qüestió corresponent.

Procediment de renovació dels membres del Consell Escolar

Capítol 4 Article 28 del Decret 102/2010 de 3 d'agost d'autonomia de Centres Educatius

Els membres del Consell Escolar són escollits per un període de 4 anys i es renoven per meitats cada 2 anys

Les eleccions per a la renovació parcial dels membres del consell escolar són convocades per la direcció del centre d'acord amb les instruccions que indiqui el Departament d'Ensenyament.

Les vacants del consell escolar s'han d'ocupar pel procediment establert a les normes d'organització i funcionament del centre; si aquestes no ho preveuen, les ha d'ocupar la següent candidatura més votada en les darreres eleccions. Si no hi ha més candidats o candidates per cobrir-les, romanen sense cobrir fins a la propera renovació del consell escolar.

La condició de membre del consell escolar es perd quan es deixa el càrrec que comporta ser-ne membre, quan es deixa de complir algun dels requisits per ser elegible o quan l'òrgan que l'ha designat en revoca la designació.

15.2 Consell Escolar Municipal

En el reglament del Consell Escolar Municipal d'Educació de Lloret de Mar, es concep com un organisme de consulta i participació dels sectors afectats en la programació de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit municipal. Té com objecte essencial l'assessorament, consulta, proposta i participació d'agents que intervenen en el procés educatiu, recollint la diversitat de perspectives i interessos en relació amb el desenvolupament d'un sistema educatiu democràtic.

Està constituït per 33 membres: 7 representants de la corporació municipal, 9 representants de l'Associació de Mares i Pares, 3 representants d'alumnes, 2 representants de mestres, 1 representant del personal administratiu i 11 representants de la direcció dels centres educatius.

El Consell Municipal d'Educació de Lloret de Mar té com objecte essencial

- l'assessorament, consulta, proposta i participació d'agents que intervenen en el procés educatiu, recollint la diversitat de perspectives i interessos en relació amb el desenvolupament d'un sistema educatiu democràtic. 2.2.
- Essent conscient de les peculiaritats educatives del municipi, la seva situació geogràfica i les seves circumstàncies demogràfiques, el Consell Municipal d'Educació de Lloret de Mar pretén:
 - Potenciar la millora de la qualitat de l'ensenyament als centres del municipi i fomentar la participació en la programació general de l'ensenyament a l'àmbit municipal.
 - Garantir el flux d'informació, estudi i deliberació entre l'Administració i la comunitat educativa sobre les diferents actuacions, planificacions i problemàtica general que afecta els centres educatius del municipi.
 - Informar sobre la planificació, actuacions i resultats dels projectes portats a terme des de la Secció d'Educació de l'Ajuntament de Lloret de Mar que involucri a la comunitat escolar.
 - Facilitar la comunicació i col·laboració entre els diferents agents educatius en l'organització d'actuacions de caràcter municipal i/o dels mateixos centres.

- Establir un marc de participació i aportació ciutadana en accions pertinents a l'àmbit educatiu del municipi. 2.3.

- Tanmateix, el Consell Municipal d'Educació de Lloret de Mar es compromet a:

- Apropar al municipi actuacions pedagògiques que vetllin pel progrés, la innovació i la qualitat educativa.

- Promoure la cultura mil·lenària del municipi i l'ús de la llengua catalana com a eina de cohesió social i d'integració de tots els col·lectius.

- Promoure els valors d'educació com a dret fonamental de tots els infants i al llarg de tota la vida a través d'actuacions que facilitin la comprensió de l'entorn immediat, l'adquisició de competències necessàries per afrontar situacions complexes, l'habilitat de conviure i respectar als altres, i que garanteixi el creixement personal i individual.

El text íntegre de la modificació del reglament apareix publicat en el Butlletí Oficial de la Província de Girona núm. 247 de data 24/12/2015, i la seva vigència serà una vegada hagi transcorregut el termini que preveu l'art. 65.2 i 70.2 de la Llei 7/1985